8554 AA 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

Italijanski

Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 500 lir

Leto XXXVIII. Št. 178 (11.306)

TRST, nedelja, 22. avgusta 1982

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8 maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

PO SPORAZUMU MED TAJNIKI PETIH STRANK

Spadolini bo jutri predložil Pertiniju seznam ministrov

Ključni problem, ki ga mora Spadolini rešiti, je porazdelitev finančnih ministrstev - Tudi Bisaglia in Andreotti med kandidati

RIM — Vladna kriza, ki je marsikateremu parlamentarcu in časnikarju zagrenila letošnji peklensko vroči veliki šmaren je torej pred dokončnim razpletom. V teh urah si mandatar Spadolini, ki je še enkrat, sicer z odločilno pomočjo predsednika republike Pertinija, dokazal svoje posredovalne zmožnosti, beli glavo že s strukturo nove vlade, ki bo, kot prejšnja, sad koalicije med Krščansko demokracijo, socialistično, socialdemokratsko, republikansko in liberalno stranko. V ponedeljek bo Spadolini izročil Pertiniju seznam ministrov. Zakaj so torej, se bo marsikdo vprašal, socialisti odprli vladno krizo, češ da je prejšnja petstrankarska koalicija opravila svojo vlogo?

Povod je znan, vendar ne bo odveč, če se za trenutek povrnemo v zadnje dni življenja prve Spadolinijeve vlade. Spričo naraščajočih gospodarskih težav je bil Spadolini prisiljen predlagati skrajno nepopularne ukrepe, kot na primer podražitev telefona, električnega toka, železniških vozovnic, mestnih prevozov in davka IVA, vendar tako, da slednji ne bi vplival na premično lestvico, s čimer bi se kupna moč plač dejansko zmanjšala. Edini ukrep, ki ni segel v žep najšibkejšim gospodarskim plastem, se pravi tisti ,ki je prizadel močnejše sloje, davčne utajevalce, petrolejske industrijce, je poslanska zbornica, v veliko ogorčenje socialistov, zavrnila. Očitno je šlo za ogromne interese nekaterih krogov, ki imajo na nekatere parlamentarce velik vpliv.

Socialisti, ki so že dalj časa mislili, kako bi okrepili svojo prisotnost v parlamentu, so priložnost izkoristili. Formica in De Michelis, najvidnejša socialistična ministra, sta močno pritisnila na Craxija in vladna kriza je bila tu. Računica socialistov je bila zelo preprosta: politični trend zadnjih let je jasno kazal, da bi v primeru predčasnih volitev pridobili največ oni, zgubili pa bi dve največji italijanski stranki, demokristjani in komunisti. Računali so tudi na dejstvo, da brez njih ne bi bilo mogoče sestaviti trajne vlade. Prekrižali so jim račune druge stranke, predvsem komunisti. Nobena stranka namreč, razen PSI, se ni ogrevala za predčasni razpust zbornic in za volitve, saj so tudi one zelo dobro vedele, kaj napovedujejo demoskopske ankete. Komunisti pa so celo zagotovili Pertiniju, da bodo podprli, vsaj od zunaj, vlado, ki bi jo mandatar sestavil iz «uglednih, poštenih in sposobnih ljudi», pa četudi niso vezani na stranke.

Komunistična poteza pa je nenadoma spremenila politični položaj. Pertini, ki je znan nasprotnik predčasnega razpusta zbornic, je dal Spadoliniju zelo obširen mandat za sestavo nove vlade. Mandatar je začel z že ustaljenim postopkom posvetovanj z vsemi političnimi silami, imel pa je pri sebi adut, možnost, ali če hočemo nevarnost, da sestavi vlado, ki bi jo od zunaj podprli komunisti. Socialisti v tem primeru ne bi bili več ječek na tehtnici. Tega so se takoj dobro zavedeli in zajahali svojega priljubljenega konjička: reformo državnih inštitucij. Tako je prišlo do sklepa socialističnega vodstva: PSI bo podprla vlado, ki se obveze, da se bo resno spopadla z vprašanjem reforme inštitucij, saj je neučinkovitost le-teh kriva za vse težave italijanske republike. S tem so v bistvu pristali na ponovno izvedbo petstrankarske vlade, češ da niso bili proti petstrankarski formuli, temveč proti petstrankarski vladi kot taki, ker se pač ni hotela resno spoprijeti z vprašanjem reforme inštitucij.

Po petkovem srečanju med Spadolinijem in tajniki strank vladne večine so vsa nesoglasja glede gospodarskega in političnega programa baje izgladili. Pri tem pa je treba reči, da so demokristjani, ki so v prvem trenutku, da bi onemogočili sestavo vlade, pristali na to, da je osrednja točka vladnega programa vprašanje reforme inštitucij, sedaj že spremenili usmeritev in postavili v žarišče dejavnosti bodoče vlade gospodarska vprašanja, češ da so s to krizo že zapravili preveč dragocenega časa za rešitev perečih problemov italijanskega gospodarstva kot so naraščanje inflacije, brezposelnost, naraščanje državnega primanjkljaja in podobno. Izjave tajnika KD De Mite v tem smislu so podžgale mladega Craxijevega namestnika Martellija, da je obtožil demokristjane, socialdemokrate in komuniste, da so kovali zaroto proti PSI, z namenom, da bi jo izključili iz vlade. O vsej zadevi naj bi bil na tekočem tudi predsednik republike Pertini. Kot je bilo pričakovati so Martellijeve izjave povzročile ostro polemiko, ki je celo grozila, da bo v zadnjem trenutku izjalovila Spadolinijeva prizadevanja.

Spadolini mora sedaj rešiti vprašanje strukture svoje druge vlade. Vse stranke vladne koalicije pritiskajo nanj, d bi okre pile svojo prisotnost v vladi. Liberalci bi hoteli ali še enega ministra ali pa ministrstvo, ki bi bilo pomembnejše od ministrstva za zdravstvo, kjer se je Altissimo moral ob vsaki priložnosti soočati z zmanjšanjem svojega proračuna. Več ministrov bi hoteli tudi republikanci in socialdemokrati, vendar so to vprašanja obrobnega značaja. Ključni problem je namreč porazdelitev gospodarskih ministrov, saj je prejšnja vlada imela največ težav prav zaradi nenehnih spopadov med zakladnim ministrom Andreatto in finančnim ministrom Formico. Njune spore bi utegnil plačati tudi minister za proračun La Malfa. Obstaja namreč možnost, da popolnoma zamenjajo to trojko. Gre seveda za domneve, kaj bo Spadolini naredil pa bo znano še ta teden. Njegova naloga prav gotovo ni lahka: socialisti so namreč sporočili, da bo njihova delegacija v vladi ostala nespremenjena. Če ostane Formica finančni minister, je težko misliti, da bo KD pristala na rotacijo Andreatte. Slednjemu je nekdo že namenil ministrstvo za šolstvo, medtem ko naj bi za zakladnega ministra šel Marcora. Vprašanje je, če KD na to lahko pristane, saj bi premestitev Andreatte bila videti vse preveč kazenskega značaja. Med imeni, ki krožijo v Rimu, kaže omeniti vsaj še dve: Bisaglio, ki naj bi se po daljšem obdobju spet vrnil v vlado (morda namesto De Michelisa na državne udeležbe) in Andreottija. Slednji je edini od zgodovinskih voditeljev krščanske demokracije, ki nima vidnejše funkcije. Kaže pa, da je njegovo imenovanje odvisno samo od njega samega, saj bi mu Spadolini lahko takoj poveril zunanje ministrstvo. Vendar je vprašljivo, če bi Andreotti v sedanjem zapletenem mednarodnem položaju sprejel položaj šefa italijanske diplomacije.

Med ministrstvi najbrž ne bo posebnega ministrstva za vprašanje reforme inštitucij. Socialisti so ga zahtevali in postavili tudi svojo kandidaturo zanj. Na zadnjem sestanku Spadolinija s tajniki petih strank so se domenili, da se bo z reformo inštitucij ukvarjala posebna parlamentarna komisija. To ponovno dokazuje, da je vprašanje reforme inštitucij spet zdrknilo v drugi plan in da ima prednost premostitev hudega gospodarskega položaja.

Če so socialisti imeli prav ali ne, ko so sprožili vladno krizo, bomo videli v prihodnjih dneh, ko bo znan seznam ministrov in predvsem ko bo predsednik Spadolini izdelal in objavil svoj program. Vse predhodne analize bi bile neutemeljene in preuranjene.

Poverjeni predsednik obrazložil program petstrankarske vlade

RIM — Poverjeni predsednik Spadolini je objavil včeraj, po sklenitvi sporazuma o obnovitvi petstrankarske vlade KD - PSI - PSDI - PRI - PLI, dokument, ki podrobneje obrazlaga vsebino vladnega programa glede reform družbeno političnih ustanov države, gospodarske in mednarodne politike. Glede inštitucionalnih reform, ki naj zagotavljajo državnim ustanovam učinkovitost, poudarja Spadolini, da bodo parlamentarne skupine večine nujno iskale sporazum «s tistimi skupinami opozicije, ki se zavzemajo za učinkovitost demokratičnega sistema» (pri tem misli očitno KPI) o kratkoročnih in daljnoročnih reformah. Najprej naj bi popravili pravilnike parlamentarnih zbornic, da bi pospešili zakonodajne postopke, zlasti kar zadeva proračunske zakone, ki naj bi jim posvečali posebna zasedanja.

Za globlje reforme (ki terjajo ustavne spremembe in zato dvotretinsko parlamentarno večino) pa bodo ustanovili posebno komisijo, sestavljeno iz zastopnikov obeh zbornic, ki naj pripravi ustrezne predloge, s pomočjo strokovnega odbora, ki jim ga bo dala vlada na razpolago. Obenem bo vlada predložila osnutek o preureditvi ministrstev, po vzorcu zakona o predsedstvu vlade, ter predlagala spremembo zakona o referendumih, o parlamentarni preiskovalni komisiji in ustrezne popravke glede disciplinske odgovornosti sodnikov.

Na gospodarskem področju bo temeljni smoter omejitev državnega primanjkljaja, ki naj omogoči obnovo investicij in obrambo zaposlitve, pri čemer je osnova omejitev inflacije pod 16 odstotki letos, 13 v prihodnjem letu in 10 odstotki leta 1984. Vlada bo pri tem potrdila že vpeljano reformo davčne politike in bo spodbujala investicije iz posebnih skladov za leti 1982 (6.000 milijard) in 1983 (6.500 milijard), s prednostnimi naložbami pri kolektivnih službah, infrastrukturah in gradbeništvu ter kmetijstvu. Nova vlada si bo tudi prizadevala, da se začnejo sočasna pogajanja med sindikati in delodajalci za obnovitev delovnih pogodb in o stroških za delovno silo (vključno z draginjsko doklado), ki so obstala na slepem tiru.

Sklepni del dokumenta se zavzema za odločnejši boj proti terorizmu in organiziranemu kriminalu, pri čemer mora sodelovati tudi opozicija. Glede mednarodne politike potrjuje zvestobo atlantskemu zavezništvu in EGS, obeta odločnejšo vlogo Italije pri obnavljanju politike popuščanja napetosti in za razorožitev. Italija se bo zavzela tudi za miroljubno rešitev srednjevzhodne krize in se bo trudila prispevati «k istočasnemu in nedvoumnemu vzajemnemu priznanju med Izraelom in PLO». V okviru prizadevanj za utrditev miru in varnosti na svetu bo vlada posvetila posebno pozornost nadaljnjemu razvijanju odnosov sodelovanja z vsemi državami Sredozemlja, nadaljevala bo pa tudi napore za boj proti lakoti v svetu.

Eksplozija v Parizu

Eksplozija peklenskega stroja, ki so ga neznanci (morda pripadniki levičarske teroristične skupine Action direct) postavili pod avto nekega ameriškega diplomata, je povzročila smrt izvedenca za eksploziv pariške policije in veliko gmotno škodo (Telefoto AP)

POTEM KO SO LEGIONARJI FRANCOSKE MIROVNE SILE ZASEDLI DEL PRISTANIŠČA

Včeraj je prva skupina Palestincev zapustila Bejrut ob ganljivem slovesu od prebivalstva

Danes bodo evakuirali ranjence na Ciper - V teh dneh se bo nadaljeval odhod palestinskih borcev v arabske države

BEJRUT — Glasnik libanonske vojske je včeraj povedal, da so na grško - ciprsko ladjo «Georgios» vkrcali 397 palestinskih borcev. Ladja je odplula iz bejrutskega pristanišča ob 14.05 ter je namenjena v Larnako. Ranjene Palestince bodo 25. t.m. vkrcali na ladjo, ki jo je neposredno najel mednarodni Rdeči križ. Predvidevajo, da bo danes odpotovalo še drugih tisoč palestinskih borcev.

S Cipra sporočajo, da je ciprska policija ob pomoči posebnih enot, podvzela stroge varnostne mere za izkrcanje prve skupine palestinskih borcev, ki prihajajo v teh urah v Larnako. Palestinci se bodo zadržali na ciprskem otoku samo nekaj ur. Takoj po izkrcanju jih bodo odpeljali na letališče s tovornjaki, ki jih bo spremljala ciprska policija. Letališče je oddaljeno od pristanišča 5 km. Gverilci se bodo vkrcali na dve letali libanonske družbe «Middle east airlines», ki jih bosta prepeljali v Jordanijo in v Irak. Palestinski gverilci ne bodo več nosili s seboj osebnega orožja s katerim so zapustili Bejrut. Orožje bo potovalo v posebnih kontejnerjih ter bo potem prepeljano iz pristanišča do letališča v Larnaki. Ciprske oblasti ne bodo dovolile časnikarjem, da bi govorili z gverilci. Vse podrobnosti evakuacije gverilcev skozi Larnako so določili ciprski zunanji minister, veleposlanik ZDA in predstavnik PLO. Palestinski gverilci, ki bodo šli v Jordanijo (baje jih je okoli 280) so člani Vojske za osvoboditev Palestine ter pripadajo polku «Badr». Ta enota, ki je navadno nameščena v Jordaniji, se je priključila palestinskim borcem v Bejrutu v juniju letos na zahtevo Jaserja Arafata. Vsi borci imajo jordanske potne liste. Ostala skupina, morda okoli 80 borcev, pa pripada Arabski fronti za osvoboditev, gibanju, ki se sklicuje na iraške pobude.

Evakuacija Palestincev se je začela okoli 10. ure zjutraj v športni četrti mesta. Abu Iyad, drugi najpomembnejši voditelj Al Fataha je pregledal čete, jih nagovoril ter jim skušal vliti zaupanje v končno zmago. Takoj nato se je usul plaz strelnega orožja. Od poljan Sabre, Chatile, od Bourj El Baragneh, od Ouzaja do Scie, od Corniche do muzeja in do Rauche, vse povsod so odmevali streli iz pušk in brzostrelk. Palestinci so dvigali proti nebu svoje brzostrelke, ženske so vzklikale «Falastin at taura» — odpor za Palestino.

Evakuacija prvih oddelkov palestinskih borcev se je začela, potem ko se je v jutranjih urah izkrcal v bejrutskem pristanišču prvi oddelek 350 mož francoske vojske. Francoski člani mirovne sile so se izkrcali z ladje «Dives». Francoski legionarji (tujska legija) z zelenimi čepicami so že zjutraj zasedli zahodni del pristanišča.

Sicer pa so Francozi v jutranjih urah naleteli na nekatere nevšečnosti. Francoski častnik, ki je poveljeval prvemu vodu je naletel na Izraelce, namesto na predstavnika libanonske vojske. Zahteval je takojšen umik Izraelcev. Ti so se potem izgovarjali, da jih Libanonci niso hoteli zamenjati. Za rešitev incidenta je bil potreben poseg samega Philipa Habiba. Po vesteh libanonskega radia se bo evakuacija palestinskih borcev nadaljevala v prihodnjih dneh s premestitvijo treh skupin po tisoč mož v smeri Tunizije, Severnega in Južnega Jemena. Sledile bodo skupine tri tisoč Palestincev, ki se bodo umaknili po kopnem v smeri Sirije, od 500 do 600 pa jih bo zapustilo Bejrut po morski poti v smeri Cipra, od koder bodo nadaljevali pot z letali v Alžirijo in Sudan. V teku današnjega dne bodo preveljali 120 ranjencev v Grčijo. Kot je znano, je Egipt izrazil pripravljenost, da sprejme samo težke ranjence, ne pa palestinskih borcev na splošno, ker obsoja razplet sedanjih dogodkov. Egipt je že poslal na Ciper ekipo zdravnikov, ki bodo pregledali ranjence.

Z evakuacijo palestinskih borcev iz Libanona se še ni zaključila ta tragedija na Bližnjem vzhodu. Pravzaprav, se je po mnenju nekaterih šele začela. Izrael slavi zmago trdeč, da je razbil udarno moč palestinskega osvobodilnega gibanja, ki naj bi sedaj izgubilo vsebino predstavniške moči v svetu. Resnica je, da se bodo palestinski borci znašli razseljeni po raznih arabskih državah ter ne bodo več predstavljali neke borbene enote. Toda že se postavljajo politični problemi: kaj z množico palestinskih beguncev v Libanonu, ki jih je verjetno več kot 600 tisoč. Gemayel, ki se poteguje za predsedniško mesto v Libanonu pravi, da ta država ne more prenašati tako velikega bremena. Izraelci čutijo, da se približuje trenutek, ko se bodo morali soprijeti s stvarnostjo Cisjordanije in Gaze, Amerikanci pa se tudi zavedajo, da jim pripada, kot tvorcem te nove stvarnosti na Bližnjem vzhodu, dolžnost, da rešijo palestinsko vprašanje. Mnogi opazovalci celo trdijo, da se bodo Amerikanci in Izraelci znašli glede tega vprašanja na popolnoma nasprotnih položajih.

Italijanski bersaljerji pozdravljajo svojce pred izplutjem iz pristanišča v Brindisiju (Telefoto AP)

«Zelene baretke» francoske tujske legije so zasedle pomole po izkrcanju v bejrutskem pristanišču (AP)

CHARTA 77 ZAHTEVA UMIK SOVJETSKE VOJSKE

V Češkoslovaški nobene manifestacije ob 14. obletnici posega sovjetskih sil

PRAGA — Štirinajsta obletnica vdora sovjetskih čet na Češkoslovaško (21. avgusta 1968), ko so oborožene sile varšavskega pakta zadušile tako imenovano «praško pomlad» in zatrle «socializem s človeškim obrazom», ki ga je skušal uvesti takratni predsednik vlade Aleksander Dubček, je potekla brez kakršnihkoli manifestacij. Ljudje so vse preveč zaposleni z vsakdanjimi problemi, da bi se lahko spominjali dogodkov izpred 14 let.

Le skupina «Charta 77», češkoslovaško gibanje za človekove pravice se je spomnilo na invazijo čet varšavskega pakta in v pismu češkoslovaškemu parlamentu zahtevala umik vseh sovjetskih sil iz dežele ter osvoboditev političnih jetnikov. Charta 77 trdi, da sporazum, s katerim so se domenili o prisotnosti sovjetske vojske v Češkoslovaški, ni več aktualen, saj so se odnosi med Prago in drugimi socialističnimi državami normalizirali že v sedemdesetih letih, po podpisu helsinške listine pa je sporazum sploh brez sleherne osnove.

Nobenega uradnega podatka ni o prisotnosti sovjetskih sil v Češkoslovaški: ve se, da je največ sovjetskih sil na Češkem, kakih 50 kilometrov od glavnega mesta Prage. Štele pa naj bi približno 70 tisoč mož.

Glasilo češkoslovaške partije Rude pravo objavlja v svoji včerajšnji številki uvodnik, v katerem omenja, čeprav posredno, dogodke od avgusta 1968: dnevnik govori o zahodnih poskusih, da bi vnašali razdor med socialistične države, govori o nevarnosti, ki jo predstavlja politika hladne vojne, ki jo vodi sedanja ameriška uprava predsednika Reagana ter poudarja potrebo po čimvečji enotnosti socialističnih držav, da bi se uspešno postavile po robu tem zahodnim poskusom. Rude pravo omenja tudi nevarnost, ki predstavljajo desničarski revizionizem, levičarski oportunizem in vse druge ideološke frakcije, med katerimi omenja, čeprav ne neposredno, tudi evrokomunizem.

Če v Češkoslovaški ni bilo nobene manifestacije, pa je nekaj sto oseb uprizorilo v Stockholmu demonstracijo, med katero so pred sovjetskim veleposlaništvom zahtevali osvoboditev članov Charte 77, ki so v zaporu. Manifestacija je potekla brez neredov.

V Dubrovniku pogovori Berlinguer-Stojanović

BEOGRAD — Generalni tajnik KPI Enrico Berlinguer, ki preživlja v Jugoslaviji nekaj dni počitnic, se je včeraj srečal v Dubrovniku s sekretarjem predsedstva centralnega komiteja ZKJ Nikolo Stojanovićem. V dolgem in prijateljskem pogovoru, kateremu je prisostvoval tudi izvršni sekretar predsedstva CK Vlado Jamžić, sta Berlinguer in Stojanović izmenjala mnenja obeh strank o aktualnih vprašanjih mednarodnih odnosov in o dejavnosti obeh strank v mednarodni in notranji politiki.

CARACAS — V prometni nesreči, ki se je dogodila v vasi El Clavo v osrednjem predelu Venezuele, ko je linijski avtobus trčil v terensko vozilo, je izgubilo življenje 10 potnikov, 47 pa jih je bilo ranjenih.

ANKARA — Vojaška oblast je že tretjič letos obsodila, tokrat na štiri mesece zapora, bivšega predsednika vlade Bulenta Ecevita zaradi njegovih političnih izjav.

VARŠAVA — Zahodne tiskovne agencije poročajo, da so v starem mestu v teku incidenti med nekaj stotinami mladincev, ki vzklikajo razpuščenemu sindikatu Solidarnost, in policijo, ki jih poliva z brizgalkami

Asimilacija in «kulturna izbira»

Telefon. «Halo?» Kratek rafal psovk v slovensko - hrvaški italijanščini. Nato prekinjen stik. Reakcija kakšnega tržaškega «gospoda», morda istrskega porekla, na moj poseg, ki ga je objavil tržaški italijanski dnevnik v petkovi številki. Glas iz tiste megle, v kateri brli baje luč proslavljene tržaške kulture. One, ki naj iztrga v imenu Zahoda Vzhod iz njegove barbarske noči.

Dogodek, ki se je v podobni ali epistularni obliki že primeril in ki ga seveda ne gre precenjevati. Svet mrgoli piscev anonimnih pisem in brezimnih telefonistov: vsako tele ima pač svoje veselje. Pa vendar dogodek, ki potrjuje nezmožnost marsikaterega Tržačana, da se sooči s slovensko prisotnostjo v mestu drugače kot s psovko ali s ponavljanjem stereotipnih in sovražnih fraz. Gre za način polemike, ki se je začela oblikovati v šestdesetih letih prejšnjega stoletja, v trenutku, ko je liberalno-nacionalna oligarhija zaradi spremenjenih političnih razmer v Avstriji prevzela v roke upravo mesta, in ki se je potem nadaljevala naslednjih sta dvajset let v bistveno nespremenjenem tonu. Prvi tem najbolj preseneča, da italijanska inteligenca v vsem tem dolgem času ni našla (razen redkih posameznikov) dovolj moči in poguma, da bi se ji, če ne drugega zaradi dobrega okusa, uprla. V svojih najboljših predstavnikih z njo sicer ni sodelovala, vendar se ji tudi ni odločno postavila po robu, kakor da se je stvar ne tiče. In tako se Svevo zapira v svojo nevrozo, a Umberto Saba, ko mu Pincherle govori o vprašanjih Slovencev in o odnosih z Jugoslavijo, samo nemočno stoče: «Oh, Guido, ne govori mi o Titu. Tako se ga bojim». Stuparich v razredu tik pred vojno okara dijaka, ki mu ni bila povšeči znana Slataperjeva «prerokba» o Slovanih ter profesorjeva opomba, da je bil tudi Slataper sam slovanskega izvora: «Tepec, nekaj je izvor, nekaj pa izbira kulture. Slataper, po rodu Slovan, je izbral italijansko kulturo. In tako je tudi storil Tommaseo. V to mesto so se stekali različni narodi in Avstrija je svoj čas učila toleranco med narodi in medsebojno spoštovanje. Te lekcije ne smemo pozabiti.»

Kakšna nenavadna zmešnjava! Z ene strani spoštovanje med narodi, z druge pa ugotavljanje, da ni nič hudega, če si Slovan, samo da se pravilno odločiš in se znaš še pravočasno asimilirati. Če pa tega ne storiš, če na primer poudarjaš svojo pravico, da se razvijaš v svojem in s svojim kulturnim krogom (ne da bi se pri tem seveda zapiral v stolp narodnostne nestrpnosti), si vsega obsojanja vreden, češ, nič drugega nisi kot prenapet nacionalist. Kakor da ni med nacionalizmom tistega, ki gospodari in zahtevami tistega, ki želi uveljaviti svoje najosnovnejše bivanjske nuje, nobene razlike.

JOŽE PIRJEVEC

PO NAPOVEDOVANJU METEOROLOGOV IN DRUGIH STROKOVNJAKOV

Burja in dež sta pregnala morečo sušo Gozdnim požarom sledile poplave v hišah

Gasilci in mestni redarji so imeli včeraj veliko dela
Zaradi padca temperature ljudje oblekli težje majice

Napovedano slabo vreme je prišlo. Končno je dež prepodil že morečo sušo in tudi shladilo je. Oddahnili smo si torej, čeprav se je vreme spremenilo sunkovito, predvsem pa dokaj «drastično». Je že tako, da ljudje ne moremo ukazati nebu in kar pride, pride, čeprav bi si želeli nekoliko manj sunkovitih sprememb.

Že predvčerajšnjim zvečer so se oblaki zgrnili tudi nad Trstom in Krasom, v večernih urah pa je začelo deževati. Kmalu se je ulila prava ploha in v nekaj urah je zapadlo toliko dežja, da se bodo deloma uravnovesile tudi statistike, ki so za letos kazale odločno suh avgust.

Z dežjem je prišla krepka burja, ki je v sunkih dosegla tudi hitrost preko 70 km na uro. Za čisto jesensko razpoloženje je poskrbel še padec temperature, saj je toplomer kazal manj kot 15 stopinj.

No, naliv in burja sta povzročila škodo, ki je sicer v mestu že običajna, ko se razdivja kakšna nevihta. Gasilci so tako posegli več kot 50-krat. V mestu je prišlo do «poplav» v stanovanjih, s streh so ponekod padli strešniki, burja je še poškodovala okna, zlomila veje dreves itd. V zadnjem nadstropju hiše št. 11 v Ul. Ponzianino je padel v nekem stanovanju strop in oplazil starejšo žensko. K sreči se je izmazala z obilico strahu in nekaj praskami, ki so jih ji obvezali v splošni bolnici. Žensko so takoj odpustili.

V ulicah Commerciale in Giuliani so strešniki poškodovali avtomobila, ki sta bila očitno parkirana na nesrečnem mestu.

Obilico dela so imeli tudi mestni redarji, tudi njih so čakala podobna opravila kot gasilce: zamašene kanalizacije, poplave v stanovanjih, viseči strešni žlebi itd.

Morje, ki je prejšnje dni vabilo na plaže številne kopalce in po katerem so plule najrazličnejše dopustniške barčice, je včeraj pokazalo svoje zobe in ni bilo prav nič vabljivo. V zalivu se je ustvaril tudi zračni vrtinec, ki pa se je k sreči izgubil, ne da bi povzročil škode.

Ob vsem tem so seveda ljudje oblekli težje majice, povlekli iz omar dežnike in dežne plašče in marsikdo se je vprašal, če je z včerajšnjim slabim vremenom konec poletja. Konec poletja verjetno ni, za nami pa so dnevi pasje vročine. Pri tem bo verjetno odleglo tudi kmetom, čeprav tako zaželena osvežitev ni bila «idealna». Koliko pridelka je dež rešil in koliko ga je burja skvarila ne vemo; potrebno bo počakati kak dan in slišati iz ust prizadetih, kakšni so obeti za jesenski pridelek.

Po dolgi suši naliv

POGOVOR S PREDSEDNIKOM DRUŠTVA IGORJEM PETAROSOM

Gasilsko društvo «Breg» proslavlja 5-letnico svojega uspešnega delovanja

Gasilski prostovoljci iz dolinske občine so v petih letih opravili veliko pomembnih protipožarnih posegov - Pester spored ob današnjem slavju

Gasilsko društvo Breg iz občine Dolina slavi te dni petletnico ustanovitve. Društvo je namreč nastalo spomladi leta 1977, takoj za tem, ko je deželna uprava s posebnim zakonom odredila, da mora vsaka občina imeti svojo protipožarno službo.

Nadebudni mladeniči in možje iz Boršta, Boljunca, Ricmanj, Doline, Prebenega, Mačkolj in Domja so se organizirali in že na ustanovnem sestanku društvo legalizirali, tako da je imelo (in še vedno ima) pravico do prispevkov, ki jih v ta namen dodeljuje dežela. V gasilsko društvo Breg je kmalu pristopilo kakšnih petdeset prostovoljcev iz omenjenih vasi. Prvi predsednik je bil Stojan Prašelj iz Doline, po triletni mandatni dobi pa ga je zamenjal Igor Petaros iz Boršta.

Dolinski gasilci so si najprej oskrbeli opremo; trenutno imajo dvajset kompletov, ki jih uporabljajo tisti člani, ki so v akcijah skoro vedno prisotni.

Sodelovanje v društvu je na prostovoljni osnovi, toda kdor se vpiše, mora seveda sprejeti obveze in dolžnosti, kljub temu, da ni dolžan biti vedno prisoten pri gašenju požarov. Toda zavzetost in vestnost članov Gasilskega društva Breg je tolikšna, da so v akcijah skoro vedno vsi prisotni.

V petih letih delovanja so opravili nadvse hvalevredno delo. Med najtežje akcije smemo šteti posege na hribu Sv. Mihaela, na Steni, pri Fernetičih, na Veliki grubli (Kokoš), v Glinščici in v okolici Drage, brez dvoma pa je bila njihova prisotnost dragocena še v mnogih drugih okoliščinah.

Člani društva so do pred kratkim prostovoljno uporabljali lastne avtomobile, zdaj pa jim je družba SIOT odstopila terensko vozilo (džip), od privatnika pa so odkupili kombi in obe vozili prilagajajo potrebam protipožarne službe. Tu pa je nujno omeniti, da stroške delno krijejo tudi sami, kajti sredstva iz deželnega prispevka marsikdaj ne zadostujejo za vse potrebe. Dolinski gasilci upajo, da bodo kmalu prišli tudi do prepotrebnega gasilskega tovornjaka.

Ob koncu tega niza podatkov naj še dodamo, da ima Gasilsko društvo Breg uradni sedež na občini, da pa bodo fantje kmalu prišli do lastnega sedeža v bivšem občinskem kopališču v Boljuncu.

O tem pa, kako se društvo razvija, smo telefonsko povprašali predsednika Igorja Petarosa, ki nam je takole odgovoril:

«Naše društvo vzbuja med krajevnim prebivalstvom vse več zanimanja, kajti, če je bil sprva odnos ljudi do nas nekoliko ironičen (Ho, pompjerji!) pa se zdaj Brežani začno zavedati, kolikšen in kako dragacen delež imamo pri hitrem poseganju, ko pride v naši občini do požara. Društvo deluje na resni osnovi in vsak izmed članov se zaveda svoje odgovornosti. Ko dobimo poziv, pa najsi bo od privatne osebe, od gozdnih čuvajev ali tudi od tržaških gasilcev (velikokrat pa je kdo od naših, ki prvi zapazi požar) — se v nekaj minutah organiziramo in naglo pritečemo na kraj požara. In to ob vsakem letnem času, ob vsakem vremenu in ob vsaki uri. Naša resnost je spremenila odnos ljudi in opažam, kako nas sprejemajo hvaležno in s priznanjem. To pa v nas še bolj krepi odgovornost in zavzetost.»

Kaj vas trenutno najbolj zaposluje?

«V bivši občinski kopalnici si urejujemo sedež, kar bo za naše delovanje velika pridobitev. Trenutno pa so vse naše moči seveda usmerjene v proslavo malega jubileja.»

In kaj ste za to priložnost pripravili?

«Glavna točka proslave bo razvitje prapora. Zato da bi pritegnili pozornost ljudi, pa smo povabili naše drage prijatelje gasilce iz Trsta in iz Hrvatinov, da nam pokažejo, česa so zmažni. Najbolj atraktiven bo prav gotovo prikaz tržaških gasilcev, ki bodo reševali iz gorečega avtomobila in skakali s strehe gledališča France Prešeren. Pri tem pa bodo uporabljali najsodobnejše tehnične pripomočke.

Po uradnem delu bo seveda poskrbljeno za pijačo in jedačo, zvečer pa bo za ples igral ansambel Supergroup.»

Tako torej — danes popoldne je gozdovom v dolinski občini prepovedano goreti. Če pa bi naključje le tako naneslo... nič strahu — člani Gasilskega društva Breg so že prekaljeni ognjegasci, na voljo pa bi imeli še dodatno prijateljsko pomoč. No, pa srečno naprej!

Prihodnjo nedeljo razstava vin v Podlonjerju

Skupnost vrtnarjev in vinogradnikov od Sv. Ivana, Vrdele in Podlonjerja, ki je bila ustanovljena na pobudo Združenja Union, priredi v nedeljo, 29. avgusta, IV rajonsko razstavo vin. Praznik s pokušnjo domačih vin bo potekal na vrtu Ljudskega doma v Podlonjerju (Ul. Masaccio, 24). Organizatorji obnavljajo praznik tudi letos z namenom, da poživijo svoj rajon in ponovno ovrednotijo njegove običaje, ter prosvetne dejavnosti, kot so vrtnarstvo, cvetličarstvo in vinogradništvo. V zadnjih letih smo namreč priča nenehnemu krčenju obdelanih površin, kar je nedvomno prineslo velike družbene, kulturne in narodnostne spremembe. Razstava sama je posebno zanimiva, tudi zato, ker predstavlja edino tovrstno prireditev v ožjem predmestju, torej v neposredni bližini centra.

V soboto, 28. avgusta, bo ocenjevalna komisija vrednotila vzorce letošnjih vin številnih razstavljavcev, v nedeljo, 29. avgusta, pa se bo praznik začel ob 16. uri z odprtjem kioskov in se nadaljeval do večera. Nagrajevanje bolj uspešnih vinogradnikov bo predvidoma ob 18. uri in mu bo sledil ples s priznanim ansamblom s tržaškega Krasa. (M.W.)

NA OSNOVNIH IN NIŽJIH TER VIŠJIH SREDNJIH ŠOLAH

Dne 15. septembra se prične novo šolsko leto 1982-1983

Vrata otroških vrtcev se odprejo delno 1. in delno 15. septembra - Vrtnarice ostanejo brez asistentk

Čez dobre tri tedne bo v učilnicah spet vse živahno. Po odredbi šolskega ministrstva se bo namreč novo učno leto 1982 - 83 tako na osnovnih kot na nižjih in višjih srednjih šolah pričelo v sredo, 15. septembra. Prvega dne prihodnjega meseca pa stečejo na višjih srednjih šolah popravni izpiti, ki se bodo končali 9. septembra. Računajo, da bo ta izpit v vsej Italiji moralo opraviti približno pol milijona dijakov in dijakinj, medtem ko je v vsej državi med osnovno in srednješolci nekako 10 milijonov mladih.

Kaj pa otroški vrtci? v državnih vrtcih se šolsko leto začne 1. septembra brez izjeme, v občinskih pa deloma istega dne in deloma 15. septembra. V naši pokrajini se bodo tako vrata občinskih vrtcev odprla 1. septembra v tržaški, zgoniški in repentabrski občini, v miljski in devinsko - nabrežinski se odprejo 15. septembra, a v dolinski občini, kjer nimajo občinskih vrtcev, bodo otroci morali v učilnice 1. septembra.

Ko smo že pri vrtcih, moramo, žal, zabeležili neprijetno novico: od začetka septembra vzgojiteljice ne bodo več imele asistentk, ker bodo te prešle tedaj v uradniški stalež. Okoliščina bo že sama po sebi ustvarila dokajšnje težave, zlasti na slabem pa bodo vzgojiteljice v vrtcih z eno samo sekcijo, kjer ni slug in bodo zato morale poleg vzgojiteljskega posla lepo število ur posvetiti tudi delu, ki ga običajno opravljajo sluge. Glede tega je neki naš didaktični ravnatelj že posredoval pri šolskem skrbništvu, kaže pa, da zaman.

Koliko bo v novem šolskem letu, ki bo trajalo po omenjeni ministrski odredbi 215 dni in se bo zaključilo 14. junija 1983, prazničnih dni? To menda močno zanima učečo se mladino. Prvi praznik bo v ponedeljek, 1. novembra (vsi sveti). Sledil bo 8. december, sreda (brezmadežno spočetje). Božične počitnice se bodo pričele v četrtek, 23. decembra, trajale pa bodo do torka, 4. januarja 1983; zadnji dan pouka pred njimi bo 22. decembra, prvi dan pouka po božičnih počitnicah pa 5. januarja. Za veliko noč bodo učenci in dijaki pouka oproščeni šest dni, sicer od 31. marca do vključno 5. aprila. Naslednji praznik bo 25. aprila (dan vstaje), zadnji praznik v novem šolskem letu pa bo 1. maja (praznik dela).

Jutri ob 19. uri se bo na sedežu v Ul. Maceili sestala glavna skupščina ACT. Na dnevnem redu bo cela vrsta upravnih sklepov, poleg tega pa še obnovitev delovne pogodbe za uslužbence ter potrditev izida dražbe za oddajo del za posodobitev vlečne naprave openskega tramvaja.

Z rešilnim čolnom padla na pomol

Ob 16.30 so z rešilcem Rdečega križa pripeljali v tržaško splošno bolnico 36-letnega Edoarda Battinija iz Ul. Montelanaro 4 in 53-letnega Leopolda Lezia iz Ul. Cividale 12/2.

Oba sta mornarja na ladji Esterina, ki je privezana v tržaški luki. Ko sta popravljala rešilni čoln, se je pokvaril nosilni žerjav in mornarja sta padla s čolnom na pomol iz višine treh metrov. Battini si je poškodoval desni gleženj in bo moral na specialistični pregled, Lezio pa je zadobil udarce po glavi in se bo moral zdraviti 10 dni.

Še vedno velik turistični promet

Tudi včeraj je bilo na obmejnih prehodih v naši deželi veliko prometa. Del turistov se je vračal s počitnic iz Jugoslavije, še vedno pa je bilo veliko tistih, ki so na počitnice šli, čeprav jim včeraj vreme ni bilo naklonjeno. Tako so se tvorile precejšnje vrste na mejnem prehodu z Avstrijo in to v obe smeri, živahno pa je bilo tudi na tržaških prehodih. Veliko prometa so zabeležili na avtocesti Benetke-Videm-Trst.

Trčila v Istri

Včeraj so pripeljali z jugoslovanskim rešilcem v tržaško splošno bolnico 47-letno gospodinjo Giocondo Cociancich por. Filipaz, ki stanuje v Ul. Pitacco 42. Ženska se je vozila s sinom v fiatu 127 po Istri, ko sta pri Bertokih trčila v nemški avtomobil. Cociancicheva je dobila vrsto udarcev in se bo morala zdraviti 12 dni.

DEŽ MOTIL PRVI DAN FESTIVALA KPI NA OPČINAH

Zanimiva dokumentarna razstava o zgodovini železnic na Opčinah

Javno srečanje o vlogi glasila slovenskih komunistov - Prireditev se bo nadaljevala danes

Slabo vreme je včeraj oviralo redni potek prvega dne festivala komunističnega tiska, ki ga prireja sekcija KPI z Opčin in od Banov na dvorišču openskega prosvetnega doma. V poznih popoldanskih urah so odprli vsestransko zanimivo dokumentarno razstavo «Opčine in železnica», ki jo je pripravil domačin Igor Dolenc, vesten raziskovalec zgodovine železnic v naših krajih. Razstava, ki jo toplo priporočamo vsem, zlasti seveda Opencem, nam v sicer omejenem obsegu podaja zgodovinski prerez razvoja železnic na Opčinah od gradnje Južne železnice skoraj do današnjih dni, poleg tega pa si obiskovalec lahko ogleda tudi nekaj lepih razglednic starih Opčin.

Odprtju razstave je sledilo javno srečanje o glasilu slovenskih komunistov v Italiji «Delo», ki sta ga vodila pokrajinski svetovalec Dolfi Wilhelm in bivši dolgoletni glavni urednik časopisa Mirko Kapelj. Srečanje, ki se ga je udeležilo precej članov in simpatizerjev partije, je osvetlilo marsikatero vprašanje glede vloge tega glasila tako med komunisti samimi kot tudi v našem širšem zamejskem prostoru, kjer vsako javno občilo predstavlja pomemben družbeni dejavnik. Razprava na srečanju je bila iskrena in kritična, kar bo gotovo prispevalo k splošnemu vsebinskemu in tudi tehničnemu izboljšanju glasila.

Praznik komunističnega tiska na Opčinah se bo nadaljeval danes ob 18. uri z nastopom kotalkarjev ŠD Polet in folklorne skupine SKD Tabor, zatem pa bosta spregovorila Stojan Spetič in Stelio Spadaro. V večernih urah bo ples z ansamblom The Lords.

KPI o odnosih s PSI

Deželni komite KPI je včeraj objavil tiskovno poročilo, v katerem ponavlja, da mora biti problem odnosov med KPI in PSI ena od glavnih tem sedanje deželne krize. KPI v noti polemizira s socialisti in z industrijsko politiko deželnega odbora, za katero je prav PSI nosila glavno odgovornost. Po mnenju KPI so se socialisti znotraj deželnega odbora omejili na bitko s krščansko demokracijo za kontrolo oblastvenih centrov, medtem ko so opustili zamisel o novi industrijski politiki in filozofiji.

Naša negativna ocena preteklih izkušenj — pravi nota deželne KPI — sloni na dejstvih. Zato ne razumemo, komu koristijo socialistične trditve o neoporečnosti delovanja deželnega odbora. To koristi samo KD in njenemu izsiljevanju — pravi KPI — ter še bolj otežkoča odnose s komunisti in z vsemi silami, ki se borijo za prenovitev. Kljub tej polemiki pa KPI na koncu poudarja nujnost pozitivnega soočanja med vsemi levičarskimi silami o programih in o zavezništvih, češ da je to pogoj za ustvarjanje novih političnih in socialnih odnosov in za obnovo deželne vlade.

● **Na predlog deželnega** odbornika De Carlija je deželni odbor nakazal znatne prispevke za ribiče Gradeža, Marana, Tržiča, Milj, Trsta in Sesljana.

NESREČA NA DELU

Polomila se je lestev in hudo ranila trgovko

Ponesrečenko Pio Hillebrand por. Marinoni so sprejeli v bolnico s pridržano prognozo

Včeraj so z rešilcem Rdečega križa pripeljali v tržaško splošno bolnico 54-letno trgovko Pio Hillebrand por. Marinoni, ki se je hudo ponesrečila na delu.

Nesreča se je pripetila v trgovini športne opreme Tulia sport v Ul. Mazzini 11, to je v trgovini, ki je last Marinonijevih. Lastnica je v sobi za prodajalnim prostorom bila na lestvah, ko so se slednje iz neznanih vzrokov polomile. Pia Hillebrand je padla, del lestve pa ji je predrl trebuh. Ranjenki so v bolnici ugotovili hude notranje poškodbe in zdravniki so si pridržali prognozo.

Naj zapišemo, da znano tržaško trgovko pestijo hude nezgode, saj je pred nedavnim izgubila hčer, ki je umrla v prometni nesreči. Sedaj pa je sama mati v smrtni nevarnosti zaradi neobičajne nesreče na delu.

Z avtomobilom zdrsnila pri Tendi rossi

Včeraj, približno ob 13.40, so pripeljali z rešilcem Rdečega križa v tržaško splošno bolnico 29-letno Sonjo Pernarčič por. Furlan, bivajočo v Sesljanu. Pernarčičeva se je peljala s volkswagnom s tržaško registracijo proti domu, ko je iz neznanih razlogov v bližini Tende rosse (državna cesta št. 14) zdrsnila na desno in trčila v zid, nakar jo je odbilo v nemški avto s prikolico. Ponesrečenka je zadobila udarec v glavo in druge poškodbe, zaradi katerih se bo morala zdraviti 15 dni.

Obisk ljubljanskih partizanov

Včeraj dopoldne je skozi naše kraje potovala skupina bivših aktivistov in partizanov iz širšega ljubljanskega področja. Med njimi je bil tudi poznani partizanski komandant in narodni heroj Stane Bobnar. Na svoji poti so se ustavili v Bazovici. Najprej so si ogledali spomenik padlim v narodnoosvobodilnem boju, ki so ga domačini postavili leta 1973 sredi vasi, da bi se tako oddolžili padlim junakom. Nato so se ustavili še pri spomeniku na bazovski gmajni, ki je posvečen štirim padlim junakom: Bidovcu, Marušiču, Milošu, Valenčiču.

V imenu vaške sekcije Vsedržavne zveze partizanov in Odbora za proslavo bazoviških junakov je goste pozdravil Mirko Križmančič. Poleg pozdrava jim je še na kratko prikazal dobo protifašističnega boja ter doprinos Bazovice v narodnoosvobodilnem boju. Prikazal je tudi današnji pomen posebno spomenika na bazovski gmajni, ki je bil kar osemkrat oskrunjen. Zato predstavlja simbol za Slovence v Italiji, vendar je nujno, da se vzraste v zavest celotnega slovenskega naroda.

Milan Pahor

KD F. Venturini - Domjo izreka iskreno sožalje družinam Kofol ob izgubi očeta

ANGELA

Ob boleči izgubi drage soborke v Argentini Milk Milkovič vd. Kralj izrekata hčerki Sonji in sorodnikom Lojzka in V.ktor Bogatec iskreno sožalje.

Narodna in študijska knjižnica izreka sožalje svoji uslužbenki Magdi Pavlič - Maver ob izgubi očeta.

Ob 14. oziroma 13. obletnici smrti

MARIJE IN JOSIPA PEGANA

Nikjer, nikjer tolažbe v srcih ni.

Sinova Drago in Pepko ter hči Silva z družinami

Zgonik, Prečnik, Salež, 22. avgusta 1982

✚

V 91. letu starosti je 15. avgusta 1982 v Ljubljani umrla naša draga mama

MARIJA ŽELEZNIK vd. SANCIN

Pokopali smo jo 18. avgusta 1982 v ožjem družinskem krogu v rodbinsko grobnico na Žalah.

Vsi njeni

Trst, Ljubljana, 22. avgusta 1982

✚

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi oče in nono

ANGEL KOFOL

Pogreb bo jutri, 23. avgusta, ob 13. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v boljunsko cerkev.

Žalujoči: sin Mario, hčere Klavdija, Loredana in Marija, snaha, zeta, vnuki, bratje, sestre in drugo sorodstvo

Lakotišče, 22. avgusta 1982

✚

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš dragi

DUŠAN PRIMOŽIČ

Uro in datum pogreba bomo sporočili naknadno.

Žalostno vest sporočajo: mama, sestri Jolanda in Vida z možema ter nečak in nečakinja.

Trst, 22. avgusta 1982

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

ANNE CIUK por. LIA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin.

SVOJCI

Trebče, 22. avgusta 1982

ZAHVALA

Ob izgubi najinega dragega brata

ALOJZA STARCA

se iskreno zahvaljujeva vsem sorodnikom, sosedom ter vsem, ki so ga spremili na zadnji poti in počastili njegov spomin.

Sestri Marija in Ivanka

Kontovel, 22. avgusta 1982

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše predrage

JOSIPINE CERKVENIK por. VOLPI (VOUK)

se, ganjeni ob tolikih izrazih sočustvovanja, iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na zadnji poti, darovalcem cvetja ter vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin.

Žalujoči svojci

Trst, 22. avgusta 1982

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

SREČKA - FELICEJA MILIČA

se zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin in ga spremili na zadnji poti.

SVOJCI

Proseška postaja, 22. avgusta 1982

Danes bi praznoval 60-letnico rojstva

ALFONZ ŠKERLAVAJ

S hvaležnostjo se ga spominjajo **žena, hčerka z možem in nečaki**

Občine, 22. avgusta 1982

ŠE NEKAJ UTRINKOV IZ POGOVORA Z OBČINSKIM SVETOVALCEM KILJANOM FERLUGO

Miljski Slovenci se pripravljajo na poživitev kulturnih dejavnosti

Kmalu uradno odprtje pa tudi poimenovanje njihovega šolskega centra - Kako nazadnjaki obravnavajo kulturo - Neurejenost prodajnih cen in problem Lazareta

Nadaljujemo pomenek z občinskim svetovalcem Liste Frausin - KPI in predsednikom Društva Slovencev miljske občine Kiljanom Ferlugo, ki smo ga imeli v četrtek, in o katerega jedru smo poročali predvčerajšnjim. Sestavek smo končali z mislijo o poletnih kulturnih prireditvah v Miljah: šlo je, kot smo ob pravem času v našem listu tudi vestno poročali, za nenavadno kakovostno pobudo, ki je požela pri občinstvu prodoren uspeh in kakršno bi si rada privoščila še marsikatera občina ne le v našem pokrajinskem ali deželnem, temveč tudi v vsedržavnem merilu. Bila je to zares kultura, dejstvo pa, da so določene politične sile zaradi odmevnosti, ki jih take in podobne prireditve nujno imajo v najširših plasteh prebivalstva, «miljsko poletje» skušale na vse mogoče načine očrniti, dokazuje zanimivo in značilno protislovnost, lastno nazadnjakom: po eni strani nevoščljivost, ker takšnega odmeva sami ne morejo in ne znajo izvabiti, po drugi pa spet žolčno nasprotovanje nečemu, kar more ljudske plasti zediniti, strniti; to je pač nevarno in načelno v nasprotju z življenjskimi interesi najbolj zakrknjenih malomeščanskih slojev.

Lepo se je bilo pogovarjati s Ferlugo, kajti on večkrat pretrese sam pri sebi težo besede ali pojma, ki ga misli posredovati. Preudaren je pač, predvsem pa globoko human: če spregovori o nekom, ki se ima za politika, pa je v resnici zgolj šarlatan in brez vsakršne etike opravlja svoje delo, je to zanj, Kiljana, nekaj nepojmljivega. In unaprej si trditi, da ga zaradi tega spoštujejo tudi politični nasprotniki, celo tisti, ki delujejo povsem drugače, kot pa si sam zamišlja človeško dialogiranje. Ko smo se od njega skoraj že poslavljali, si ga ni mogel dati miru, nekako bolestno je spet ponovil tisto o oportunizmu kot o gnusni, moralno razkrajajoči bolezni, ki se loteva celo takih, o katerih bi kaj podobnega nikdar ne mogel predvideti. Verjetno tiči prav v tem današnja drama Miljčanov, ki so jih tisti, ki se imajo za italianissime, a drugače — z besedami — zlivajo na osrednjo rimsko oblast sam žolč, pripravili do tega, da sumničijo že celo soseda; ko bodo še sorodnika, potem bo to temeljit preokret v preteklost.

Glavne žrtve so pa seveda spet naši ljudje, Slovenci. Celo nekateri od tistih, ki so našemu življenju običajno stali ob strani, se danes nekam čudno vedejo: podoba je, kot da se ne marajo izpostaviti, najrajši se kretajo v nikogaršnjem. Se morda tudi oni bojé naše pripadnostne zavesti ali kulture?

Vse to seveda psihološko nepovoljno učinkuje, vendar se Slovenci miljske občine ne bodo vdali. Njihovo društvo — DSMO — že misli, kako v bodoče svoje delovanje še okrepiti in razteg niti. Zadnjega dne tega meseca bo prvi sestanek, na katerem se bodo domenili o smernicah dela, ki naj steče najpozneje ta do polovice septembra. V načrtu so npr. obnovitev in ojačenje nekako 25-članskega mešanega pevskega zbora še nadaljnja poživitev in uveljavitev mladinske skupine v sklopu društva, sploh na poživitev in poglobitev celovitega kulturnega delovanja slovenskih ljudi v miljski občini. V tem okviru gre omeniti, da se pripravljajo na uradno odprtje Slovenskega šolskega centra s sedežem v D'Annunziovi ulici. Ne samo, tudi poimenovali ga bodo, in to zelo verjetno po Albinu Bubniču. Seveda, če bo predlog soglasno sprejet, kot nam je naglasil Kiljan Ferluga, vendar s pripombo, da si primernejšega poimenovanja ni bilo mogoče omisliti.

Bolj ali manj žgočih problemov je v Miljah seveda še in še, vsekakor pa mnogo manj, kakor jih kažejo nadtikovanja in odkrite laži takih, ki so jim skrbi za socialno rast odvečne. So pa tudi taki problemi, ki jih občina ne more sama rešiti, a ji to opozicija brezglavo očita. Vzemimo kočljivost cenikov po trgovinah: blago tu gotovo ni poceni, poleg tega so razlike v cenah enega in istega izdelka v različnih prodajalnah večkrat pretirane. Kupci se upravičeno pritožujejo, upravitelji pa imajo vezane roke, ker so ceniki v pristojnosti pokrajinskih oz. prefekturnih dejavnikov. Med izjeme sodijo, denimo, Delavske zadruge (na tudi Kmetijska zadruga), toda ljudje nimajo vselej toliko časa na voljo, da bi pol ure ali še več čakali v vrsti na živež ali drugo blago po ugodnejši ceni. Skratka, pristojna oblast bi morala sprožiti posebno nadzorno službo nad oblikovanjem cen.

Semkaj sodi tudi redni četrtkov pojav jugoslovanskih kupcev, ki jih privablja tega dne vsak teden semenj v ulicah Frausin in Matteotti. Te stranke se naravno razležejo tudi po drugih, rednih, prodajnih enotah, od tega pa bi lahko Milje imele še večjo korist, ko bi se vprašanje cen, kot rečeno, bolje uredilo.

Za zaključek še znani načrt miljske uprave o preureditvi in ovrednotenju celovite obale v gostinsko-turističnem smislu. Načrt so že začeli izvajati, žal pa še vedno ne bo zaobjel tudi prelepega parka pri Lazaretu, ki je vojaška last. Zadeva se vleče že nekaj let, vojaščina je že pristala na program turističnega izkoriščenja zelenice, dobro pa vemo, kako se takšne reči odvijajo. In vendar je značilno, da so vojaki odstopili del svojih prostorov za priredbo mednarodne filatelistične razstave, ob kateri so bile razobešene zastave sodelujočih držav, razen — prav tako sodelujoče — jugoslovanske, to v občini, ki jo z dolinsko vred veže na koprsko — torej jugoslovansko — občino poseben sporazum o prijateljstvu in sodelovanju. (dg)

PREDVČERAJŠNJIM V SEŽANSKEM DOMU UPOKOJENCEV

Tržaški aktivisti izročili priznanje Josipu Mihlju

Tajnica Združenja aktivistov osvobodilnega gibanja na Tržaškem Anica Udovič mu je podelila značko OF

V petek je delegacija odbora Združenja aktivistov osvobodilnega gibanja na Tržaškem ozemlju obiskala Josipa Mihlja v Domu upokojencev v Sežani, kjer biva že več let. Kot zaslženemu aktivistu, ki so ga tržaški antifašisti še vedno s spoštovanjem spominjajo, mu je tajnica združenja Anica Udovič izročila priznanje in značko OF, ki jo je SZ DL namenila tudi zamejskim aktivistom. Čeprav je Mihelj v letih in pri slabem zdravju, še vedno zelo rad obuja spomine na svojo bogato preteklost.

Josip Mihelj, ki je prav pred kratkim slavil 85 let, se je rodil v Trstu in še v otroških letih se je z družino izselil v Brje na Vipavsko, kjer se je pozneje izučil mizarstva. Bil je med ustanovitelji KP na Goriškem, po vrnitvi iz Jugoslavije, kamor je odšel ilegalno, so ga v Ajdovščini fašisti prvič zaprli. Leta 1937 se je preselil v Trst, kjer je deset let kasneje odprl samostojno mizarsko delavnico. Že leta 1942 se je povezal z OF, na njegovem domu so se shajali mnogi vodilni antifašisti, v mizarski delavnici pa so zbirali raznovrstni material za partizane. Pri tem delu so sodelovali tudi njegova žena in oba sinova; poleti 1944 so bili vsi aretirani ter odpeljani v nemška taborišča. Žena in en sin se nista nikoli več vrnila domov.

Po osvoboditvi se je Mihelj spet vključil v napredne organizacije; pri tem, kot tudi pri svojem poklicnem delu je vztrajal, dokler so mu dopuščale moči in zdravje.

Zaslužnemu tovarišu želijo bivši aktivisti in znanci predvsem prepotrebnega zdravja. Voščilom se pridružuje tudi naš dnevnik.

Mario Ota 60-letnik

Na številki 48 v Boljuncu so imeli včeraj veliko slavje, kajti «Mario od Pepe», kot ga poznajo vsi Boljunčani in Brežani, je slavil rojstni dan.

Mario Ota se je rodil 21. avgusta 1922 v Boljuncu v zavedni, delavni kmečki družini Zofije in Antona Ote. Ljudsko šolo je dokončal v vasi, nato je moral na delo, da pomaga družini. Zaposlil se je v ladjedelnici Sv. Marka v Trstu, kamor je dve leti vsako jutro iz Boljunca pešačil, dokler si ni kupil bicikla.

Vojaščino je služil v italijanski mornarici in ko se je leta 1943 mudil v Franciji, so tako njega kot ostale mornarje ujeli Nemci in jih odpeljali v Nemčijo na prisilno delo. V ujetništvu je ostal vse do konca vojne in se vrnil šele 1. avgusta 1945. Tedaj se je brž lotil dela na prosvetnem področju.

Že v mladih letih je Mario pomagal in delal pri znani boljunski fantovski, bil je zadnji župan fantovske pred vojno. Še dandanes je aktiven član pevskega zbora «F. Prešeren». Leta 1954 se je oženil z domačinko Jolando Maver, ki mu je v zakonu rodila sina Klavdija; vzgojila sta ga v zavednega, delovnega in naprednega fanta.

Čestitkam žene, sina, očeta Antona ter vseh sorodnikov in vaščanov se pridružuje tudi Primorski dnevnik, katerega je slavljenec zvesti čitatelj od vsega začetka.

M. M.

Lep uspeh kolonije v Dragi

Tudi druga izmena kolonije v Dragi, ki jo vsako leto organizira Slokad, se je pred dnevi zaključila v splošno zadovoljstvo malčkov, staršev in tudi samih prijateljev. V dveh izmenah se je v Dragi pozabavalo in naigralo, pa tudi naučilo marsikaj lepega in koristnega, več kot 120 otrok iz vseh krajev tržaške pokrajine in trije iz goriške. V spremstvu vzgojiteljic so se otroci od 4. do 14. leta trikrat tedensko peljali z avtobusom na kopanje na Mali rtič, drugače pa so se igrali po bližnjih gmajnah, hodili na krajše izlete v okolico in imeli vrsto drugih dejavnosti, med katerimi je prednjačilo petje, za katero so imeli posebnega učitelja. Še posebno veseli pa so bili otroci kina, saj so jim vsak večer vrteli otrokom primeren film. Zabeležiti pa je treba tudi, da je bolniška soba obe izmeni ostala prazna, kar je gotovo lep dokaz, da je kolonija v Dragi lepo uspela.

Na sliki: otroci druge izmene na izletu z vzgojiteljicami.

JUTRI NA TRGU UNITA'

Koncert mestne godbe

Jutri, 23. t.m., ob 20.30 bo na Trgu Unità poslednji «ponedeljkov koncert» v priredbi letoviščarske ustanove. Nastopila bo mestna godba «Giuseppe Verdi», ki bo izvajala skladbe Orsomanda, Adama, Gershwina in Korsakova. Dirigiral bo flavtist Ennio Krisanovskj kot kapelnikov namestnik.

Skrb sindikatov za handikapirane

Pokrajinsko vodstvo CGIL - CISL - CCdL - UIL se je sešlo s predsednikom pokrajine in pokrajinskim odbornikom za socialno skrbstvo in varstvo. Govor je bil o delovanju službe za vključevanje handikapiranih v socialno in delovno tkivo; tovrstna služba je bila namreč financirana za obdobje, ki se konča zadnji dan tega meseca. Pokrajinska uprava namerava to službo vsaj začasno obdržati, na razgovorih pa je prišla na dan nuja, da se problem čimprej najugodneje in dokončno reši, sicer z ustreznim nastopom tudi deželne in tržaške občinske uprave ter Krajevne zdravstvene enote. Sogovorniki so se domenili za nov sestanek, ki bo prihodnji teden.

Tečaji karateja

Krožek pristaniščnikov javlja, da se dne 6. septembra prične vpisovanje k tečajem karateja za odrasle, ki se bodo odvijali v telovadnici športnega centra «M. Ervatti» na Proseku vsak ponedeljek in četrtek od 20.30 do 22 ure. Za vpis in nadaljnja pojasnila naj se interesenti obrnejo na tajništvo omenjenega krožka na Trgu Duca degli Abruzzi 3 (tel. 630015) vsak dan med 8.30 in 12. uro.

JOŽEFA in MIRKO SLAVEC *iz Mačkolj*

Praznujeta 50. obletnico poroke.

Ob tem visokem jubileju jima iskreno čestitajo

sin Benjamin z ženo Bogomilo, hči Adelina z možem Giuseppom in vnukinje Donatella, Fabiana ter Doris.

Umrl je Nando Volpi

Tiho in neopazno je odšel, kot je tih in skromen bil vse življenje. Vsi, ki smo ga poznali, smo ga vzljubili zaradi njegove skromnosti, vljudnosti in marljivosti.

Nando je bil med tiskimi prvimi petimi slovenskimi pevci, ki so nastopili v prvih tednih po osvoboditvi leta 1945 v oddaji slovenskega radia v Trstu. Ubald Vrabec je zbral peterico pevcev za tisti prvi nastop. Bila je menda Gregorčičeva proslava. To je bil zametek komornega zbora, čeprav je bil samo moški kvintet. Polagoma so k tej skupini pristopili novi pevci in tudi pevke, med njimi tudi pokojnikova žena Lidija. Tako je nastal komorni zbor pod vodstvom Ubalda Vrabca. Ta zbor je stalno nastopal najprej na tržaškem radiu, potem pa tudi na koprskem. Nastopal pa je tudi na samostojnih koncertih v Trstu in po raznih mestih po Jugoslaviji.

Nando Volpi je bil rojen 1. aprila 1903 v Rojanu in tam je tudi živel do konca. Ko so v Rojanu ustanovili godbo na pihala, je postal njen član. Igral je na klarinet. Žal pa ni mogel zaradi zdravja dolgo sodelovati pri tej godbi. Njegov sin Sergij je šel po očetovih stopinjah in je dokončal študij klarineta na tržaškem konservatoriju. Sedaj je že mnogo let član orkestra ljubljanske Opere.

Nando je bil pri vseh nas priljubljen. Ohranili ga bomo v lepem spominu. Naj mu bo naša zemlja lahka!

S. A.

Obmejna trgovina dobro napreduje

Obmejna blagovna izmenjava med Furlanijo - Julijsko krajino ter eni ter Slovenijo in Hrvatsko na drugi strani bo (na osnovi podatkov o njenem gibanju v juliju) letos dosegla vrednost okrog 300 milijard lir. Ti trgovinski tokovi se odvijajo, kot znano, po tržaškem in goriškem avtonomnem računu.

Izmenjava je že lani kazala uspešen porast, a v prvih 7 letošnjih mesecih se je ta še pospešil. Uvoz z jugoslovanskega mejnega področja v našo deželo je narastel za 80 odstotkov v primeri z obdobjem januar - julij 1981, precej pa se je vzpel tudi jugoslovanski uvoz z našega področja.

Šolske vesti

Ravnateljstvo državnega tehničnega zavoda Žiga Zois sporoča, da se začno popravni izpiti v sredo, 1. septembra, ob 8.30. Isto velja za oddelek geometrov, ki imajo sedež v paviljonu B. Razpored popravnih izpitov je izobešen na oglasni deski v obeh oddelkih.

Izleti

Obalno planinsko društvo Koper in Planinsko društvo Tomos organizirata dvodnevni planinski izlet 28. in 29. avgusta na «Kanin-Rombon». Odhod 28. avgusta ob 5. uri izpred Ukmarjevega trga v Kopru. Prijave v društveni pisarni v Kopru, Čevljarska 1/II do petka, 27. avgusta, do 18. ure. Cena izleta za odrasle 400 ND, za mladince 300 ND. Približno 8 do 9 ur hoje. Vodja izleta tov. Oblak in Bratož.

Združenje Union Podlonjer - Sv. Ivan priredi enodnevni izlet dne 5. septembra v bolnico Franjo. Informacije in vpisovanje v Ul. Valdirivo 30 vsak torek in četrtek od 17. do 19. ure, telefon 64459 ali 732858. Odhod ob 8. uri z Oberdankovega trga.

Včeraj - danes

Danes, NEDELJA, 22. avgusta
TIMOTEJ

Sonce vzide ob 6.13 in zatone ob 20.02 — Dolžina dneva 13.49 — Luna vzide ob 9.52 in zatone ob 22.05.

Jutri, PONEDELJEK, 23. avgusta
ZDENKA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 25,4 stopinje, najnižja 13,9 stopinje, ob 18. uri 17,1 stopinje, zračni tlak 1011,4 mb rahlo pada, veter 42 km na uro vzhodnik - severovzhodnik s sunki burje 65 km na uro, vlaga 66-odstotna, padlo je 30 mm dežja, nebo oblačno, morje razgibano, temperatura morja 22,6 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN OKLICI

RODILI SO SE: Massimiliano Poretti, Sebastian Casagrande, Raffaella Pinna, Simone Spessot, Maria Chiara Toncich, Luca Zorzenoni.

UMRLI SO: 59-letna Bianca Vidoni, 82-letna Ines Pogliaco por. Pellarini, 78-letna Amalia Perdessi vd. Zanolin, 70-letni Luciano Latin, 77-letni Angelo Kofol, 89-letna Maria Fontanot vd. Fabris, 72-letna Andreina Castoldi vd. Zancano, 64-letni Pio Hirsch.

OKLICI: uradnik Venceslao Mahne Kalin in uradnica Nevenka Žerjal, podčastnik Biagio Barletta in gospodinja Maria Antonella Russo, delavec Edoardo Folla in uradnica Arianna Seravalle, delavec Fabio Del Din in uradnica Giuliana Peloi; uradnik Fulvio Filipponi in uradnica Dariella Scher, finančni stražnik Antonio Gullo in gospodinja Rosa Di Gennaro, kuharski pomočnik Paolo Guanin in uradnica Laura Casagrande, uradnik Sergio Dróbnich in uradnica Patrizia Aere, trgovec Livio Baschiera in uradnica Nella Grazia De Carlo, karabinjer Luigi Cascione in gospodinja Catia Tisma, težak Riccardo Brec in slikarka Rossana Liceni, zdravnik Marino Selem in zdravnica Chiara Sammartini, trgovec Gino Magro in odvetniški pripravnik Silvana Olivotto, delavec Angelo Nardella in socialna asistentka Egle Sasso, bolničar Giorgio Asti in fizioterapevtka Milena Signoracci, uradnik Giovanni Scarpa in učiteljica Mariaserena Burgher, uradnik Maurizio Zafret in uradnica Rita Cocot, zaprisežen čuvaj Mauro Ferluga in bolniška strežnica Luana Attanasio, uradnik Antonio - Luciano Liccari in uradnica Edelweiss Molinari, trgovec Enrico Pipolo in trgovka Marina Denich, uradnik Fulvio Tamaro in učiteljica Maria Zacchigna, upokojenec Franc Zavnik in slikarka Claudia Valdevit, finančni stražnik Salvatore Cosma in pomožna zdravstvena delavka Roberta Vianello, zdravnik Edoardo Krizman in univerzitetna študentka Mirjam Levstik, mehanik Vinicio Nanut in trg. prodajalka Loredana Chenda, uradnik Paolo Crevatin in profesorica telovadbe Erica Tellini, trg. prodajalec Franco Dudine in tiskarska vajenka Laura Fragiacomo, uradnik Aniello Boglione in uradnica Nanda Anna Urbani, uradnik Claudio Levrini in fizioterapevtka Lucia Mezzetti, sluga Alessandro Ferluga in učiteljica Darinka Vidmar, slikar Danilo Mihcich in delavka Marina Rita Perossa, uradnik Lorenzo Mancuso in uradnica Sandra Cerovaz, zdravnik Gianpaolo Novati in tehnik radiologije Elisabetta Gulin, delavec Sergio Musizza in gospodinja Marisa Piras, uradnik Giovanni Trevisan in frizerka Adriana Ida Zanin.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Trg Ospedale 8, Ul. dell'Istria 35, Miramarski drevored 117, Ul. Combi 19, Prosek, Žavlje.
(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Largo Piave 2 in Borzni trg 12.
NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Largo Piave 2, Borzni trg 12, Prosek, Žavlje.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel. 228-124, Bazovica tel 226-165; Občine: tel. 211 001, Prosek: tel 225 141; Božje polje Zgonik: tel. 225 596; Nabrežina tel 200-121; Sestjan: tel 209 197; Žavlje:

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 21. do 8. ure tel. 732-627, predpraznična od 14. do 21. ure in praznična od 8. do 20 ure, tel. 68-441

LOTERIJA

BARI	66	28	85	7	18
CAGLIARI	77	72	87	21	9
FIRENCE	16	20	8	14	43
GENOVA	32	81	77	38	78
MILAN	90	40	85	66	87
NEAPELJ	73	19	70	52	81
PALERMO	24	50	86	29	4
RIM	62	10	54	68	50
TURIN	11	25	29	4	75
BENETKE	31	59	17	68	6

ENALOTTO
2 2 1 X 2 2 1 2 1 X 1 1

KVOTE:
12 — 32.230.000 lir
11 — 599.300 lir
10 — 59.400 lir

GASILSKO DRUŠTVO BREG
priredi danes, 22. avgusta 1982, v Boljuncu
ob praznovanju 5-letnice ustanovitve

GASILSKO VESELICO

S SODELOVANJEM GASILCEV IZ TRSTA IN HRVATINOV

PROGRAM: ob 15. uri otvoritev; ob 17. uri slovesnost z razvitjem prapora in gasilske vaje; ob 20.30 ples z ansamblom SUPERGROUP

Delovali bodo dobro založeni kioski s pristnim domačim vinom in specialitetami na žaru.

PD KOLONKOVEC — Ženjan 46

priredi dne 4. in 5. septembra 1982

TRADICIONALNI PRAZNIK SOLATE

Vabljeni!

Koncerti

Jutri, 23. avgusta, ob 20. uri (jug. čas) v Avditoriju v Portorožu koncert Iva Pogoreliča. Na programu: Haydn, Ravel, Prokofjev. Prodaja vstopnic pri Kompasu v Kopru in Portorožu ter na upravi Avditorija v Portorožu, tel. 003866/73-090.

Kino

Ariston 21.15 «Scanners». J. O'Neill, S. Lack.
Ritz 17.00 «Driver, l'imprendibile».
Eden 17.00 «Attenti a quei P2». P. Franco, O. Lionello.
Grattacielo 16.00 «Codice d'onore». Gerard Depardieu, Catherine Denevue, Yves Montand. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Fenice 18.00 «Come porti i capelli bella bionda». M. Vitti, R. Pozzetto.
Nazionale 16.00—22.15 «Incubus, il potere del male». Prepovedan mladini pod 14. letom.
Mignon 15.00 «Mezzogiorno e mezzo di fuoco».
Filodrammatico 15.00—22.00 «Ragazzine esperte». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Aurora 16.30 «Stati di allucinazione».
Cristallo 16.00 «Diritto di cronaca». P. Newman.
Moderno 16.00—22.00 «Il volto dei potenti». J. Fonda.
Capitol 16.30 «I vicini di casa». J. Beluschi, D. Aykroyd.
Lumiere Zaprto za počitnice.
Radio 15.30 «Sexual porno erotic mania». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Vittorio Veneto 16.15 «I killer della notte». Prepovedan mladini pod 14. letom.

Razna obvestila

Skupnost vrtnarjev in vinogradnikov Sv. Ivan, Vrdela in Podlonjer organizira v nedeljo, 29. avgusta, IV. rajonsko razstavo vin na vrtu Ljudskega doma v Podlonjerju (Ul. Masaccio 24). Začetek praznika bo ob 16. uri. Zvečer bo za ples igral ansambel «Lojze Furlan».

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

SKGZ obvešča, da bo Radio Trst A oddajal reportažo iz kolonij v Zgornjih Gorjah pri Bledu v četrtek, 26. avgusta, ob 12. uri. Ponovitev v nedeljo, 29. avgusta, ob 18. uri.

Razstave

V galeriji TK - Ul. sv. Frančiška 20 je odprta razstava sodobne slovenske grafike.

SKD Tabor. V Prosvetnem domu na Opčinah vsak dan od 18. do 20. ure na ogled slikarska razstava Sele Selakovića in kraške umetne obrti Bogomile in Alberta Doljaka.

V prostorih TKB - Ul. Filzi 10 razstavlja svoja novejša dela slikar Tomo Vran.

TABOR
SLOVENSKO KULTURNO DRUŠTVO OPČINE

OPENSKI GLASBENI VEČERI

V Prosvetnem domu na Opčinah v torek, 24. avgusta, ob 20.30

KONCERT

ČRTOMIR ŠIŠKOVIČ - violina
THOMAS PALM - klavir

Na sporedu: Bach, Webern, Paganini in Beethoven.

Prodaja vstopnic uro pred pričetkom koncerta

Zveza borcev iz Boljunca

se iskreno

ZAHVALJUJE

vsem, ki so pripomogli, da je

POLETNI PARTIZANSKI PRAZNIK

tako lepo uspel.

Posebna zahvala vsem ženskam za njihov trud

Moški pevski zbor «VALENTIN VODNIK» - Dolina

VABI

vse pevce, da se udeležijo vaje, ki bo v četrtek, 26. avgusta 1982, ob 20.30 v društvenih prostorih.

Vabilo velja tudi za vse Dolinčane in nedolinčane, posebno za mlade, ki bi radi pristopili k zborovskemu petju

KD Kraški dom

priredi v sredo, 25. avgusta, ob 20.30 na dvorišču Kraškega muzeja v Repnu št. 20

NASTOP KITARISTOV

Sodelujeta: **Marko Feri** in **Franko Guštin** - gojenca Glasbene matice iz Trsta.

V primeru slabega vremena bo nastop v mali dvorani občinske telovadnice v Repnu

Občani občine Dolina

ki bi radi razstavljali svoje pridelke na

II. DNEVU KMETIJSTVA

ki bo od 17. do 20. septembra v Boljuncu, naj se javijo na občinskem sedežu do 8. septembra v sobi št. 36.

Zainteresirani se lahko zglasijo tudi telefonsko na št. 228110, 228127 ali 228392 interna 18. Za razstavo pridejo v poštev grozdje, zelenjava, poljščine, zajci, kokoši in ostala perutnina

Prireditve

SKD Barkovlje obvešča svoje odbornike, da bo prva društvena seja v torek, 24. avgusta, ob 20.30.

Čestitke

Družino Tatjane in Petra Bogatca je osrečilo rojstvo drugorojenke LAURE. Mali Lauri vošči vse lepo v življenju, srečnima staršema pa iskreno čestita KD Vesna.

Obvestilo Primorskega dnevnika

Obveščamo vse organizacije, društva in posameznike, da sprejemamo oglase, male oglase, čestitke, raznovrstna obvestila, darove in prispevke itd. vsak dan (razen nedelje) **samo od 8.30 do 14.30.** Po tej uri jih ne bomo več sprejeli

Nespremenjen pa ostane urnik za sprejemanje osmrtnic in sožalij (8.30 - 22.00)

Prosimo za razumevanje.

VAŽNO OBVESTILO KMEČKE ZVEZE VINOGRADNIKOM

Kmečka zveza opozarja vinogradnike, **da morajo prijaviti zaloge vin** ki jih imajo morebiti še v kleti, oziroma so jih imeli, čeprav že prodane 31. avgusta 1982, najkasneje do 6. septembra v trošarinskem uradu občine, v kateri bivajo. Kdor bi imel še vino in prijave ne bi vložil, je lahko kaznovan od 100.000 do milijona lir globe. Tajništvo Kmečke zveze bo članom izpolnjevalo prijave do 6. septembra in jih potem oddalo pristojnim uradom.

Tajništvo Kmečke zveze

TRŽAŠKA POKRAJINA
— Izredna komisija —

RAZPIS NATEČAJA

Prot. št. 27/570-82
Predmet: zakup za izvršitev sledečih del: zaznamovanje črt za razdelitev prometa in odstavnega pasu na pokrajinskih cestah za mil. 60.000.

PREDSEDNIK

v smislu zakona št. 14 z dne 2.2.1973

OBVEŠČA

da je razpisan natečaj za zakup zgoraj navedenih del (cat. 8/C) v obliki privatne licitacije (čl. 1 odstavek a zakona) s predložitvijo tajnih ponudb, v katerih naj bo naveden odstotek variacije osnovnega zneska licitacije 330.— lir za mil.

Interesenti lahko pošljejo svojo prošnjo na kolkovanem papirju na upravo tržaške pokrajine (Ul. Geppa 21 — Trst) do 12. ure dne 6. septembra 1982.

PREDSEDNIK
(dr. Domenico Mazzurco)

ORVISI
bogato izbira vsakovrstnih igrač
TRST — UL. PONCHIELLI 3

DRAGULJI

Gioielli Giorgi
Capo Di Piazza 2
Trst
Tel. 64607

ROLICH
NABREŽINA
Kamnolomi 35/e
Tel. 20-03-71
KERAMIČNE PLOŠČICE
SANITARIJE

VSE MODNE NOVOSTI USNJENE GALANTERIJE IN KONFEKCIJE

TRST
Ul. San Lazzaro 18
Tel. 68-124

Velika poletna razprodaja
POPUSTI

PRED POMEMBNIMA KULTURNIMA DOGODKOMA V GORICI

Ta teden mednarodna folklorna prireditev zatem pa še tekmovanje v zborovskem petju

Za letošnji folklorni natečaj «Castello di Gorizia» se je prijavilo štirinajst skupin - Od četrtka do sobote tudi znanstveni simpozij o ljudskih izročilih - Od 2. do 5. 9. bo Gorica mednarodno središče zborovskega petja

Gorica bo v prihodnjih dneh gostiteljica dveh pomembnih mednarodnih prireditev. Od 27. do 29. avgusta bo potekal vsakoletni (letos že dvanajsti po vrsti) folklorni natečaj pod naslovom «Castello di Gorizia», skoraj istočasno pa bo v našem mestu znanstveni simpozij o ljudskih izročilih. Letos bo, v primerjavi s prejšnjimi prireditvami še novost. Folklori, oziroma ljudskim izročilom bo posvečena tudi razstava znamk, ki jo pripravlja Goričan Giovanni Punzo in ki jo bodo odprli jutri, ob 17. uri, v pasaži na Verdijevem korzu. Odprta bo do nedelje, oziroma do konca folklornih prireditev, v nedeljo.

Sodelovanje na letošnjem mednarodnem natečaju je prijavilo štirinajst folklornih skupin iz trinajstih držav. Nastopajoči se bodo predstavili v petek, 27. avgusta zvečer ter v soboto, 28. avgusta zvečer, obakrat v telovadnici, v dolini Korna. Tako v petek, kakor v soboto bo na sporedu tekmovalni del, medtem ko bo v nedeljo zvečer zaključna prireditev s sodelovanjem najboljše uvrščenih skupin.

V nedeljo popoldne pa bo po glavnih goriških ulicah tradicionalna parada folklornih skupin, s sodelovanjem godb na pihala ter nekaterih skupin iz naše dežele, ki pa v nagradnem natečaju ne sodelujejo.

V tekmovalnem delu prireditve bodo v petek zvečer nastopile folklorne skupine iz Francije, Romunije, Anglije, Holandske, Portugalske, Grčije in Italije. V soboto zvečer pa se bodo predstavili Belgijci, skupina Branko Cvetkovič iz Beograda, Avstrijci, Čehoslovaki, Madžari in Izraelci, poleg skupine iz Sardinije.

Tako kakor že prejšnja leta bodo folklorne skupine tekmovale v treh kategorijah.

Znanstveni simpozij o ljudskih izročilih bo 26., 27. in 28. avgusta v deželnem avditoriju. Letos bo potekal na temo raziskovanje na folklornem področju v povezavi s šolo. O teh vprašanjih bodo razpravljali tako v petek, kakor v soboto priznani italijanski in jugoslovanski strokovnjaki.

V naslednjem tednu, od 2. do 5. septembra, pa bo Gorica središče zborovskega petja, v okviru 21. mdnarodnega tekmovanja C. A. Seghizzi. Udeležbo na tej mednarodni in visokocenjeni prireditvi je napovedalo 25 zborov iz štirinajstih držav. Posebno zanimanje vlada za sodelovanje zborov iz azijskih držav, ki so se na goriški prireditvi prvič pojavili lani in dokazali, da polifonsko petje nikakor ni samo domena pevske kulture narodov stare celine. Letos bosta na prireditvi nastopila zbor s Filipinov in zbor iz Japonske, precej zanimanja pa je tudi za napovedani nastop akademskega zbora iz Luande.

Jugoslavijo bosta na prireditvi predstavljala ženski zbor «Herbert Svetel» iz Maribora ter zbor KUD Abraševič iz Beograda. Na prireditvi bo nastopilo pet zborov iz Italije, med temi zbor «Claudio Monteverdi» iz Rude, zbor Polifonia Udinese ter zbor Antonio Illersberg iz Trsta.

Na mednarodni pevski prireditvi v Gorici, ki se je pričela v začetku šestdesetih let, je doslej nastopilo nad 600 zborov, od teh je bilo več kakor polovica iz inozemstva. Glede prisotnosti je za Italijo, prav gotovo na prvem mestu Jugoslavija. Zbori iz Jugoslavije so doslej sodelovali kar na 19 tekmovanjih, sodelovalo pa je 69 zborov. Sledita Avstrija, Bolgarija itd.

Tudi za letošnjo mednarodno pevsko prireditev vlada precejšnje zanimanje. Škoda le, da skoraj sovpada z mednarodnim folklornim natečajem in se bosta dve pomembni prireditvi zvrstili v zelo ozkem zaporedju.

Šli bodo na Dunaj

Vreme je kar precej ponagajalo prirediteljem različnih poletnih prireditev na odprtem, med katerimi velja vsekakor omeniti praznik v Jasihu, ob obletnici rojstnega dne predzadnjega avstrijskega cesarja Franca Jožefa, pa tudi konkurentom, ki so podobno slavje pripravili v furlanski Rudi.

Vsekakor pa bodo pristaši ideje o federalistični ureditvi Evrope, nosilec take ideje je menda sam dr. Otto Habsburški, v prihodnjih tednih lahko nekoliko popravili bolj slab uspeh šagre, z udeležbo na dvodnevnem izletu na Dunaju. Organizira ga združenje Unione Paneuropea Internazionale. Avstrijsko glavno mesto bodo obiskali (z avtobusom) 2. in 3. oktobra, obiskali spotoma nekaj znanih dunajskih restavracij, imeli mašo v Štefanovi katedrali ter se udeležili kongresa. Menda bo udeležence sprejel celo predsednik Avstrijske republike. Prijave zbirajo kajpak v Červinjanu, v Jasihu, pri pripravljalnem odboru pa še pri goriški potovalni agenciji Appiani.

OB OBČINSKEM PRAZNIKU NOVE GORICE

Pobratenje med borci iz Solkana in sekcijo VZPI-ANPI iz Podgore

10. septembra bodo v Novi Gorici odkrili doprsni kip podgorskemu rojaku, narodnemu heroju Rastislavu Delpinu - Zmagu

V Novi Gorici bo tudi letos vrsta kulturnih, športnih in drugih prireditev ob občinskem prazniku, ki ga v tej občini praznujejo ob obletnici Goriške fronte. V sklop prireditev ob letošnjem prazniku sodi tudi odkritje doprsnega kipa podgorskemu rojaku in narodnemu heroju Rastislavu Delpinu - Zmagu. Postavlja ga odbor VOS za Severno Primorsko. Dogodek bo še posebej slovesen, saj bo združen s pobratenjem med podgorsko sekcijo VZPI-ANPI ter združenjem borcev «Rastislav Delpin - Zmago» iz Solkana. Slovesnost bo v petek, 10. septembra, ob 17. uri. V kulturnem delu sporeda bodo sodelovali godba milice iz Ljubljane, partizanski pevski zbor iz Ljubljane, operni solisti, učenci in dijaki novogoriških šol ter seveda pevski zbor Andrej Paglavec iz Podgore.

Bivši partizanski borci iz Podgore, veliko jih poje tudi v domačem zboru «Andrej Paglavec», se na slovesnost še posebej pripravljajo. To bo ponovna priložnost, da kakor pred leti, ob postavitvi partizanskega spomenika, strnejo svoje vrste ter znova poudarijo veljavnost idealov svobode in sodelovanja ter jih posredujejo mlademu rodu.

Za te ideale je med narodnoosvobodilno vojno padlo 33 Podgorcev, 15 jih je umrlo v uničevalnih taboriščih, štirje so padli kot žrtve fašizma, eden pa je umrl za posledicami vojnih dogodkov.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Alla Salute, Ul. C. Cosulich 117, tel. 72-480.

POD POKROVITELJSTVOM POKRAJINE

Seminar gledališke umetnosti prihodnji teden v Gorici

Kaj sodi o njem študent akademije za igralsko umetnost v Ljubljani Dario Frandolič iz Doberdoba, ki si je za dobro izvedbo seminarja visoko zavihal rokave

Pokrajinska uprava nam je poslala v objavo sporočilo, da bodo Il Piccolo teatro «Città di Gorizia» - UGG, «Terzo Teatro», Il Piccolo Teatro «Città di Grado» in Dramska skupina Štandrež priredili od 25. avgusta do 3. septembra v prostorih pokrajinskega sveta seminar dramske umetnosti, na katerem bosta predavala in prikazala vaje po metodi Stanislavskega ljubljanska umetnika brata Andrej in Janez Vajavec, oba gojenca Strasbergovega inštituta v Los Angelesu. Tečaj bo s svojo dejavno navzočnostjo ovrednotil ameriški profesor italijanskega porekla Dominic de Fazio, ki je študiral pri znanem oblikovalcu številnih umetnikov L. Strasbergu, ustanovitelju Actors Studia v New Yorku. Prijave sprejemajo pokrajina (tel. št. 85051), Alfio Bertoni (95352) in Dario Frandolič (78158), oba od 11. do 13. ure.

Vabilo nam je osebno prinesel Dario Frandolič. Imel jih je debel sveženj, namenjena pa so bila vabila sredstvom obveščanja in vsem tistim, ki jih mika čar odrske umetnosti. Frandolič, ki v našem zamejstvu ni neznano ime, saj ga poznamo po nekaterih odrskih postavitvah in tudi po tem (doma je v Doberdobu), ker študira igralsko umetnost na AGRET v Ljubljani, je pobudnik tega seminarja. In kot se ponavadi dogaja, mora za njegovo izvedbo poskrbeti prav vse. Kar tudi počenja — z navdušenjem. Včeraj je raznašal vabila, še poprej je poskrbel za lepake, pa telefoniral na vse kraje, da je uskladil vse aspekte seminarja z zneskom, ki mu ga je za to pobudo namenila pokrajinska uprava. Zagotovil si je udeležbo dveh znanih imen. Andrej Vajevec je dramaturg in direktor eksperimentalnega gledališča Glej v Ljubljani, njegov brat Janez pa igralec v Slovenskem narodnem gledališču Drama. Kot častni gost bo na tem seminarju sodeloval de Fazio, ki ga je Frandolič spoznal lani v Berlinu in ki letos nastopa na številnih seminarjih po Evropi, v Berlinu, Parizu, Münchnu in Rimu. K nam bo za dva dni priletel iz Rima, od nas pa v Madrid, kjer se 5. septembra začenja podoben seminar kot pri nas.

Seminar je odprtega tipa in bo brezplačen. Trajal bo po 6 do 7 ur na dan in bo njegova dolžina znašala 60 ur. Ljubljanska gosta bosta nastopala v slovenščini, de Fazio pa v angleščini in v italijanščini. Tečaj je namenjen začetnikom in profesionalnim igralcem. Prikazali bodo sprostitvene vaje in vaje čutnega spomina, na filmu pa velike domače in svetovne, zlasti ameriške igralce.

Ko smo požrtvovalnega Frandoliča vprašali, s kakšnimi nameni se je lotil tako zahtevnega, pa hkrati tudi tako hvaležnega dela, je odgovoril, da bi s takšnimi in drugimi pobudami lahko v Gorici ali na širšem primorskem prostoru ustanovili skupino mladih, ki bi se na amaterski osnovi profesionalno pogovarjala o gledališču. Frandolič vidi v takšnih pobudah tudi lepo priložnost za razvijanje obstoječih ljubiteljskih igralskih družin in za rast samega igralskega kadra.

«Seminar predstavlja resen pristop k tako zahtevni temi. Zanj sem veliko žrtvoval in upam, da bo dobro obrodil,» je dejal ob koncu pogovora. (gv)

V Pevmi so pokopali Slavka Obljubka

V petek so v Pevmi pokopali 57-letnega Slavka Obljubka. Pogreb bo krenil izpred mrliške veže splošne bolnišnice v Gorici. Pokojni je bil, kot toliko primorskih zavednih slovenskih fantov, ki jih je fašizem preganjal, najprej v posebnem bataljonu na Sardiniji, po razpadu Italije pa se je, in sicer 1944. leta pridružil partizanskemu gibanju in bil v tretjem bataljonu Briško - beneškega odreda in potem pa v tretjem bataljonu Vojkove brigade. Za svoje junaško obnašanje in predanost je prejel odlikovanje za hrabrost in odlikovanje za zasluge za narod. Prav pred kratkim pa je prejel tudi obvestilo, da bo prejel še priznanje za udeležbo v Briško - beneškem odredu, vendar mu je smrt preprečila prevzem tega priznanja, ki se ga je zelo razveselil.

Slavko Obljubek je bil v svoji mladosti kmečki delavec, pozneje pa si je kruh služil pri gradbenih podjetjih. Bil je izvrsten delavec. Kakor so nam povedali svojci, je umrl še razmeroma mlad in utrujen od garanja. Večji del svojega življenja je živel z materjo na Oslavju.

PRI ORGANIZACIJI SODELUJEJO DOMAČA DRUŠTVA

Od četrtka do nedelje prireditve ob občinskem prazniku v Doberdobu

Otvoritev obnovljenega nogometnega igrišča, športna srečanja in množični pohod - Med kulturnimi prireditvami nastop otroškega pevskega zbora KD Jezero in gostovanje folklorne skupine Sava iz Kranja - Tudi letos tradicionalna razstava vina in tekmovanje v žetvi trave

Od četrtka, 26. t.m., do nedelje, 29. t.m. se bodo zvrstile prireditve ob letošnjem občinskem prazniku v Doberdobu, ki ga prireja občinska uprava v sodelovanju z društvi in organizacijami, ki delujejo na območju občine.

Spored prireditev je letos še posebej bogat in pester, saj obsega vrsto športnih in kulturnih srečanj, dovolj priložnosti pa bo tudi za rekreacijo in zabavo.

Naj opozorimo na glavne prireditve, ki se bodo pričele v znamenju športa. V četrtek, 26. t.m. bodo, od 19. ure dalje, na sporedu tekmovanja v moški in ženski odbojki, ki se bodo nadaljevala tudi v petek zvečer. Pravzaprav bodo v petek imeli glavno besedo otroci, ki se bodo pomerili v mnogoboju, družabnih igrah, pa tudi v oblikovanju z ilovico. Ob 18. uri bo nastopil otroški pevski zbor KD Jezero, zatem pa bo na sporedu še taborni ogenj, lovski golaž za doberdobske kmetovalce in seveda odprtje tradicionalne razstave domačih vin.

V soboto popoldne bo zaključni del tekmovanja v odbojki, zvečer pa folklorna prireditev z nastopom FS Sava iz Kranja.

Bogat je tudi spored nedeljskih prireditev, ki se bodo pričele z množičnim netekmovalnim pohodom na 10-kilometrski progi. Sledila bo slovesnost ob izročitvi namenu obnovljenega nogometnega igrišča, z otvoritveno nogometno tekmo med Mladostjo in moštvom iz Nove Gorice. Ob 17.30 bo tekmovanje v žetvi trave, zatem pa koncert ansambla «Grupo 22 de Enero» iz Salvadorja ter, v večernih urah, kakor je pač običaj, še ples z ansamblom Pomlad.

Pri organizaciji prireditev sodelujejo, kakor smo že uvodoma zapisali, športna in kulturna društva ter organizacije, ki delujejo na področju doberdobske občine.

● **V petek zvečer,** nekaj minut po 23. uri so gasilci bili na delu v Ul. Boschetto v Gorici. Poseg je tokrat bil nekoliko nenavaden, saj je šlo za požar motornega kolesa, ki je bilo ustavljeno pred hišo s št. 27 v omenjeni ulici in je last Luciane Cravos. Ogenj je precej poškodoval motorno kolo, tako da znaša škoda okrog 200 tisoč lir. Malo verjetno se zdi, da bi se ustavljeni motorček kar sam vnel, zato sumijo, da je kdo podtaknil ogenj namerno.

Nov način plačevanja prometnega davka

Za mnoge šoferje zapade v prihodnjih dneh rok za plačilo avgustovskega obroka prometnega davka. Avtomobilski klub - Automobile Club obvešča vse zainteresirane, da so od maja meseca uvedli nov sistem pri plačevanju prometne takse. Tudi za plačilo na sedežu ACI bo namreč odslej treba izpolniti posebno položnico za poštni tekoči račun, ki jo avtomobilisti dobijo na sedežu ACI. Položnico mora vsakdo izpolniti sam, medtem ko je osebje zadolženo, da preveri le njeno formalno točnost. Zaradi tega in da ne bi bilo zastojev pri plačevanju prometnega davka, naj avtomobilisti pazljivo sledijo navodilom na položnici.

Kot doslej bo tudi v naprej mogoče plačati davek za vozila na poštnih uradih, kjer je že doslej veljal sistem, kakršnega so sedaj uvedli tudi v uradih ACI.

ZARADI UREJANJA KANALIZACIJE

OD JUTRI ZAPRTI GLAVNI ULICI SKOZI ŠTANDREŽ IN PODGORO

Dela v Štandrežu bodo trajala nekaj tednov, krajša bo zapora v Podgori - Začasno ukinjeno končno postajališče avtobusa na Pilošču

Pričenja se novo obdobje težav in drugih nevšečnosti v prometu v neposredni goriški okolici. Predvidoma od jutri dalje bodo zaprli za ves promet odsek glavne štandreške ulice in sicer med križiščem z Ulico Timavo in Ulico Natisone. Istočasno napovedujejo tudi zaporo glavne ulice v Podgori. Ukrep je v zvezi z urejevanjem grezničnega omrežja ter z vkopavanjem glavnega odvodnega kanala. Dela bodo, vsaj kar zadeva Štandrež, trajala nekaj tednov, krajša pa naj bi bila zapora ceste v Podgori. Sicer pa se bodo težave na območju Štandreža nadaljevale tudi po dokončanju del na Mihaelovi ulici, kajti že v prihodnjih mesecih naj bi začeli urejati grezično omrežje v središču vasi, o čemer smo sicer že poročali.

Promet, ki je po Mihaelovi zelo gost, bodo preusmerili. Predvideni sta obvoznici po državni cesti št. 55 in po Majnici.

Nekaj težav bodo zaradi del imeli poleg avtomobilistov in drugih udeležencev v prometu tudi tisti občani, ki se vozijo z mestnim avtobusom. Končno postajališče na Pilošču pa tudi vmesna postajališča bodo začasno ukinili, saj bo avtobus vozil samo do križišča Mihaelove s Kraško ulico.

Koliko časa bo trajalo tako stanje začasnosti, žal še ni točno znano. Računati pa je, da bodo dela trajala nekaj tednov.

V zimskih mesecih naj bi se razkopavanja ulic lotili tudi na južnem mestnem območju.

PO DOLGOTRAJNI SUŠI

Mnogostranske koristi tako pričakovanega dežja

Ravno ob pravem času za trte in za poljščine, prekasno za travnike

Dež, ki je prišel v petek zvečer, prišel z bliskom in gromom, je tako blagodejno vplival, da bolje ni mogel. Z zadovoljstvom so ga pričakali prav vsi, morda še najmanj tisti, ki so na počitnicah, kjerkoli že, ali v hribih ali pri morju, zakaj pokvaril jim je užitek. Zato pa je odpravil skrbi tolikim ljudem, ki živijo od zemlje. Včerajšnji dež jo je zalil, skorajda bi lahko rekli v izobilju. Odžejal je izsušene vrtove, polja, kjer prav sedaj zori koruza, in vinograde, ki so tudi že trpeli zaradi suše. Kakor so nam povedali Brici, je toliko deževalo, da bodo trte dobro prestale do trgatve brez novega dežja. Le za zadnjo košnjo je to deževje prišlo prekasno. Suša je namreč toliko časa trajala, da je pri krmi napravila nepopravljivo škodo.

Z ohladitvijo, ki je nastopila včeraj, se je vročina od nas dokončno poslovila. Ostali nam bodo prav gotovo še prijetni in sončni dnevi, ki nam bodo dajali še precej možnosti za izlete, toda tiste pasje vročine, ki je je bilo tudi letos veliko in celo preveč, te zagotovo ne bo več.

Cepljenje psov v sovodenjski občini

Obvezno cepljenje psov v sovodenjski občini bo v torek, 24., in sredo, 25. t.m., po sledečem razporedu:

Torek, 24. avgusta, v Sovodnjah, pri nogometnem igrišču od 8. do 10. ure, na Peči, pri kotalkališču od 10. do 11. ure ter v Rupi, pri šoli, od 11. do 12. ure. V Gabrjah bodo cepili pse v sredo, 25. avgusta, od 9. do 10. ure na trgu pri vodnjaku, istega dne pa bo cepljenje tudi na Vrhu in sicer od 10. do 11. ure na prostoru pri gostilni Pri levcu. Cepljenje je obvezno za živali, ki so stare nad tri mesece.

V AVDITORIJU

Antološka razstava del slikarja Fantonija

V razstavnih prostorih goriškega avditorija bodo v soboto, 28. t.m. odprli antološko razstavo del slikarja Toncija Fantonija. Pripravlja jo goriška občinska uprava, v sodelovanju s sindikatom umetnikov in oblikovalcev CGII.

Tonci Fantoni, ki ustvarja v Gorici že več kakor štirideset let, je sodeloval že na številnih pomembnih razstavnih prireditvah, med drugim tudi na 24. beneškem bienalu. Kljub temu pa ostaja, morda zaradi nekakšne naravne zadržanosti, precej neznan goriški in nasploh širši javnosti.

V svoji dolgi slikarski dejavnosti se je posvetil predvsem akvarelu. Umetnostni kritiki so ga zaman že večkrat skušali uvrstiti v tako ali drugačno umetniško šolo, oziroma v različne tokove, ki se v zadnjih petih desetletjih tako bogato pojavljajo v slikarstvu. Ostal je posebnež tudi kot slikar. Zato je antološka razstava, ki jo pripravljajo v avditoriju in ki bo odprta do 10. septembra, še posebej vredna našega obiska.

● **4. septembra zapade rok** za predložitev prošenj za dodelitev suplenc na šolah v šolskem letu 1982/83.

AVGUSTOVSKA DOGODIVŠČINA S PRELUKNJANO ZRAČNICO

Kdor se v tem avgustu ni pridružil dopustniškemu valu, ampak je raje ostal v Gorici, je verjetno opazil, da so se letos trgovci in javni lokali med seboj nekoliko organizirali glede zapor zaradi dopusta. V prejšnjih letih se je namreč rado dogajalo, da sredi avgusta nisi mogel dobiti ene trgovine z določeno vrsto blaga ali da si, revež, dalj časa taval po praznih mestnih ulicah preden so ti zablestele oči ob pogledu na odprto gostilno, brez zasovraženega napisa «Chiuso per ferie» in kjer so bili pripravljeni, da ti postrežejo prav kot v vseh drugih mesecih leta.

Letos vsega tega ni bilo: trgovci in gostilničarji so se zmenili in odšli na dopust zdaj eden zdaj drugi, tako da je vsakdo lahko kupil karkoli se mu je zaželelo, ne da bi moral zaradi tega na drugo stran mesta. Tako so storili trgovci in gostilničarji, smo rekli, medtem ko nekaterim drugim strokam ni prišlo na misel, da bi lahko dopuste porazdelili v daljšem obdobju, namesto da bi jo vsi mahnili k morju ali v hribe v začetku avgusta.

Mislimo na obrtnike in točneje na težave, ki jih je imel naš naročnik v prejšnjih dneh, ko je preluknjal avtomobilsko gumo, pravzaprav kar dve in se je, nič hudega sluteč, namenil k najbližjemu vulkanizerju. Prišel je do delavnice, kjer pa je na zaprtih vhodnih vratih našel napis, da ga pač dva tedna ne bo na delu.

Doslej še nič hudega. Naš naročnik je namreč pravičen človek, ki nikomur ne krati pravice do zasluženega počitka. Povsem ravnodušno je spet sedel za volan in se odpravil v drugo delavnico: vedel je, da bo tam popravilo nekoliko dražje, toda kaj hočemo, smo pač v času dopustov in ne smemo biti preveč zbirčni. Pred delavnico drugega vulkanizerja se je ustavil in nekoliko obstrmel: «Tudi tale je na dopustu», je zazmrmral in presenečenje se je kmalu sprevrglo v zdraženost.

Povedati pa je treba, da je naš naročnik neozdravljiv optimist in je tudi po drugem zaporednem neuspehu odločno vztrajal pri iskanju. O končnem uspehu je začel dvomiti šele, ko mu je tudi v tretje spodletelo. Čeprav se mu je v poletni vročini zdelo, kot da tava po puščavi od oaze do oaze, vendar nikjer ne najde vode, ker je sonce izsušilo vse vodnjake, je naš prepoteni naročnik napel vse preostale moči in vztrajno nadaljeval z iskanjem. Ker poleg vsega ni neumen, pač pa precej iznajdjiv človek, je sklenil, da bo iskanje nadaljeval kar po telefonu. Zaman bo verjetno povedati, da je šele v četrti telefonski govorilnici, ki jo je obiskal, uspel sestaviti celoten seznam goriških vulkanizerjev (drugod so manjkale številne strani imenikov, tam kjer ni manjkal kar cel imenik).

Bralec bo verjetno naveličan teh vrstic, vsaj kolikor je bil naročnik naveličan iskanja. Zato takoj preidimo k srečnemu koncu (da, prav kot v pravljicah), ko je junak naše zgodbe pri petem poskusu dobil edinega vulkanizerja, ki v tem času ni zaprl delavniških duri. Njemu naj gre vsa hvala goriških šoferjev, ki so se v tem mesecu znašli «na tleh». Bog ne daj, da bi te vrstice izzvenele kot obsodba ostalih vulkanizerjev, katerih trud visoko cenimo in jim priznavamo pravico do zasluženega dopusta! Skrbi nas le nekaj: kaj, ko bi bil tudi zadnji goriški vulkanizer pobral šila in kopita ter jo mahnil na dopust v tem mesecu?

Slovenski dijaški dom «Simon Gregorčič» v Gorici

VPISOVANJE za šolsko leto 1982-83

se prične jutri, 23. avgusta. Prijavijo se lahko učenci in dijaki, ki obiskujejo slovenske šole. Vse informacije dobite ob vpisu v pisarni doma v Gorici, Svetogorska ulica 84, tel. 83495.

Frizerka Vida iz Sovodenj se iskreno zahvaljuje vsem klientom, prijateljem in znancem, ki so pripomogli, da je praznik ob otvoritvi salona tako lepo uspel.

Razna obvestila

Obvezno cepljenje psov bodo v doberdobski občini brezplačno opravljali v prihodnjih dneh po sledečem razporedu: v Doberdobu jutri, 23. t.m., od 8. do 10.30 in od 16. do 18.30 na prostoru pri osnovni šoli; na Poljanah, 25. 8., od 8. do 8.45; v Dolu, na Palkišču, 25. 8., od 9. do 10. ure; v Jamljah, 25. 8., od 16. do 17. ure na dvorišču osnovne šole.

Sekcija VZPI - ANPI Dol - Poljane priredi v nedeljo, 12. septembra, ob 12. uri tradicionalni partizanski piknik za člane in prijatelje na dvorišču gostilne Pahor v Jamljah. Vpisujejo: Ettore Moro in Franc Pahor za Dol ter Ernest Soban in Alojz Legiša za Jamlje. Piknik stane 12.500 lir na osebo. Vpisovanje se zaključi 5. septembra.

POGREBI JUTRI:

Ob 8. uri Attilio Garaventa iz splošne bolnišnice v cerkev pri Sv. Ani in na glavno pokopališče.

Izleti

KD Briški grič iz Steverjana prireja v nedeljo, 5. septembra, celodnevni avtobusni izlet h Gardskemu jezeru z obiskom safari - zoo vrta in Gardalanda. Vpisuje predsednik društva Rihard Mizerit do 25. t.m.

Razstave

V tržiški občinski galeriji Alle antiche mura bodo v soboto, 28. t.m., ob 18. uri odprli razstavo del tržiškega kiparja Vittoria Parovela. Na ogled bo do 9. septembra.

Kino

Gorica

CORSO 16.30—22.00 «Zio Adolfo in arte führer». A. Celentano. Barvni film.

VERDI 16.30—22.00 «Diritto di cronaca». P. Newman in S. Field. Barvni film.

VITTORIA 17.00—22.00 «Porno super sex show». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 15.00—22.00 «California Dolly».

PRINCIPE 16.00—22.00 «Bello mio, bellezza mia»

Nova Gorica in okolica

SOČA 10.00 «Gosji pastir Matija». Madžarska risanka. 16.00—18.00—20.00 «Čudežni mojster kung fua». Hongkonški film.

SVOBODA 16.00 «Gosji pastir Matija». Madžarska risanka. 18.00—20.00 «Super prijem». Hongkonški film. Jutri: 18.00—20.00 «Seks v 100 lekcijah». Danski film.

DESKLE 17.00 «Ana in Andy». Ameriška risanka. 19.30 «Zmaj v ognju». Hongkonški film.

Prispevki

Namesto cvetja na grob Ane Devetak vd. Pelicon darujejo za Kulturni dom v Sovodnjah: družina Drago Tomšič 10.000 lir, Davorin Pelicon 30.000, Zalka Tommasi 10 tisoč, Jožef Češčut 20.000, družina Ladi Melzi 40.000 lir.

Namesto cvetja na grob Antona Černica sta Vida in Renzo darovala 30.000 lir za društvo krvodajalcev v Sovodnjah.

Turistična ocenjevalna vožnja med Gradežem in Piancavallom

V priredbi turističnih ustanov iz Gradeža in s Piancavalla je včeraj zjutraj iz znanega obmorskega središča naše dežele startalo kakih 50 starih avtomobilov, ki so bili v središču pozornosti številnih domačih in tujih turistov, ki v tem času preživljajo počitnice v tem kraju. Poleg nekaterih znanih avtomobilov, kot je Fiatov topolino ali angleški bentley, je največjo pozornost občinstva priklical edini model na svetu znanega fiata 2.800, last družine Savoia, oziroma takratni reprezentančni avtomobil samega kralja Viktorja Emanuela III. Izvedenci pravijo, da je podoben avtomobil imel tudi Mussolini.

Zanimivo prireditev je ves čas motilo slabo vreme, tako da so vozniki imeli tudi nekaj težav pri vožnji, saj so morali iz Gradeža skozi Oglej, Červinjan, Passariano in Pordenon dospeti do Piancavalla.

MED PETKOVO NEVIHTO

Z avtom povozil pešca ki je nameraval čez cesto

Nesreča se je zgodila v Ločniku - 45-letni Cesare Turnu se bo zdravil mesec dni

Ob deževnem vremenu so prometne nesreče običajno pogostejše. Bodisi zaradi spolzkega cestišča, slabše vidljivosti pa tudi zaradi zmanjšane stopnje pazljivosti avtomobilistov in drugih udeležencev v prometu.

Med nevihto, ki je v petek ponoči zajela tudi Goriško, je v Ločniku prišlo do težje prometne nesreče, v kateri je bil ranjen 45-letni delavec Cesare Turnu, ki stanuje v Ločniku, Ul. Udine 97.

Med prečkanjem ceste ga je z avtom povozil 23-letni Romeo Mian iz Moša, Ul. 4. novembre 6, ki se je v fiatu 128 vračal iz Gorice domov. Turnu je v nesreči zadobil močan pretres možganov ter druge poškodbe ter so ga v goriški bolnišnici pridržali na zdravljenju za mesec dni. Nesreča se je zgodila nekaj po 23. uri na glavni ulici v Ločniku, v bližini Turnovega doma.

V krminski bolnišnici pa so že v petek zvečer pridržali na zdravljenju štiri osebe, ki so zadobile lažje telesne poškodbe v trčenju med osebnim avtomobilom in avtobusom. Nesreča se je zgodila okrog 18. ure v križišču v neposredni bližini mosta v Zagraju. V nesreči so bili ranjeni 6-letni Stefano Sala, 41-letni Luciano Casiraghi, 39-letna Maria Casiraghi in 34-letna Ambrosia Casiraghi. Vsi so doma iz okolice Milana. Peljali so se v avtomobilu, ki ga je upravljal 38-letni Alessandro Sala. V avtomobil je trčil linijski avtobus.

Dež dokončno pogasil zadnja žarišča požara

Tudi v noči od petka na soboto so imeli tržiški gasilci precej dela z gašenjem ognja, ki se je spet pojavil na različnih mestih obširnega področja, ki ga je ob koncu prejšnjega tedna opustošil silovit požar. Prav dejstvo, da se je ogenj spet pojavil, kakor tudi že v noči od četrtka na petek, potrjuje že večkrat izražene sume, da je bil požar dejansko podtaknjen in da so še zmeraj na delu požigalci.

Vsekakor je tokrat tržiškim gasilcem priskočili na pomoč tudi dež, ki je dodobra namočil razsušena kraška tla ter tako za nekaj časa odpravil nevarnost novih požarov.

Preiskava o vzrokih požara se nadaljuje, kakor tudi ugotavljanje gmotne škode, nadaljujejo pa se tudi polemike glede učinkovitosti in pomanjkljivosti, ki so prišle na dan prav ob zadnjem požaru.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Pontoni & Bassi, Raštel 52, tel. 83-349.

ZAHVALA

Ganjeni ob tolikih izrazih sožalja ob izgubi našega dragega

GAETANA DE FRAIA

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so počastili njegov spomin. Posebna zahvala prijateljem, sorodnikom, darovalcem cvetja in g. župniku.

žena Polda, sin Patrizio in hči Loredana

Peč, 22. avgusta 1982

J. TOPORIŠIČ: ZAKAJ NE PO SLOVENSKO

Učenje slovenščine ni prezapleteno največje težave ustvarjajo predsodki

Nov tečaj za Italijane, ki obsega knjigo in kaseti, je izdalo Založništvo tržaškega tiska

Naslov je izzivalen: Zakaj ne po slovensko. Nalašč, saj je tečaj slovenščine za Italijane, ki je s tem imenom izšel prav te dni pri Založništvu tržaškega tiska ob svojem jezikovno — kulturnem poslanstvu pomalem tudi izziv nekaterim že ustaljenim predstavam. Katerim? Tistim ki pravijo, da je slovenščina jezik malega naroda in se je zato ne splača učiti, da nima za tujca konkretne, praktične uporabe v vsakdanjem življenju in delu, da je njena jezikovna struktura prezapletena in težko doumljiva. Ne nazadnje pa je tečaj s svojo obliko in sodobnejšim konceptom obenem tudi izziv tradicionalni knjižni produkciji. Komplet «Zakaj ne po slovensko» sestavljajo namreč ilustrirani učbenik slovenščine za Italijane s slovnico, vajami in slovarjem za vse stopnje učenja, poleg tega pa še dve kaseti, ki ga s posnetki vaj, njihovo pravilno izgovarjavo in konverzacijo vključujeta v sodobni tok avdiovizuelnega poučevanja in učenja jezikov. Ta tok je bil tudi osnovno vodilo avtorju tečaja, priznanemu ljubljanskemu slavistu in jezikoslovcu Jožetu Toporišiču, ki je skušal živo in uporabno predstaviti slovenski jezik in svet v njuni sinhroniji italijansko govorečim naslovnikom.

«Slovenci smo zemljepisni sosedi Italijanov», pravi v predgovoru Toporišič. «Večstoletne stike imamo ne samo na jezikovni meji, ampak tudi preko kulturnih dobrin, ki so redoma prihajale k nam od 6. stoletja naprej iz Italije. Z italijanskim (in furlanskim) jezikom, duhovnostjo in tvarnim življenjem je Slovenec prihajal v stik na dolgi meji od — poenostavljeno rečeno — Trbiža do Trsta in marsikaj od tega vzel tudi za svoje, kakor se je, čeprav v manjši meri, dogajalo tudi nasprotno.» Ta pretok informacij in kulturnih dobrin pa je treba povečati tudi in predvsem na jezikovnem področju, saj je poznavanje jezika po vsej priliki nujni predpogoj globljega vpogleda v kulturo določenega naroda. Če smo Slovenci, kot ugotavlja dalje Toporišič, «. . . v veliki meri dvojezični . . .», so pa «. . . Italijani v tem oziru nasproti slovenskemu jeziku premalo odprti . . .» In mogoče je eden izmed vzrokov temu tudi pomanjkanje ustreznih učnih pripomočkov. Zato bo na tej poti pretakanja in prelivanja dveh kultur tudi avdiovizuelni tečaj «Zakaj ne po slovensko» prav gotovo pomemben drobec, saj se s svojo specifično namembnostjo pridružuje jezikoslovnim pripomočkom, ki se iz slovenskega sveta odpirajo italijanskemu. Prvi koraki so bili sicer na tej poti prehojeni v obratni smeri: od začetkov 17. stoletja, ko je italijanski menih v Devinu Allasia da Sommaripa natisnil svoj «Vocabolario italiano e schiavo» (1607), pa preko Vincenza Franul de Weissenthurna, ki je z naslovom «Saggio grammaticale italiano - cragnolino» prevedel približno dvesto let kasneje znamenito Kopitarjevo slovnico (Gramatik der Slawischen Sprache in Krain Karnten und Steyermark, 1809). Če pa so podobni tiski nudili o Slovencih dragoceno kulturno informacijo in imajo zato v literarni zgodovini in jezikoslovju neprecenljivo vrednost, so pa bili praktično teže uporabljivi. Nekaj strani italijansko — slovenskega pogovora v Alasijevem slovarju ni moglo nuditi Italijanu zadostne opore pri učenju slovenščine. Vrzel zapolnjujejo sedaj s svojo specifično nalogo po sicer precejšnjem časovnem preskoku prav take izdaje kot tečaj «Zakaj ne po slovensko». S svojo temeljno didaktično naravnanostjo ustrezajo namreč vse večji potrebi po poznavanju in aktivnem obvladanju slovenščine tudi s strani italijanskega prebivalstva v Trstu in na celotnem obmejnem pasu Furlanije-Julijske krajine. O tej potrebi govori tudi cela vrsta drugih podatkov: iz dneva v dan naraščajoče število tečajev slovenščine v našem mestu in drugod po Italiji, zanimanje za dvojezične izdaje in prevode slovenskih avtorjev, delovanje posebnih italijanskih ustanov na tem področju (Ente italiano per la conoscenza della lingua e della cultura slovena npr.) ipd.

Slovenščina z avdiovizuelno metodo, kot jo predstavljata knjiga in kaseti «Zakaj ne po slovensko», ustreza torej tej potrebi še najprej v obliki grupnega, tečajnega poučevanja, vendar je zaradi svoje stopnjevanosti od preprostega stavka k zamotani skladenjski strukturi in svoje raznolikosti, ki kaže uporabnika v najrazličnejših življenjskih položajih (kavarna, na poti domov, kopanje, stanovanje, piknik, v hotelu itd.) primerna tudi za samostojno učenje.

In če bo pri zadnji, devetinštirideseti lekciji, uporabnik že tekoče prevajal italijanski tekst v slovenščino, potem se bo tisti uvodni izziv spremenil v vsestransko ploden in koristen odziv. Knjigi, jeziku, kulturi.

MIRAN KOŠUTA

Učbenik, ki bo Italijanom pomagal pri učenju slovenščine

POGOVOR S TOMAŽEM DOMICLJEM

«Pričel sem se ukvarjati z rock glasbo ko je na Slovenskem še nismo igrali»

Uspehi kantavtorja, vzori, zaslužek in drugi problemi s prizorišča slovenske lahke glasbe

Intervju, točneje pogovor, z enim najbolj znanih slovenskih pevcev v zadnjih desetih letih, Tomažem Domiceljem, nikakor ni bil programiran. Pred dnevi sem ga namreč srečal v studiih tržaške slovenske radijske postaje in izkoristil priložnost, da sem z njim nekoliko pokramljal o marsičem, ne samo o glasbi. Iz tega kramljanja sem si izpisal naslednji pogovor.

Vpr.: Pričnimo kar od začetka: kdo je in kaj pomeni Tomaž Domicelj v panorami slovenske popevke, in kako se je do tega «nečesa» povzpel?

Odg.: No, s petjem oz. glasbo se ukvarjam verjetno od svojega petega leta dalje, kitaro pa sem začel igrati pri 16 ali 17 letih. To je bilo obdobje Elvisa Presleya in Beatlesov, pa tudi Boba Dylana in ostalih. Kitaro sem se naučil igrati sam, prav tako sam sem zaoral v rock, ko pri nas pravzaprav sploh ni obstajal, tako da sem se moral zgledovati le po tujih avtorjih.

Vpr.: Kdo so torej bili tvoji prvi idoli in učitelji in katera glasba je v začetnem obdobju najbolj vplivala nate?

Odg.: Ne bi rekel, da sem imel kake posebne idole ali učitelje, saj jih na Slovenskem sploh ni bilo. Zanimala me je pač vsa rock glasba, name pa ni vplival noben posamezni pevec. No, morda Dylan, sicer pa, glasbeno sem samouk in tudi moje pesmi so v tem okviru nekje samosvoje, torej samo Domiceljeve, brez kakšnih točno začrtovanih zunanjih vplivov.

Vpr.: Tvoje mesto in uspehi v okviru slovenske popevke, pa še tvoje najbolj uspešne pesmi . . .

Odg.: Pričnimo od začetka. V glasbi sem aktiven verjetno že dvajset let, deset let pa sem stalno med prvimi desetimi slovenskimi pevci, ne da bi bil kdaj čisto prvi. Eno leto je bil pač Oto Pestner, drugič Saško Mežek, nato spet Šifrer, vendar pa nihče od teh ni toliko časa na površju kot jaz. Uspehov med publiko, kritiko in pa na glasbenih manifestacijah je kar mnogo v dolgi vrsti let, moje najbolj uspešne pesmi, vsaj po prodaji in po priljubljenosti med ljudmi, pa so «Danes bo srečen dan», «Jamajka», «Avtomat», «Irena, lahko noč», «Slovenskega naroda sin», in še bi lahko našteval. Najbolj uspešne velike plošče pa so tematska «Ženska ženski žensko», «Tomaž v živo», pa tudi zadnja, rokerska «Kratke domače» je že precej priljubljena. Na tvoje prejšnje vprašanje, ali obstajajo kake polemike med slovenskimi pevci, npr. med mano in Šifrerjem ali pa med mano in Pengovom, ti takoj odgovorim, da ne obstajajo, le-te si kar sami novinarji izmišljajo in iščejo kako zdraho.

Vpr.: Z marsikatere strani te obtožujejo, da nisi navsezadnje nič drugega kot komercialen pevec, ki pač ponuja ljudem tisto glasbo, ki se je le-ti nekritično želijo, torej lahkotne tekste, z lahkotnimi in ponavljajočimi melodijami. Kako bi se teh očitkov ubranil?

Odg.: Ni res, da ponujam samo lahkotne, le za požvižgavanje vredne, glasbene melodije. Jaz ponujam svoje pesmi, ki so v nekaterih primerih tudi lahkotne, z enostavnim in ponavljajočim refrenom. Obsegajo pa vse zvrsti lahke glasbe; od težkega rocka pa do bluesa, folk pesmi ali pa do čisto enostavnega, umirjenega soft ritma. V tem okviru sem glasbeno vsestranski, ker me pač vse tisto, kar zaobjema ritme lahke glasbe zanima, pri tem seveda lahko pojem večkrat enostavno, lahkotno, ali kakor ti praviš, komercialno. Po drugi strani te vprašam: kaj je pravzaprav komercialno? Zame je komercialno to, kar se pač prodaja, ker je prodaja edino resnično merilo komercialnosti.

Vpr.: Vsakdo ima svoje mnenje. Zame je komercialno, torej ustvarjevo le za čim bolj uspešno prodajo, tisto, kar je pač v ta namen posebno preštudirano, recimo, tisto, kar se že v naprej ve, da bo ljudi «prijelo». Nekaj takih principov komercialne plošče je npr. kratka pesem, lahkotno besedilo v strogo dosledni rimi, po možnosti naj ta pesem govori o srcu, solzah, veliki ljubezni, veliki sreči, refren naj bo stalen, kratek in zelo lahkoten, da se ga lahko vsi naučijo na pamet in pozvižgavajo, pa tudi glasba naj bo ustrojena po tem kopitu . . . in še bi lahko našteval. Kaj ni npr. tvoja pesem «Jamajka», tipična komercialna pesem?

Odg.: Po prodaji že, vendar pa ni bila ustvarjena za namen, ki si mi ga prej omenil. Komaj pozneje sem jo bolj lahkotno opremil, vendar ni zato izgubila vse svoje lepote, saj so jo sprejeli prav vsi, ljudje in tako imenovani kritiki.

Vpr.: Če smo že pri pričkanju, bi te rad vprašal, koliko denarja sploh zaslužiš s tem svojim poklicem. Verjetno še kar precej, glede na to, da za vsak svoj koncert zahtevaš milijon starih dinarjev . . .

Odg.: Sploh ni res, da zaslužim veliko denarja. Prav gotovo zaslužim manj kot katerikoli specializiran delavec v Sloveniji, povrhu tega pa se dostikrat dogaja, da delam tudi po 15 ur na dan. Res je, da za koncert dobim milijon starih dinarjev, vendar vedi, da imam koncerte dosti bolj redko kot si misliš, in sicer od enkrat na teden pa do enkrat na mesec. Saj ne pojem v Italiji, kjer je tržišče in povpraševanje dosti večje in povsem logičnih razlogov. Kaj pa misliš, da prodajam milijone plošč, kot npr. na vašem tržišču? Kje pa, vsako ploščo prodam po kakih deset tisoč kopij! In več kot koliko stane ustvariti ploščo? Producent svojih plošč sem namreč sam. Težko je delo pevca, dostikrat komaj shajaš, sicer pa, mi ugaja to delo, živim zanj in prav zato nadaljujem z njim, ker imam mnogo zadoščenj, a ne strogo ekonomskih . . . Dostikrat se dogaja, da moram, da lahko sploh shajam, opravljati delo prevejalca (prevedel je npr. biografijo Boba Dylana, ki jo je spisal Anthony Scaduto, ali pa knjigo o Beatlesih, op. ur.), pa tudi novinarja z raznimi članki o glasbi za mnoge časopise in revije.

Vpr.: Pričniva kak lahkotnejši pogovor: kako nastajajo tvoje pesmi, oziroma, kako je npr. nastala tvoja verjetno najbolj znana pesem (poleg «Jamajke») «Danes bo srečen dan»?

Odg.: Kako je nastala? No, pa ti povem. Ko sem bil še čisto mlad in sem nosil še dolge lase, sem si jih nekoč umil, no, te umite lase pa mi je nežno česala lepa punca, v katero sem bil zaljubljen. Gledal sem skozi okno, bil sem srečen, takrat pa se mi je porodila ta pesem, kar tako, le močno sem jo občutil!

Vpr.: Kaj pa bi povedal za zaključek, oz. namesto zaključka? Morda kaj o svoji najnovejši plošči?

Odg.: O plošči «Kratke domače» lahko povem le to, da je tu rock še precej trd, nekje moderen, v toku s časom, saj se glasba oz. občutek glasbe, ki spremlja človeka, z leti s tokom življenja spreminja, saj tistega, ki živi za glasbo, stalno obdaja in omamlja, zato pa spada ta moj zadnji glasbeni trud prav v okvir te moje nesebične in vsestranske ljubezni do glasbe.

DUŠAN JELINČIČ

POLETNI FESTIVAL V KRIŽANKAH

Tudi brez domačih ansamblov nekaj izvrstnih uprizoritev

Ena izmed značilnosti letošnjega 30. jubilejnega mednarodnega poletnega festivala v ljubljanskih Križankah je tudi v tem, da na njem ne bodo nastopili domači poklicni umetniški ansambli, zlasti mislimo na vsa poklicna gledališča ter na oba simfonična orkestra, medtem ko sta ljubljanska in mariborska Opera sodelovali že na 9. opernem bienalu, ljubljanska pa je v počastitev Festivala uprizorila še Straussov balet Netopir, ki bo sicer doživel premiero v jeseni že kot sestavni del nove operno-baletne sezone. Ob nastopu Mariborčanov v polnem poletnem gledališču z Gershwinom lahko le obžalujemo, da ansambel zunaj tekmovalne konkurence ni uprizoril še ene opere, zlasti Janačkove Jenufe in repertoarja minule sezone. Med domačimi gledališči je bil na sporedu le nastop Amaterskega gledališča Loški oder iz Škofje Loke s slovensko tragedijo Ivan Grohar Ivana Mraka.

Zato pa nam je pravi gledališki užitek ponudil Teatr satiry iz Moskve z dvema predstavama Brecht-Weillove Beraške opere (Opere za tri groše). Moskovski gledališčniki so bili tokrat drugič v Jugoslaviji (leta 1977 na Bitefu) in prvič v Sloveniji (nastopili so tudi v Zagrebu in Opatiji). Odločitev za znano Brecht-Weillovo delo ni bilo slučajna: Teatr satiry je z njim lani gostoval na mednarodnem gledališkem festivalu v Kölnu in požel vrsto priznanj in ugodnih ocen, medtem ko doma delo uprizarjajo tako rekoč brez predaha. Vse predstave so razprodane, ljudje čakajo v vrsti vso noč, da bi prišli do kart, predstavo so posneli za televizijo ter načrtujejo še filmsko verzijo.

Teatr satiry je v Ljubljano pripeljal njegov glavni režiser Valentin Pluček, ki je na tiskovni konferenci pred nastopom obširneje pripovedoval o zgodovini gledališča ter o njegovi razvejani aktivnosti. Teatr satiry je bil ustanovljen leta 1924, pretežno uprizarja dela domačih in tujih satirikov, klasikov in sodobnikov. Trenutno ima na repertoarju dela Bulgakova, Mihalkova, Belova, Gribojedova, Gogolja, Ostrovskega, Beaumarchaisa, Brechta . . . Gledališče se je v začetku zgledovalo pri Majakovskem, Ejzenštejnu in Mejerholdu in kasneje ni bilo neznano niti Brechtu. Slavni dramatik je maja leta 1955 obiskal Moskvo in si ogledal tudi predstavo Kadi Majakovskega in o njej v svojih Delovnih dnevnikih zapisal zelo ugodno oceno. Kot je na tiskovni konferenci povedal režiser Pluček, se je z Brechtom pogovarjal, da bi v njihovem gledališču režiral svojega Puntila. Dramatik se je strinjal, a mu je smrt preprečila uresničitev načrtov.

Predstavitev Beraške opere v Križankah je bila povsem izdelana, interpretativno brezhibna, lahkotna, igralsko sugestivna, pevsko spevna in ob odlični orkestralni spremljavi so Moskovčani poželi skandirajoči aplavz. To je bil pevsko in igralsko uigran tridesetčlanski ansambel na zavidljivi ravni kolektivnega nastopanja in individualnih poustvarjalnih bravur, ki je na domiselni sceni s svetlobnimi efekti znal gledalcu približati brechtovsko gledališko poetiko.

Z organizacijskega stališča je precej negodovanja vzbudila odpoved nastopa priznanega pianista Georgesa Cziffre, ki bi moral imeti samostojni recital v Slovenski filharmoniji. To bi bil tudi edini klavirski recital na Festivalu. Organizator je moral koncert odpovedati spričo obnove fasade filharmonije. Do druge odpovedi pa je prišlo spričo nesporazumov v datumu nastopa in tako v Križankah nismo prisluhnili mladinskemu orkestru East Riding Youth Orchestra iz Londona. Pač pa je iz Londona pripotoval kitarist Gilbert Biberian. Njegov recital je med ljubitelji kitare naletel na lep odmev in topel sprejem. Biberian je po rodu Turek, živi pa v Veliki Britaniji, kjer je študiral kitaro in kompozicijo na Trinity College of Music in diplomiral leta 1968. Sodeloval je kot solist z nekaterimi londonskimi orkestri ter imel dva ansambla kitar: Omega Players in Omega Guitar Quartet. V zadnjem času predvsem solistično nastopa in sklada. Svoj nastop je sprotoj komentiral, rekli bi da ne preveč skromno, ko se je kot skladatelj postavljal v bližino denimo Chopina ali Angleža Dowlanda. Za nastop je izbral dela Gaspara Sanza, Johna Dowlanda, Heitora Villa Lobosa in dvoje lastnih skladb — Sonato št. 3 in Šest preludijev (izmed bodočih 24, kot je zatrdil). Občinstvo očitno ni bilo dobro poučeno o koncertnih tradicijah, pa je radodarno aplavdiralo med Villa Lobosovimi Dvanajstimi etudami in tako pomagalo celoto drobiti na delčke. Ob nekaterih opaznih spodrsljajih smo v kitaristovi igri zlasti pogrešali interpretativni žar in zanos, ki bi nas mogel prepričati o nadpovprečnem glasbeniku.

S predstavitvijo izvirnih plesov in pesmi domače dežele pa je v Križankah navdušil folklorni ansambel ubsnurskega ajmaka, nekakšnega okraja Ljudske republike Mongolije, ki je tokrat prvič prišel v Jugoslavijo in to le za sedem nastopov po Sloveniji in v Opatiji. Kljub temu, da plesnega in pevskega izročila Mongolije ne poznamo, oziroma imamo o njem bolj približne vtise, so gostje, bi lahko rekli, gledalcem to deželo približali z izvirno tipiko, brez komercialno zasnovanih efektov v plesu, s pristno podobo petja (virtuozno grlo-petje je naravnost prevzela) in predstavitvijo nekaterih domačih, tudi neznanih glasbil.

MARIJAN ZLOBEC

Razpis Severjevih nagrad

Sklad Staneta Severja s sedežem pri Zvezi kulturnih organizacij Škofja Loka, Puštal 21/I, p.p. 23, razpisuje letošnje Severjeve nagrade. V skladu s pravilnikom sklada bodo podelili: dve nagradi za igralsko stvaritev v slovenskem poklicnem gledališču, dve nagradi za igralsko stvaritev študentov AGRFT, ki se praviloma podeljujeta kot štipendiji, in dve nagradi za igralsko stvaritev v slovenskem amaterskem gledališču.

V poštev za Severjeve nagrade pridejo igralske stvaritve, ki so nastale v času od 15. novembra lani do 15. novembra letos in ki ustrezajo pogojem pravilnika sklada. Pri amaterskih stvaritvah se upošteva tudi uspešno večletno delo. Kandidate za nagrade z ustrezno pismeno obrazložitvijo lahko predlagajo: poklicna gledališča, republiško združenje dramskih umetnikov, AGRFT in ZKO Slovenije. Občinske zveze kulturnih organizacij in amaterska gledališča naj svoje kandidate za podelitev nagrad predlagajo neposredno ZKO Slovenije do 31. oktobra letos. Vsak predlagatelj lahko predlaga največ dva kandidata. Rok za prijavo je do 16. novembra. Nagrade bodo podelili javno ob obletnici Severjeve smrti v decembru.

Podpiraj dijaško matico

KNJIGA «SPOMINI ČRNOGLEDEGA HUMORISTA»

Grenke in tudi vesele dogodivščine iz partizanščine Igorja Križanovskega

V slovenski izvirni memoarski literaturi zavzemajo spomini partizana Igorja Križanovskega pod naslovom «Spomini črnogledega humorista» zagotovo izjemno in enkratno mesto. V primerjavi s spomini drugih udeležencev našega narodnoosvobodilnega boja je spominsko pisanje našega avtorja v nekem smislu antimemoarsko, čeprav tudi oznaka antimemoarji za njegovo pisanje ni čisto točna in natančna. Preprosto povedano, ta knjiga je tako nenavadna v našem pisanju, da zasluži vsekakor vso pozornost in to ne samo čisto iz literarnega, temveč tudi zgodovinskega stališča. Gre namreč za spomine navadnega partizana, ki pa so napisani izredno avtentično, brez olepšav, neposredno, resnično in kar je najvažnejše, v njih je toliko humorja pa tudi nostalgije in celo kancev ironije, da naslov v bistvu ustreza vsebini, zapisani v tej knjigi.

Sicer pa je bila tudi življenjska usoda partizana Olega po svoje nenavadna in naravnost romaneskna, polna tragike in črnega humorja. V uvodu h knjigi, ki ga je napisal njegov sodelavec in soavtor knjige Mile Pavlin, je o njegovi življenjski poti zapisano:

«Igor Križanovskij je bil rojen 1923 leta v ljubljanski mestni porodnišnici. Njegova starša sta zbežala pred zlomom ruskega carskega generala Vrangla s Krima. Oče Vladimir Vladimirovič Križanovskij je bil aktivni polkovnik ruske vojske in kozaški ataman, tedaj star že čez petdeset let. Materi, kneginji Mariji Nikolajevni Voroncovi pa je bilo komaj dobrih dvajset let. Po dolgem potovanju in tavanju sta podobno kot tisoči ubežnikov pred revolucijo našla začasno zavetišče v avstroogrskih vojaških barakah ob sedanji Masarykovi cesti v Ljubljani. Križanovskij je moral prijeti za vsako delo, če je hotel jesti. Med drugim je pomagal natovarjati in iztovarjati vagone na ljubljanski železniški postaji. Njegova mlada žena je imela nekaj več sreče, saj so ji dali službo učiteljice ruščine, francoščine in lepega vedenja na nižji ruski gimnaziji in v internatu v graščini Ponoviče pri Litiji. Tam so namreč prebivali in se šolali otroci beguncev.

Julija 1923 je Oleg zbolel za davico in preživel dva meseca v bolnišnici. Medtem je večja skupina ruskih beguncev dobila dovoljenje za naselitev v ZDA, med njimi tudi Olegova oče in mati. Postopek za izdajo takšnih dovoljenj je bil zapleten in dolgotrajen, prosilci so včasih nanj čakali celo več let. Tudi Olegova oče in mati sta vložila prošnjo za naselitev v ZDA veliko pred njegovim rojstvom. Ko sta dovoljenje dobila, je bil Oleg hudo bolan, sklenila sta odpotovati kar sama, da jima dovoljenje ne bi propadlo, kasneje pa naj bi sina poslali za njima. Toda tik pred ameriško obalo je ladja, s katero sta potovala, naletela na mino in se potopila. Oba sta v nesreči izgubila življenje.

Potem ko sta starša odpotovala iz Ljubljane, je za Olega skrbel krstni boter, ruski carski general Voronov, ki so ga sprejeli v kraljevsko jugoslovansko vojsko in je živel v Ljubljani. Dajal ga je v rejo raznim ruskim družinam, ki so bolj malo skrbele za otroka, zato je nazadnje Olega spravil v sirotišnico. Leta 1926 ga je posvojil Fortič, načelnik urada za dohodke pri upravi ljubljanskih mitnic, ker z ženo nista imela otrok. Po njem je dobil Oleg tudi priimek, ki ga je nosil do odhoda k partizanom. Fortič je kmalu zatem umrl, Olega pa je vzgajala njegova žena, ki mu seveda ni mogla biti kos. Po vrsti je obredel skoraj vse ljubljanske gimnazije, nekajkrat je pobegnil od doma, se klatil po vsej Jugoslaviji in zagrešil premnoge norčije. Končno je «obesil šolo na klin» in se tik pred vojno zaposlil v sestavljalnici koles. Rojaki, ki so ostali v Ljubljani, Olegu še kot otroku niso mogli vcepiti mržnje do vsega naprednega, zaradi česar so morali zapustiti domovino, imetje, dobro službo in številne prednosti. Pač pa se je ob vsakdanjih stikih z vrstniki, slovenskimi fanti in dekleti, navzel njihove miselnosti, ki ga je nazadnje pripeljala k partizanom.»

In prav tu, z začetkom vojne, s poglavjem, ki nosi simboličen naslov «V čeljustih njenega veličanstva vojne» se začenjajo spomini Križanovskega, ko so vse njegove dotedanje igrarije in norčije postale kruta, neusmiljena stvarnost. In tistih zmedenih dneh se je naš avtor, kljub neštetim peripetijam in hudim življenjskim nevarnostim, le znašel, vendar pa pri vsem tem ni mogel in mogel spremeniti svojega značaja, ki bi mu morda najbolje ustrezal značaj dobrega vojaka Švejka. Vendar švejkovstvo našega avtorja ni Haškovo, temveč je izrazito njegovo, polno otožnega humorja in neveselih spoznanj, kar seveda ni nič čudnega, saj življenje našega junaka, kot smo že zapisali, ni niti malo božalo. Vendar se je Križanovskij sprva v OF, kasneje pa v partizanih, k njim je šel že v začetku 1942 leta ali kot je sam zapisal: «Bil sem nepopisno srečen, da odhajam iz meglenega mesta, polnega tujega vojaštva, v svobodne gozdove. Poln sem bil velikega pričakovanja in upov v srečno bodočnost, čeprav je bil šele 3. marec 1942», dobro ujel. Sicer pa je temu poglavju dal naslov, ki najbolje priča o vzdušju in vsebini spominov in sicer: «Kar takoj priznam, da znam streljati, toda le kozle». V naslednjem po-

D. Ž.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Ko si pisatelj prisvaja naravo kot voljno igračo

Sredi zrelega poletja, ko avgustovsko sonce pada navpično na strehe in osušene gmajne, se človek čuti nekoliko bližji naravi. Morda se je tudi vratolomni ritem življenja nekoliko upočasnil in se nam zazdijo stvari, do katerih smo ponavadi površni, pomembnejše, ali bolje, več posluha imamo zanje.

Ko gledamo borov gozdič, ki je ves odet v petje škržatov ali daljno lesketanje morja, ki ga režejo skoraj nevidne jadrnice, polglasno rečemo, da takšne lepote ne bi znal upodobiti noben umetnik, niti največji ne.

Vzklik je prav gotovo priložnosten, saj ni umetnikova naloga, da upodablja naravo takšno, kot je. Kako bi lahko pisatelj, ki nima barv upodobil prizor kmeta, ko je sključen nad zemljo sredi prostrane planjave. Pa tudi slikar nima dišav in glasbil, da bi lahko upodobil naravo takšno, kot se prikaže našim očem ir čutilom. V umetnimi je torej narava nekaj drugega; je narava, saj vsi prepoznamo platano, voz, pot, ki pelje do senika itd., a hkrati ni več narava kot taka; gledalcem ali bralcem se javlja kot čisto določena pesnikova vizija, kot projekcija njegovega duha, misli in pa tudi njegove estetike in njegovega poetskega čuta. Šele pre tej ugotovitvi lahko pričnemo razmišljati o odnosu med umetnikom in naravo, saj imamo pred sabo dve biti, to je bit narave in bit umetnosti. Lahko je med njima določena vzročna povezava, vendar vsaka bit biva na svoj način; narava naravno, umetnost umetniško. Ob tej predpostavki bomo lahko videli, kako različne odnose imajo lahko na primer posamezni pisatelji in tudi posamezne umetniške in miselne struje do narave.

Popočitniško razpoloženje je prineslo v moje roke zadnji roman Manlia Cecovinija «Un'ipotesi per Barbara» (Hipoteza za Barbaro) in starejše delo, ki je izšlo leta 1975, pisatelja Renata Ferrarija in sicer knjigo «Il Gelso dei Fabiani» (Fabianijeva murva). Knjigi je napisala predgovor Aurelia Gruber Benco. Uvod pričujočega članka pa je služil, da sem lahko že vnaprej zakoličil določene okvire, v katerih se bo sukalo moje razmišljanje. Cecovinijev roman in Ferrarijeva povest sta zelo različni deli. Prvi je roman, ki govori o ljubezni, o samoti in o tem, če je mogoče ponovno okusiti izgubljeno srečo. Drugo delo je nekakšna povest, ki govori o pričetkih Fabianijeve rodbine. Veliko prostora je odmerjeno zgodovini Trsta, nato ljubezenski zgodbi med Šarloto von Kofler in Antonom Fabianijem, ki sta dala življenje družini, čigar sin je bil tudi znani arhitekt Max Fabiani. V obeh knjigah pa igra narava precejšnjo vlogo in hkrati najdemo v njih tudi Slovence, ki živijo na Krasu in so na svoj način del te narave.

V Cecovinijevem romanu so Kras in njegovi prebivalci zavetišče, otok miru, valobran pred krči mestne civilizacije. Slovenci imajo po pisateljevem mnenju «osnovni čut za naravo», kar pomeni, da živijo v simbiozi z naravo. «Kultura», pravi pisatelj, «je nekaj dodanega, lahko živimo brez nje, ne moremo pa živeti brez narave.» Narava pa je tisto, kar določa Slovence. Cecovini pravi med drugih o njih naslednje: «Če z njimi nastopamo kot z enakovrednimi, ne mislim, da bi se želeli Kraševci ločevati od nas. Kot petdeset let od tega Grki, Turki, Nemci, Hebrejci in Albanci: po drugem pokolenju govorijo v našem (tržaškem, op.ur.) narečju.» Slovenci so torej del Krasa, kot taki so del narave in če z njimi enakovredno ravnamo niso nekaj oddaljenega, kot ni nekaj oddaljenega narava, če se ji znamo približati. To zbližanje z naravo pa je v romanu stalno prisotno. Ni naključje, da se ob zaključku povesti stara ljubezenska sreča za hip povrne prav v družbi vaščanov, točneje Padričarjev, na nekem vaškem novemberskem karnevalu. V luči narave, tradicije in naravnih ljudi je možno torej doživeti utrinek nekdanje sreče.

Nacionalno vprašanje je tu na svoj način enačeno z vprašanjem narave, ki pa ima tipično podobo pribegališča. Spomini, realno življenje, ki pozna tudi samoto in tegobe, se dogajajo drugje, v mestu in očitno ne med Slovenci. Kras je konec koncev zatočišče, pristan po nevihti, vendar ni tista prava arena življenja, kjer se klesajo usode. Bistvo Krasa in bistvo Kraševcev ostajata še vedno tuja, mit in vizija, ki jo sanjaš v pisarni ob pozni nočni uri. Na Krasu lahko ujameš nekdanjo srečo, jo lahko ohraniš?

Če smo malce hudobni je v takšni viziji do narave nekakšen čut starodavnih evropskih pustolovcev in poznejših kolonizatorjev. Odkrili so čudovite kraje, odkrili so fantastična ljudska plemena, vendar so ostali kot očarani opazovalci, ker se niso poglobili v bistvo tamkajšnjih ljudi in narave, z drugimi besedami, v njihovo realno zgodovino in kulturo. Prav odsotnost zgodovine in kulture dopušča, da obiskovalec, v našem primeru pisatelj, oblikuje naravo in ljudi po svoje, kot nekakšno orodje, to je za zatočišče in za srečo.

V Cecovinijevemu romanu nastopajo konkretni Kraševci, na Padričah poznana imena, ki imajo svojo zgodovino, ki ni bila vedno lahka, ki je šla skozi grozote vojne, skozi partizanščino, taborišča in druge preizkušnje. Prijazni ljudje bi lahko ob kozarcu vina odkrili v pripovedi tudi grozo bivanja. Odkrili bi tudi kulturo, ki je in ni samo potencialna možnost. Tu pa bi se odnos pisatelja seveda moral menjati; iz preprostega portiča, bi moral odpluti na prostrano morje, kjer se bit prikazuje skozi lepote in tudi nevarnosti in grozo. Mit o naravi kot varni oazi, ki jo lahko pripraviš za iskanje izgubljene sreče bi se razblinil. Meščanska misel o tem, da lahko vse udomačiš in da si lahko vse podrediš po svoji meri ostaja okrnjena . . .

V delu «Fabianijeva murva» je narava idila. Srečamo se z bujnim poletnim Krasom, ki je prava gredica z ljubezen med Šarloto in Antonom. Pisec je sicer navdušen nad ozračjem sožitja, ima velike simpatije do Slovencev in vidi v strpnosti in večjezični družbi, kjer govorijo enakopravno slovensko, nemško in italijansko, vrednoto, ki jo je treba ohraniti, a ki jo je potek zgodovine iznakazal. Slovenci imajo svojo kulturo, v bistvu pa so čuvarji Krasa in kraškega miru. V tem miru lahko zraste trdna ljubezen. Narava pa ostaja kljub vsemu idila, kot ostane idila življenje v njej. Meščani sicer niso osvajalci, znajo pa skrati samo, kar je lepo, in čutom prijetno. Ob branju obeh knjig mi je za hip prišel v spomin del katoliške lirike, na primer v Domu in svetu, ki je med dvema vojnama opevala idilo slovenske kmečke zemlje. Kmečki svet je bil brez oblačkov, brez strahu in seveda brez lakote.

Določena literarna tradicija, kamor bi lahko dali bodisi Cecovinijevo knjigo bodisi Ferrarijevo, kljub določenim razlikam, vidi v naravi in v ljudeh, ki živijo v njej svet, ki ga konec koncev lahko preoblikujemo. Ali bolje narava zakriva svojo pravo bit tako, da lahko pisatelj vanjo poseže s svetlimi barvami mita. Gre za neko prilaščanje, ki pa ne zna videti v naravi in ljudeh nekih avtohtonih razsežnosti. Da bo jasno, tu ne mislim le na podajanje narave kot take, to je na realizem. Ostaja tudi druga možnost, ki jo je izvedel na primer Kosovel. Kosovelu so nadeli vzdevek pesnik Krasa in vendar je Kosovelov Kras čisto nekaj drugega kot na primer Cecovinijev. Kosovel Kras preoblikuje v določene vizije. Sedaj je Kras zdravje, sedaj je samota, sedaj je celo groza. Narava je večplastna, pesnik ji je dal metafizične razsežnosti in vendar se je ni polastil kot nedeljski izletnik. V naravi je videl polnost bivanja, kjer ni prostora za mirne portiče po nevihti. Prav zato pa postane polaščanje narave nemogoče, saj si je nemogoče polastiti polnosti bivanja, ker si ti sam del te polnosti. Ni več mogoče graditi varnih pristanov, ker je narava hkrati tudi razburkano morje. Ni mogoče enostransko tipizirati ljudi, ker si ti sam človek v naravi, kot v polnosti bivanja. Ni mogoče omejiti Slovence na idilično sličico, ker si ti sam Slovenec. Odnosi so torej bistveno drugačni. Nemogoč je tudi sen, da bi svet povoljno spreminjal in da bi bežal v mit. Ko opazuješ naravo, opazuješ sebe in svoje bivanje, ko razkriješ naravo, razkriješ svojo bit.

Tu pa je nemogoč tudi tisti odnos, ki ga ima na primer do narave Cecovini in ki lahko vzbuja občutek superiornosti, saj je težko biti superiorno do nečesa, kar je del tvoje lastne zgodovine.

Občutek superiornost nastane natanko tam, kjer pisatelj čuti pravico, da z naravo, to je s Krasom, Kraševci in torej s Slovenci lahko razpolaga, ker niso nekaj usodnega, ampak samo zavetišče. Odsotni sta zgodovina in kultura, odsotna je polnost bivanja in Cecovini lahko razprede mit, ki pa je kot vsi miti nevaren. Nevaren, ker skriva namen osvajalca, ki pride v čudovit svet, ki pa je samo slika in ne del bivanja. Sliko potem obračaš po svoji volji, to je volji človeka, ki stvarem lahko samo nekaj doda, saj je nad njimi. Nad naravo in nad Slovenci.

ACE MERMOLJA

PRIPOVEDOVANJA SOVJETSKE PISATELJICE J. RŽEVSKAJE

KAKO SO SOVJETI ISKALI TRUPLO ADOLFA HITLERJA

V začetku so iskali živega firerja, nato le njegovo truplo - Prvi v Berlinu in v bunkerju - Kaj vse so povedali ljudje, ki so bili ob firerju

Sovjetska pisateljica Jelena Rževskaja je objavila knjigo «Berlin, maja 1945. leta». Med drugo svetovno vojno je bila prevajalec rdeče armade in tako je sodelovala pri iskanju Hitlerja v tistih aprilskih in majskih dneh leta 1945, ko je bila vojna že odločena in ko so zmagovalci pričeli lov na nacistične zločince. Odlomek iz knjige je pod naslovom «Najti Hitlerja — ne živega, temveč mrtvega» in podnaslovom «Zapiski vojnega prevajalca» priobčila letošnja majska številka sovjetskega mesečnika (digest) «Sputnik». Odlomek objavljamo v povzetku.

V pomladanskih dneh leta 1945 so se sovjetske čete v Berlinu trudile, da bi čimprej zavzele poslopje Reichstaga. Njegovo zavzetje in rdeča zastava na njegovi kupoli bi pomenila konec vojne, zmago nad fašizmom in Hitlerjem. Bila sem v skupini izvidnikov, ki svoje pozornosti ni posvečala Reichstagu, pač pa kanclerski palači, saj je bila pred nami naloga — ujeti Hitlerja. Ni nam bilo tedaj natančno znano, če je Hitler v Berlinu, razpolagali smo s skromnimi in protislovnimi podatki. Tako nam je povedal zajeti petnajstletni član Hitlerjugenda, da pripada diviziji, ki pod poveljstvom reichsfürerja Axmanna ščiti v Berlinu Hitlerja. Zvečer 29. maja smo zaprli medicinsko sestro, ki je prešla vojno črto, da bi onkraj poiskala svojo mater. Povedala nam je, da je vodila ranjence v edino bližnje ohranjeno kritje — v zaklonišče kanclerske palače (Reichskanzlei) in da je slišala od vojakov in osebja, da je Hitler tam, v podzemlju (bunkerju). Tudi zaradi načina obrambe je bilo tedaj mogoče sklepati, da je Hitler v palači.

Dne 30. aprila se je pojavila rdeča zastava nad Reichstagom. V noči na 1. maj je prišel k sovjetskim četam nemški parlamentarec. Poslal ga je general Krebs s prošnjo, da bi izposloval razgovore s sovjetsko vojsko. Krebs je sporočal, da je Hitler napravil samomor, prosil pa je tudi za premirje, da bi se mogla nova Goebbels - Dönitzova vlada pogovarjati s sovjetsko. 1. maja je hamburška radijska postaja poslala v svet vest o Hitlerjevi smrti.

Vest je postavila pred našo skupino spremenjeno nalogo: najti Hitlerja — ne živega, temveč mrtvega.

Sovjetska stran je na prošnjo generala Krebsa odgovorila, da mora Nemčija brezpogojno kapitulirati. Pričel se je zadnji boj in naši jurišni oddelki so prišli v kanclersko palačo zjutraj 2. maja. V preddverju so opravili še z zadnjimi branilci. Iz podzemlja palače so pričeli nato prihajati vojaki in civilisti z vzdignjenimi rokami, po hodnikih so ležali ranjenci. V taki pestri skupini ni bilo najti človeka, ki bi vedel za usodo Hitlerja in bi nas lahko vodil po podzemeljskem labirintu.

S pomočjo kurjača sta podpolkovnik Ivan Klimenko in major Boris Bistrov prišla po temnih hodniku do Hitlerjevega pribežališča. Bilo je prazno. Kurjač je povedal, da je videl, kako so iz teh prostorov prinesli pred vhod v podzemeljski bunker dve trupli zaviti v odeje. Tu se je njegova pripoved pretrgala. Klimenko in Bistrov sta šla na vrt palače. Kaj sedaj? Morda sta bili trupli v vrtu sežgani? Očitno je bilo da bo potrebno poiskati kraj sežiga, kar je bilo razbrati iz pripovedi tehnika v garaži Karla Schneiderja. Povedal je, da je prejel 28. ali 29. aprila ukaz, da mora ves razpoložljivi bencin pripeljati k Hitlerjevemu bunkerju. Pripravil je osem posod po dvajset litrov in po posebnem ukazu še osem bakel. Schneider ni vedel, če je Hitler v Berlinu toda 1. maja mu je vest o njegovi smrti sporočil njegov osebni šofer Erich Kempka. Zvečer 1. maja je prejel novo naročilo, da mora prav ves razpoložljivi bencin pripeljati pred firerjev bunker.

Skupaj s Schneiderjem so sovjetski oficirji odšli na vrt palače. Dva metra od vhoda v Hitlerjev bunker so našli napol zgoreli trupli Goebbelsa in njegove žene Magde. Zato so torej znova potrebovali bencin . . .

* * *

Zvečer 2. maja je Berlin kapituliral. Nemška vojska je položila orožje, trg pred mestno hišo je bil poln nemškega orožja. Rablo je leževalo.

Goebbelsa so prinesli na berlinsko ulico. Njegov obraz je bil črn in zoglenel. Njegova nacistična uniforma — temne volnene hlače in svetlo rjavi jopič — je bila vsa razcefrana in prežgana. Veter je dvigal njegovo rumeno kravato. Najbolj sem si zapomnila to polzgorelo kravato z okroglo kovinsko značko s svastiko. Identificirali so ga viceadmiral Voss, dr. Kuntz, kuhar Lange, tehnik Schneider in drugi. Medicinsko poročilo je zapisalo: «Na zgorelem trupu ni znakov hudih smrtnih poškodb ali bolezni. Pri pregledu smo ugotovili vonj po grenkem mandeljnu in ostanke ampule v ustih.»

Potem so prešli k identifikaciji Magde Goebbels. Ne spomnim se, da bi ugotovila, kdo ju je sežgal. Povsem na dlani je bilo, da je bil sežig opravljen v naglici in da so se požigalci razbežali, preden so svoj posel opravili.

Pred smrtjo sta Goebbelsa pokončala tudi lastne otroke. V eni izmed sob podzemlja jih je dne 3. maja našel nadporočnik Iljin. Ležali so v dvonadstropnih pograđih, oblečeni so bili v nočna oblačila. Obrazi so jim porumenели zaradi zastrupitve s cianokalijem. Ko sem pisala to knjigo mi je Iljin v pismu sporočil tudi: «Ob meni sta bila dva moja vojaka in še en tretji, čigar imena se ne spominjam. Bil je Žid in pomagal naj nam bi kot prevajalec. Prebijali smo se med streljanjem, k sreči smo ostali živi. Pištolo walter, 6,35, smo vzeli z mize v Goebbelsovem kabinetu, tam sta bila dva kovčka z dokumenti, dve obleki in ure. Goebbelsove ure hranim jaz, dali so mi jih, ker so bile brez vsake vrednosti . . . Toda v sobi, kjer so ležali otroci, ni bilo nič drugega kot le posteljnina. Vprašal sem svojega prevajalca, čemu so zastrupili otroke, saj niso bili nič krivi.»

V bolnišničnem oddelku kanclerske palače smo našli zdravnika Kuntza, ki je prisostvoval usmrtitvi teh otrok. V sesesovski uniformi je sunkovito govoril in bil je tu v podzemlju edini, ki je ohranjal mir ob vsem tem, čemur je bil priča. Povedal nam je naslednje:

«27. aprila pred večerjo, med osmo in deveto uro, sem srečal Goebbelsovo ženo na hodniku pred vhodom v Hitlerjev bunker. Povedal mi je, da se hoče z mano pogovoriti o neki zelo važni zadevi. In že je vztrajala, da so nastopile sedaj take razmere, da mora skupaj z nami usmrtiti svoje otroke. Dal sem ji svoj pristanek. Prvega maja so me po telefonu poklicali iz firerjevega bunkerja. Ko sem prišel, sem v delovnem kabinetu naletel na Goebbelsa, njegovo ženo in sekretarja ministrstva za propagando Naumanna. Obstal sem na vratih kabineta približno deset minut. Ko sta Goebbels in Naumann odšla, me je Goebbelsova žena povabila v kabinet in sporočila, da je firer umrl, da bodo vojaški oddelki skušali med osmo in deveto zvečer prebiti obroč, zato otroci morajo umreti. Drugega izhoda ni.»

«Med pogovorom sem Goebbelsovi predlagal, da bi otroke poslala v bolnišnico pod varstvom Rdečega križa. S tem se ni strinjala in menila je, da je bolje če deca umre.»

«Med najinim pogovorom, takoj po osmi uri zvečer, se je vrnil Goebbels in se obrnil k meni z besedami: «Doktor, hvaležen vam bom, če boste moji ženi pomagali usmrtiti otroke». Kot sem prej ženi, tako sem sedaj tudi njemu predlagal, da bi otroke poslal v bolnišnico pod zaščito Rdečega križa, a je odgovoril: ‚Ni mogoče, saj so to vendar Goebbelsovi otroci.' Potem je odšel, ostal sem z njegovo ženo, ki se je nato za dobro uro posvetila pasjansi . . .»

«Otroci so že ležali na pogradih, vendar niso spali. Goebbelsova jih je ogovorila: ‚Otroci, ne plašite se, sedaj vam bo doktor dal injekcijo, ki jo ta čas dajejo otrokom in vojakom.' Nato je odšla iz sobe, ostal sem sam in začel sem vbrizgavati morfij . . . Potem sem se vrnil v predsobo in gospe povedal, da bo potreba počakati kakih deset minut, da bodo otroci zaspali; pogledal sem na uro, bilo je 20.40.»

Ko je nato Kuntz Goebbelsovi povedal, da ima premalo duševnih moči, da bi mogel dati spečim otrokom strup, ga je prosila naj pošlje Hitlerjevega osebnega zdravnika Stumpfeggerja. Vendar je namesto njega sama odprla usta spečih otrok ter trla ampule s strucom na njih zobeh.

(Nadaljevanje sledi)

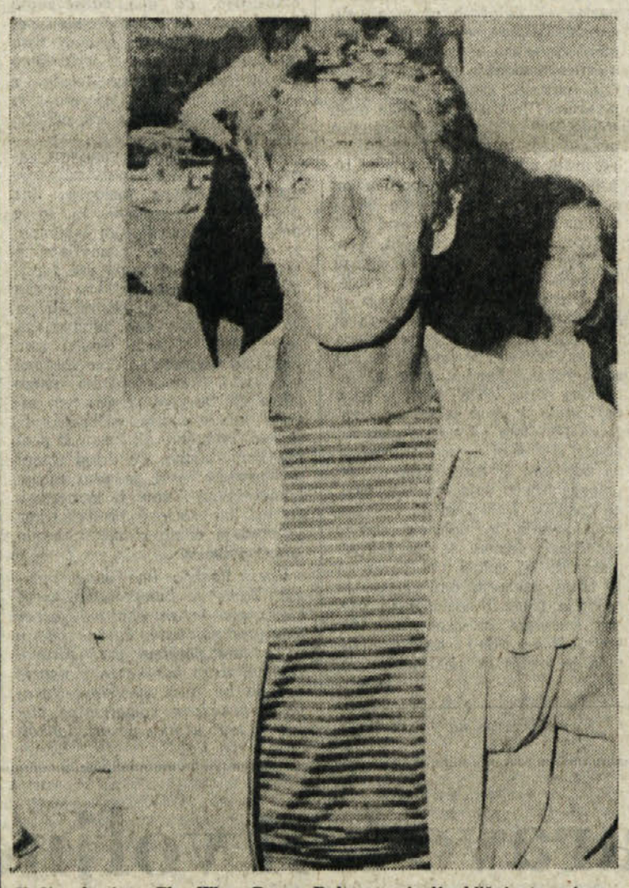

Vodja skupine «The Who» Roger Daltrey najavlja bližnjo turnejo po ZDA, hkrati pa zagotavlja, da ne bo odpovedal, celo niti ne prekinil svojih doslej sprejetih obveznosti

Narodni heroj Karlo Maslo 70-letnik

Jutri, v ponedeljek, 23. t.m., bo praznoval lep življenjski jubilej — 70-letnico eden najbolj znanih brkinskih in primorskih partizanskih borcev — narodni heroj Karlo Maslo - Drago.

Karlo Maslo se je rodil kot prvi izmed enaistih otrok v narodno zavedni kmečki družini Maslovih na Ostrožnem brdu v Brkinih, torej v družini, iz katere se je že do prve polovice 1942 vključilo v NOB šest bratov in dve sestri, kar je verjetno edinstven primer ne le na Primorskem, pač pa v vsej Sloveniji. Njihovo hišo so postojnski in tržaški škvadristi najprej izrovali in nato požgali že 5. aprila 1942, kot prvo na Primorskem, očeta Franca in mater Jožefo pa so odgnali v zapore.

Že vaško okolje in družinska vzgoja v otroštvu sta mladega Karla spodbujala v antifašistično smer in proti tujemu zavojevalcu. Že septembra 1919, ko je Karlo Maslo imel sedem let, so se Ostrožani uprli italijanski voiski in pregnali oddelek, ki je zasedel vas. Ko pa je dorasel, je spoznal in na lastni koži občutil fašistično narodnostno zatiranje in socialno izkoriščanje. V poletju 1935 se je skušal z begom v Jugoslavijo izogniti obvezni vojaški službi, ko se je fašistična Italija pripravljala na pohod v Etiopijo. Beg mu je sicer uspel, a se je že dve leti pozneje vrnil iz Jugoslavije. Kot vojaškega begunca so ga obsodili na štirinajst mesecev zapora, ki jih je prestal v Gaeti. Nato je moral obleči vojaško suknjo in služiti italijansko vojsko, katero je slekel sredi decembra 1941, ko je prišel na dopust in pobegnil v partizane.

Najprej se je priključil Dolganovi Primorski četi, s katero se je udeležil številnih akcij. Ob reorganizaciji partizanskih enot na Primorskem konec marca 1942 je bil dodeljen prvi Brkinski četi, ki ji je poveljeval Martin Greif. Po boju na Nanosu, kjer se je morala partizanska enota, da bi se rešila iz dvojnega obroča razdobriti v majhne skupine, je Karlo Maslo zbral borce v Brkinih in okoli 20. aprila 1942 ustanovil Brkinsko četo, ki je v naslednjih mesecih postala ena najbolj borbenih slovenskih partizanskih enot, saj je kljub veliki koncentraciji fašistične vojske in policije izvedla vrsto uspelih akcij, med drugim je 4. junija 1942 uničila postojanko ob progi Pivka - Reka v Marečah, zaradi česar je fašistična vojska požgala sedem vasi in pobila 34 ljudi na področju Ilirske Bistrice.

Da bi zadušile partizansko delovanje, so fašistične oblasti v avgustu 1942 razpisale «na glavo» Karla Masla nagrado 50 tisoč lir in kmalu zatem enako nagrado na Janka Premrla - Vojka. Toda tudi to ni zaleglo. Karlo Maslo je bil konec junija v Silentabru sicer huje ranjen, a se je do jeseni pozdravil in bil je ponovno imenovan za komandanta Brkinske čete. Na tem položaju je ostal do konca februarja 1943, ko je prevzel poveljstvo 3. bataljona Južnoprimorskega odreda. Po odhodu na Notranjsko je postal komandant bataljona v Gradnikovi brigadi, od decembra 1943 do aprila '44 je bil komandant Istrskega odreda, v juniju '44 je prevzel poveljstvo 1. bataljona 18. SNOUB - Bazoviške, v začetku aprila 1945 torej tik pred zaključkom vojne, je postal komandant jurišnega bataljona 30. divizije. Konec vojne pa je dočakal kot komandant Kosovelove brigade. S Kosovelovo brigado je 1. maja 1945 prodrl s kraške planote v tržaško predmestje Rojan in od tod najprej proti železniški postaji in nato v središče Trsta.

Za svoje vojaške zasluge, ki smo jih tu le nakazali, je bil 1954 proglašen za narodnega heroja.

Odbor skupnosti borcev Istrskega odreda Karlu Maslu, nekdanjemu komandantu odreda, čestita k 70. rojstnemu dnevu in mu želi še obilo srečnih in zdravih let.

Maks Zadnik in Miran Blažina

Grenke in tudi vesele dogodivščine

(Nadaljevanje s 5. strani)

glavju popisuje partizan Oleg svojo partizansko vajensko dobo, v naslednjem poglavju pa govori kako je po teoretičnem in praktičnem pouku postal v partizanih «mojster žicanja». Pretresljivi in resničnega življenja polni so dalje njegovi doživljaji roške ofenzive, ko je «lizal roso in jedel črvivo surovo meso», vrste se njegovi spomini na brigado, v kateri se je počutil tako dobro kot še nikoli v partizanih, zadnje poglavje knjige pod prav tako simboličnim in nazornim naslovom «V Mokronog vkorakam kot šofer kulturniške mule» pa se zaključuje s kapitulacijo Italije, septembra 1943, s katero avtor končuje svoje spomine, vendar pa čisto na koncu piše: «O vsem, kar sem doživel od italijanske okupacije do vkorakanja v Ljubljano in demobilizacije kmalu zatem, bi rad spregovoril v drugi knjigi spominov.» Upamo lahko samo, da bo avtor držal besedo, saj je že s prvo knjigo dokazal, da je napisal delo, nenavadno za naše pojme in memoarsko literaturo.

Kaj je torej tisto, kar tako ločuje in razlikuje spomine našega avtorja od podobnih spominov. Predvsem dejstvo, da jih je pisal človek, s katerim je bilo življenje izredno neprizanesljivo in kruto in je v njem doživel več trpkosti kot dobrote. Pri tem ga je seveda reševal določen humor, ki pa je bolj otožno uglašen kot pa kak spriščen, veseli smeh. Zato je v teh spominih več trpkosti in žalosti kot pa humorja, ki pa je bil za našega avtorja v življenju pomemben obrambni mehanizem pred kruto realnostjo. V večnih spopadih s predstavniki legitimnega sveta, od krušnih staršev do partizanskih štabovcev, je Križanovskij vzbujal smeh, zato je veljal na zunaj za šaljivca. Res pa je sicer, da so mu iznajdljivost, nenavadna žilavost, včasih pa tudi sreča pomagale iz številnih težav in mu tudi rešile življenje.

Spomini Križanovskega so torej, napisal jih je Mile Pavlin po avtorjevem pripovedovanju, precej resničen in poseben prikaz partizanstva na Slovenskem v prvih vojnih letih. Manj bodo povedali zgodovinarju, ki išče resnične podatke, veliko pa bralcu, ki ga zanima življenjski utrip v četah, bataljonih in brigadah (tu bi omenil izredno tople in človeške poteze, s katerimi je naš avtor opisal svoja srečanja s komandantom Stanetom) med borci, ki so zmrzovali, pasli uši, se izmikali neprijetnim dolžnostim in iskali priložnosti, da bi se do sitega najedli. V pričevanjih Križanovskega ni političnega razglabljanja in nestrpnosti, so samo živo opisana dejstva. Vedrina, hudomušnost, dobro srce, širok nasmeh in polna malha domislic — to so bili Igorjevi zavezniki.

Če smo omenili na začetku primerjavo s Švejkom, podoben partizanski lik je oživil Branko Ćopić s svojim Nikoletino Bursaćem, potem lahko zapišemo, da je lik partizana Olega čisto samosvoj in enkraten v galeriji naših partizanov, čisto slovenski je, v njem je nekaj Pavlihe, pa Kurenta, pa Švejka in Nikoletine, vendar največ našega in neponovljivega, lik, ki ni samo črnogledi humorist, temveč še nekaj več, človeški slovenski partizanski borec z začetkov našega oboroženega boja, ki je več ali manj srečno preživel in doživel marsikaj v štirih letih boja in to zvesto, s humorjem in odkrito popisal na straneh svojih spominov.

Spomine Igorja Križanovskega je izdala založba Borec

POPRAVEK

V četrtek smo objavili sliko z naslovom «Stara kaluna, ki je ni več», ker smo dobili tak podatek. Pozneje so nas opozorili, da omenjena kaluna v Gropadi še trdno stoji. Obžalujemo napačni podatek in se lastniku kalune opravičujemo.

RADIO TELEVIZIJA

NEDELJA, 22. AVGUSTA 1982

ITALIJANSKA TV
Prvi kanal

11.00 Maša
11.55 Nedeljska srečanja - nabožna oddaja
12.15 Zelena črta
13.00 Poletni maraton
13.30 Dnevnik
17.00 Življenje na zemlji
18.00 Pikova dama - kriminalka
18.50 Meeting '82 za prijateljstvo med narodi
Vmes vremenska slika
20.00 Dnevnik
20.40 Mož iz Hollywooda, 1. del
21.45 Hit parade
22.15 Športna nedelja
23.15 Dnevnik - Vremenska slika

Drugi kanal

11.00 Krzysztof Pendrecky: Koncert za violino in orkester
11.45 Simpatiche canaglie
12.10 Preobiskovana Sicilija, dok.
13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
13.15 Mork e Mindy, TV film
17.00 Veseli zdravniki: Dekle iz Kalifornije, TV film
17.30 Dnevnik 2 - Šport
18.55 Amerika na kolesu, TV film
Vmes vremenska slika
19.50 Dnevnik 2 - Vesti
20.00 Dnevnik 2 - Nedeljski
20.40 Zgodba o nekem Italijanu: Alberto Sordi
22.05 Hill Street dan in noč: Vse najboljše za tvoj rojstni dan, Furillo, TV film
22.55 Mozart: mladostne noči
23.50 Dnevnik 2 - Zadnje vesti

Tretji kanal

19.00 Dnevnik 3
19.20 Festival italijanske rock glasbe
20.30 Orecchiocchio
20.40 Giovanni Russo
21.20 Dnevnik 3
21.45 Šport 3
22.15 Jazz club
22.40 Sto mest Italije

JUGOSLOVANSKA TV
Ljubljana

10.35 Poročila
10.40 Živ žav, otroška matineja
11.30 B. Čopić - A. Diklič: Osma ofenziva, nad.
12.25 TV kažipot
12.45 Čez tri gore: Gorenjci iz Naklega
13.15 Kmetijska oddaja
14.15 Poročila
17.10 Čisto navadne sanje, dok. Film, v katerem se menjujejo igrani prizori in dokumentarni posnetki, skuša prikazati ambivalentni odnos do avtomobila. Po eni strani kaže prednosti, ki jih avto nudi posamezniku, saj mu omogoča poklicno in osebno mobilnost, po drugi strani obravnava obremenitve, ki jih avtomobilizem z izpušnimi plini z izgradnjo cest, s pomanjkanjem parkirišč in s porabo goriva povzroča človekovemu okolju. Marsikdaj bomo zasledili tudi ironični komentar, saj z mešanimi občutki sprejemamo prognoze za prihodnost. Film je zahodnonemške produkcije, pripravilo ga je Uredništvo izobraževalnih oddaj
17.35 Poročila
17.40 Nastanek in razvoj vojnega letalstva: Propelerska letala od 1945-1953, 2. del
18.10 Športna poročila
18.25 Zbogom, gospod Chips, film
20.15 Risanka
20.25 Zrno do zrna
20.30 TV dnevnik
20.55 Vreme
21.00 A. Aleksiev: Illinden, nad. in konec
22.20 Človek brez meja: Trilogija o Bombayu, dok.
22.55 Športni pregled
23.40 Poročila

Koper

17.45 Film
19.15 Inšpektor Bluey
20.00 Risanke
20.15 Zasebno življenje Henrika VIII, film
21.40 Glasbeni nokturno: Koncert za violino in orkester
22.10 Zeit im bild - Čas v sliki

Zagreb

13.15 Kmetijska oddaja
14.15 Otroški spored
15.45 Jugoslavija, dober dan
16.30 Današnja podoba Romunije, dok.
17.25 Čar delfinov, dok.
18.15 Narodna glasba
18.45 Tarzan in amazonke, film
20.30 TV dnevnik
21.00 A. Aleksiev: Illiden, nad. in konec
22.55 Športni pregled

TRST A

8.00, 13.00, 14.00, 19.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Nedeljska matineja; 10.30 Poslušali boste: 11.00 Mladinski oder: «Ptički brez gnezda» - 1. del; 11.30 Nabožna glasba; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 12.30 Narodnozabavna glasba; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Nedeljski radijski zbornik. Kulturna panorama: Zabavni program; 16.30 Hit Parade; Spored resne glasbe; Na počitnice.

KOPER
(Slovenski program)

8.00, 9.00, 15.00 Poročila; 8.00 Otvoritev; - Veselo v nedeljsko dopoldne; 8.15 Obvestila EP; 8.30 Naš čas; 9.07 Kinospored - objave; 9.10 Stoji, stoji lipica; 9.30 Polje, kdo bo tebe ljubil - oddaja za naše kmetovalce; 10.00 Zaključek; 14.00 Na valu radia Koper - Sosednji kraji in ljudje; 14.30 Glasbeni notes - EP; 14.15 Glasba po željah; 16.00 Radia Koper na obisku; 16.15 Poje skupina The Sylvers; 16.30 Domača rock scena; 17.00 Primorski dnevnik; 17.15 Objave in zabavna glasba; 17.30 Primorska poje; 18.00 Za vsakogar nekaj; 19.00 Zaključek.

KOPER
(Italijanski program)

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Dnevnik; 11.30, 14.30 Poročila; 7.00 - 9.30 Glasbena matineja; 7.15 Koledarček; 8.15 Horoskop; 8.50 Marlboro; 9.30 Lucianovi dopisniki; 10.00 Z nami je...; 10.30 Festivalbar; 10.45 Mozaik; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.20 Plesna glasba; 11.32 Kim, svet mladih; 12.00 Sedem plus sedem; 12.10 Glasba po željah; 13.40 Pike na I; 14.33 Domeniccolalage; 15.00 Poje Ivano Fossati; 15.15 Stisk roke; 15.30 Kaj je novega?; 16.15 Poje skupina Steely Dan; 16.30 Vrtiljak jugoslovanskih motivov; 17.00 Pesmi tedna; 17.30 Crash; 18.00 Lestvica LP plošče; 18.45 Grožnjan 1982.

RADIO 1

8.00, 10.12, 13.00, 19.00 Poročila; 6.00 Glasba na praznični dan; 10.15 Moj glas za tvojo nedeljo; 11.00 Radijska oddaja, ki jo vodita Oreste Lionello in Marina Morgan; 12.30 Bel papir; 13.15 Rally; 13.50 Nepozabne... in druge; 18.30 Rim - New York odhod in prihod; 20.00 Glasba; 21.00 Gospe in gospodje, praznika je konec; 21.43 Poje Edith Piaf; 22.00 Bastiano e Bastiana; 23.03 Telefonski klic.

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 19.30 Poročila; 6.00 - 8.00 Potovanja in spomini; 8.15 Danes je nedelja; 8.45 Radijska kriminalka; 9.35 Kviz; 11.00 Ameriška glasbena komedija; 12.00 Tisoč pesmi; 12.48 Glasbena lestvica; 13.41 Sound-track; 14.05 Športna poletna nedelja; 20.50 Splash; 22.50 Lahko noč, Evropa.

LJUBLJANA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 18.00, 20.00 Poročila; 8.30 Zdravo, tovariši vojaki; 8.40 Vedri zvoki; 9.07 Radijska igra za otroke; 9.41 Skladbe za mladino; 10.05 Še pomnite, tovariši; 11.05 Nedeljska matineja; 12.00 Naši poslušalci čestitajo; 14.10 Obvestila in zabavna glasba; 14.20 Za kmetijske proizvajalce; 15.05 Humoreska tega tedna; 15.25 Z majhnimi ansambli; 15.40 Pihalne godbe; 16.10 Pri nas doma; 16.30 Nedeljska reportaža; 16.55 Listi iz notesa; 17.20 Gremo v kino; 18.05 Priljubljene operne melodije; 18.50 Zabavna radijska igra; 19.29 Na zgornji polici; 20.30 Obvestila in zabavna glasba; 20.35 Lahko noč, otroci!; 20.45 Glasbene razglednice; 21.00 V nedeljo zvečer; 23.20 Glasbena tribuna mladih; 0.05 Lirični utrinki; 0.10 Nočni koncert lahke glasbe.

PONEDELJEK, 23. AVGUSTA 1982

ITALIJANSKA TV
Prvi kanal

13.00 Poletni maraton
13.30 Dnevnik
17.00 Poletni program
17.05 Tom Story
Želel bi leteti, nad.
17.50 Hiša naših sanj
18.40 Ponedeljkova narava
19.10 Po stezah dogodivščin: Mož z gora, 1. del, nad.
19.45 Almanah
Vremenska slika
20.00 Dnevnik
20.40 Tre passi nel delirio, film
Igrajo: J. Fonda, W. Wilson
22.35 Posebna oddaja dnevnika 1
23.30 Dnevnik - Vremenska slika

Drugi kanal

13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
13.15 Tutto compreso
17.00 Popoldanski program
17.15 Mladina sobotnega večera
17.40 Program za mladino
17.40 Bia, la sfida della magia, risanka
Divji živalski svet, dok.
18.30 Dnevnik 2 - Šport
18.50 Šport in koncert
Vremenska napoved
19.45 Dnevnik 2 - Vesti
20.40 Vesela vdova, film
22.50 Vir življenja
23.15 Dnevnik 2 - Zadnje vesti

Tretji kanal

17.30 Chiavari: nuoto
19.00 Dnevnik 3
19.20 L'altro suono
19.55 Sto mest Italije
20.10 Šolska vzgoja
20.40 Antologija o neorealizmu
21.40 Dnevnik 3
22.05 Šolska vzgoja
22.35 Dunaj, Berlin in Hollywood, 2. del

JUGOSLOVANSKA TV
Ljubljana

18.25 Poročila
18.30 Dediščina za prihodnost,
19.30 Obzornik
19.45 Hit meseca
20.15 Risanka
20.24 TV on radio nocoj
20.26 Zrno do zrna
20.30 TV dnevnik
20.55 Vreme
21.00 Operni enodejanki z ljubljanskih poletnih kulturnih prireditev v Križankah
Na letošnjem jubilejnem 30. mednarodnem poletnem festivalu se je predstavila tudi bolgarska komorna opera iz Blagoevgrada. Ansambel deluje že 10 let in je eden redkih tovrstnih ansamblov na svetu in edini v Bolgariji. Nastopal je že na festivalih v Sofiji, Varni, Krakovu, v Sovjetski zvezi in na Analu v Osijeku. Slogovna čistost in natančnost pri pripravi posameznih del izkazuje visoko profesionalno raven tega ansambla.
22.25 Mundial: gol, Španija '82
23.10 V znamenju

Koper

13.30 Odprta meja

Danes bodo v Odprti meji med drugimi še naslednje vesti:
GORICA — Gradnja suhozemskega terminala
RUDA (VIDEM) — Praznik ob obletnici rojstnega dne Franca Jožefa
GORICA — . . . še o globah
GRADEŽ — Stari avtomobili

18.00 TV dnevnik
18.95 Aktualna tema
18.30 TV šola
19.00 Zdravo, otroci
19.30 Cinenotes
20.00 Risanke
20.30 Rašomon, film
22.05 Zeit im Bild - Čas v sliki

Zagreb

17.50 Videostrani
19.15 Lutkarski pogovori
19.30 Ljudske pripovedke
19.45 Hit meseca
21.00 A. Popovič: Svinjski oče, drama
22.25 Izbrani trenutek
22.30 Argumenti, zunanjepolitična oddaja
23.15 En avtor, en film

TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 17.00 in 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Radijski mozaik: Na obisku pri...; 8.30 Potpuri napevov in melodij; 9.30 Dramatizirani roman: Prežihov Voranc: «Doberdob» - 11. del; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja: Jacques Offenbach: Hoffmannove pripovedke (1. in 2. dej.); 11.25 Opoldanski zbornik: Literarni listi; 12.00 Kulturni dogodki; Kako ti je ime?; Vmes glasba; 13.20 Iz studia neposredno. Vmes; 16.00 Klasični album; 17.10 Razširjeni obzornik: Na obisku pri...; 17.30 Romantične melodije; 18.00 Socialno vprašanje v slovenskem romanu. Avtor: Milko Rener; 18.20 Jazzovski koncert.

KOPER
(Slovenski program)

7.30, 8.25, 14.00 Poročila; 7.00 - 8.30 Otvoritev - Glasba za dobro jutro; 7.15 Obvestila in EP; 7.37 Objave; 7.45 Cestne razmere; 8.15 Radijski, televizijski in filmski spored; 8.28 Zaključek; Val 202; 14.00 Na valu radia Koper; 14.15 Kinospored; 14.30 Zanimivosti; 15.10 Predstavitev oddaj, glasbene želje poslušalcev; 15.30 Spored mladinske zborovske glasbe; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Glasba po željah; 17.00 Primorski dnevnik; 17.15 Glasba, objave; 17.30 V podalpsku - pregled športnih dogodkov; 17.55 Zaključek s pregledom novic.

KOPER
(Italijanski program)

7.30, 8.30, 13.30, 16.30, 19.30 Poročila; 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 15.30, 17.30 Dnevnik; 7.00 - 9.30 Glasba za dobro jutro; 7.15 Koledarček; 8.15 Horoskop; 9.15 Kdo si ti?; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Z nami je...; 11.00 Zdravo mladina; 11.32 Kim, svet mladih; 12.05 Glasba po željah; 14.33 Glasbena lestvica; 15.36 Plošče; 16.00 Poletne pesmi; 16.45 Poje Bonnie Tyler; 17.00 Glasovi in zvoki; 17.15 Italvox; 17.32 Crash; 17.55 Pismo iz...; 18.00 Opereta; 18.30 Rock party; 19.00 Poletni koncert.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00 in 19.00 Poročila; 6.00 8.30 Glasbena matineja; 9.00 Radio anche noi; 11.00 Milan: Casa sonora; 11.34 La cugina Betta; 12.03 Milan: Vrnem se takoj; 13.15 Master; 14.23 Ul. Asiago Tenda, glasbeno govorni program; 15.03 Glasbeni dokumentarec; 16.00 Poletje; 18.05 Mali koncert; 18.38 Šolska vzgoja; 19.10 Prisluhni večeri se; 19.30 Radio 1 - jazz; 21.00 Rock rock evohé; 22.27 Audiobox; 23.03 Telefonski klic.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 16.30, 17.30, 19.30 Poročila; 6.00 - 8.00 Glasbeno prebujanje; 8.45 Radio 2 - predstavlja; 9.00 Marilyn: življenjepis; 9.32 Stara nova Italija; 11.23 Tisoč pesmi; 12.48 Zvoki in glasovi; 13.41 Sound-track; 15.00 Controra; 16.32 Gospe in gospodje, veselo poletje; 19.50 Splash; 20.20 Poletni večeri; 22.40 Splash.

LJUBLJANA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 7.10 Prometne informacije; 7.35 Vremenska napoved za pomorščake; 7.45 Prometne informacije; 7.50 Dobro jutro, otroci; 8.25 Iz naših sporedov; 8.30 Z radiom na poti; 9.05 Aktualni problemi marksizma; 9.25 Počitniško popotovanje od strani do strani; 9.40 Pesmice na potepu; 10.05 Z glasbo v dober dan...; 10.35 Turistični napotki; 11.05 Rezervirano za...; 12.05 Ali poznate...; 12.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 13.10 Veliki reviški orkestri; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Pihalne godbe na koncertnem odru; 14.00 Iz naših krajev; 14.20 Obvestila in zabavna glasba; 14.30 Priporočeno vam...; 15.05 Zbori na koncertnih odrih; 15.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.50 Radio danes, radio jutri; 17.00 Vrtiljak; 18.00 Studio ob 18.00; 19.00 Naš ljudsko temo; 19.25 Zvočni signali; 20.25 Obvestila in zabavna glasba; 20.25 Lahko noč, otroci!; 20.45 Minute z ansamblom Vita Muženiča; 21.00 V delavnici Josepha Haydna; 21.50 T. Albinoni: Koncert za orkester; 22.05 Iz naše diskoteke; 23.15 Informativna oddaja; 23.25 Iz naših sporedov; 23.30 Popevke iz jugoslovanskih studiev; 0.05 Lirični utrinki; 0.10 Za ljubitelje jazza.

TEDENSKI SPORED JUGOSLOVANSKE TELEVIZIJE

TOREK, 24. avgusta 1982
LJUBLJANA

18.35 Poročila; 18.40 Mali pingvin - otroška serija; 18.55 Jugoslovanski narodi v pesmi in plesu - Pesmi in plesi iz Istre; 19.30 Obzornik; 19.45 Čas, ki živi: Ukradeni in okradeni; 20.15 Risanka; 20.24 TV in radio nocoj; 20.26 Zrno do zrna; 20.30 TV dnevnik; 20.55 Vreme; 21.00 Odprto za ustvarjalnost; 21.35 Jean Chistophe - nadaljevanka; 22.30 V znamenju; 22.45 Španija '82 - Mundial, gol.

KOPER

13.30 Odprta meja; 18.00 TVD - Novice; 18.05 Cinenotes; 18.30 TV šola; 19.00 Zdravo otroci; 19.30 Ta leta, ti dnevi; 20.15 TVD - Stičišče; 20.30 Žandar se ženi - film; 21.55 TVD - Danes; 22.05 Čas v sliki - TV dnevnik avstrijske TV - Ob koncu Odprta meja (ponovitev).

SREDA, 25. avgusta
LJUBLJANA

19.00 Poročila; 19.05 Gusarji kapitana Gancha - otroška serija; 19.30 Obzornik; 19.45 Amaterski studio: KUD Abrašević; 20.15 Risanka; 20.24 TV in radio nocoj; 20.26 Zrno do zrna; 20.30 TV dnevnik; 20.55 Vreme; 21.00 Reportaža o mestu Jajce; 21.05 Gand (Belgija): Igre brez meja; 22.30 Jazz na ekranu: Kvartet Dexterja Gordona; 22.55 V znamenju.

KOPER

13.30 Odprta meja; 18.00 TVD - Novice; 18.05 Ta leta, ti dnevi; 18.45 TV šola; 19.10 Zdravo otroci; 19.30 Narodna glasba: Kitajska; 20.00 Risanke; 20.15 TVD - Stičišče; 20.30 Borsalino & Co. - film; 22.15 TVD - Danes; 22.25 Čas v sliki - TV dnevnik avstrijske TV - Ob koncu Odprta meja (ponovitev).

ČETRTEK, 26. avgusta
LJUBLJANA

18.40 Poročila; 18.45 Zbis: Kralj Matjaž in Alenčica;

KOŠARKA

SVETOVNO PRVENSTVO V KOLUMBIJI

Po nerodnem porazu proti Američanom Jugoslovani uspešni v tekmi s Španci

Velike možnosti «plavih», da se uvrstijo v superfinale - Proti ZDA le Kičanović zadovoljil, proti Španiji pa ugodno presenetil Ratko Radovanović

Jugoslavija — Španija 108:91 (54:49)

CALI — Jugoslovanska košarkarska reprezentanca se je po nerodnem porazu proti ZDA oddolžila z zanesljivo zmago proti Španiji in ima sedaj veliko možnosti, da se uvrsti v super finale.

Če bo šlo vse po predvidevanju, bi se moral v Kolumbiji ponoviti super finale iz evropskega prvenstva v Pragi, ko sta igrali Sovjetska zveza in Jugoslavija.

«Plavi» so sinoči proti Španiji igrali kot prerojeni: požrtvovalno, zavzeto, odločno. Resnici na ljubo, samo srečanje ni bilo na posebno dobri tehnični ravni (košarkarji obeh ekip so bili zaradi pomembnosti te tekme še kako živčni), Jugoslovani pa so tokrat z izkušenostjo in z boljšo igro pod košema zanesljivo odpravili Špance.

Poleg Kičanovića, ki je dal 26 točk, pa je tokrat zelo ugodno presenetil Ratko Radovanović, ki je bil odličen v obrambi, poleg tega tudi zelo uspešen v napadu (26 točk).

Za Jugoslavijo pa so bili še uspešni: Dalipagić 15, Jerkov 16, Delibašić 13, Žižić 6 in Vilfan 4.

Španci niso ponovili dobre igre iz prejšnjih tekem. Vse preveč so grešili, da bi lahko upali, da bodo premagali svetovne prvake.

Proti ZDA pa so «plavi» izgubili svoje prvo srečanje na tem svetovnem prvenstvu. In to povsem zasluženo.

Jugoslovani so gotovo proti Američanom igrali eno svojih slabših tekem sploh V obrambi so bili skoraj katastrofalni, saj so jih nasprotniki «preskakali» pod obema košema. Prav skok pa je tudi odločil zmagovalca v tej tekmi. Američani so se namreč požrtvovalno borili za vsako žogo pod košem, ujeli odbite žoge po lastnih zgrešenih metih in tako dosegali točke mimo neverjetno zaspanih jugoslovanskih centrov. Da pa bi «plavi» lahko ulovili kako odbito žogo v napadu, o tem sploh ni bilo govora!

S tako igro pa varovanci trenerja Žeravice gotovo niso mogli pričakovati, da bi premagali razpoložene Američane, ki sicer niso pokazali nič posebnega, spretno pa so izkoristili vse napake Jugoslovanov.

Od posameznikov je tokrat delno zadovoljil le Kičanović, ki je dosegel 24 košev in obenem skušal organizirati igro svojega moštva. Vsi ostali pa so bili le bleda senca igralcev, ki so zasloveli po vsem svetu.

V drugi tekmi večera pa je Avstralija zopet ugodno presenetila in dokazala, da ni naključno v finalni skupini.

Avstralci so namreč povsem zasluženo premagali Kanado. Najboljši košarkar v vrstah Avstralcev je bil Davies, ki je dosegel kar 32 točk, zelo dobro pa je igral tudi Phil Smyth.

Pri poražencih se je odlikoval Triano (27 točk).

ZDA — JUGOSLAVIJA 88:81 (55:46)

ZDA: Carr 16, Turner 1, Jones 2, Mitchell 1, Kleine, Pinone 12, Reynolds 4, Rivers 18, Sundvold 9, Thomas 8, West, Wiggins 18.

JUGOSLAVIJA: A. Petrović, Kičanović 24, Radović, Žižić, Jerkov 7, Avdija, Knego 8, Radovanović, B. Petrović 4, Dalipagić 20, Delibašić 11, Vilfan 7.

SODNIKA: Mainini (Francija) in Ramos (Brazilija). GLEDALCEV: 13.000.

KOLUMBIJA '82 ● KOLUMBIJA '82

FINALNA SKUPINA

Izidi

1. kolo: Španija - ZDA 109:99 (50:49); Sovjetska zveza - Avstralija 108:69 (53:30); Jugoslavija - Kanada 88:78 (50:39).
2. kolo: Španija - Kolumbija 137:84 (75:34); SZ - Kanada 114:83 (45:33); ZDA - Jugoslavija 88:81 (55:46). Počitek: Avstralija.
3. kolo: Avstralija - Kanada 84 proti 78 (44:30); Jugoslavija - Španija 108:91 (54:49).

Lestvica

SZ	2	2	0	222:152	4
Španija	3	2	1	317:291	4
Jugoslavija	3	2	1	295:281	4
ZDA	2	1	1	187:190	2
Avstralija	2	1	1	153:186	2
Kanada	2	0	2	239:286	0
Kolumbija	1	0	1	84:137	0

SPORED

Danes, 22. 8.
22.00: Avstralija - Španija; 24.00: Kolumbija - ZDA
Torek, 24. 8.
02.00: Jugoslavija - SZ; 04.00: Kanada ZDA
Sreda, 25. 8.
02.00: Kolumbija - Avstralija; 04.00: Kanada - Španija
Četrtek, 26. 8.
02.00: Kolumbija - Jugoslavija; 04.00: Španija - SZ
Petek, 27. 8.
02.00: Jugoslavija - Avstralija; 04.00: ZDA - SZ
Sobota, 28. 8.
02.00: Kanada - Kolumbija; 04.00: ZDA - Avstralija; 20.00: finale za 3. mesto; 22.00: finale za 1. mesto.
(Zaradi preglednosti smo navedli ure po italijanskem času).

TOLAŽILNA SKUPINA

Izidi

1. kolo: Panama - Kitajska 121:92 (63:54); Brazilija - Slonokoščena obala 102:79 (60:35); ČSSR - Urugvaj 111:84 (50:42).
2. kolo: Panama - Slonokoščena obala 117:83 (53:33); Brazilija - Kitajska 93:79 (59:32).
3. kolo: ČSSR - Kitajska 111:88 (54:40); Panama - Urugvaj 92:75 (47:32).

Lestvica

Panama	3	3	0	330:250	6
ČSSR	2	2	0	222:172	4
Brazilija	2	2	0	195:158	4
Urugvaj	2	0	2	159:203	0
Slon. obala	2	0	2	162:219	0
Kitajska	3	0	3	259:325	0

Dietrick z novimi klubskimi tovariši

Ameriški košarkar Coby Dietrick (34 let, krilo-center, 211 cm visok) se je pridružil svojim novim klubskim tovarišem, košarkarjem tržaškega prvoligaša Bic, ki nastopajo na turnirju v Lignanu.

V prvem kolu tega turnirja je videmsko moštvo Pall. Udinese premagalo Tržačane kar s 77:56 (33:28), v drugi tekmi pa je goriški San Benedetto odpravil Benetton iz Trevisa s 67:58 (28:27).

Naše enajsterice so že na delu za bližnje nastope na raznih turnirjih, prijateljskih tekmah in predvsem za nastop v amaterskih ligah. S pripravami so začeli tudi Krasovi nogometaši (na sliki), ki bodo igrali v drugi amaterski ligi

HOKEJ NA LEDU

Poraz in zmaga Olimpije

V zadnjih dveh nastopih na kratki turneji po Italiji je ljubljanska Olimpija v petek premagala Cortino z 8:4 (1:1, 2:2, 5:1), sinoči pa je izgubila proti Asiagu z 1:6 (0:1, 0:1, 1:4).

KOLESARSTVO

Pomembna zmaga Morena Argentina

LUGO — Moreno Argentin je zmagovalec 75. krožne kolesarske dirke po Romagnii. V končnem sprintu je na cilju prehitel Bombinija in Vandija ter ostale kolesarje, ki so z njim sodelovali v zaključnem pobegu.

Včerajšnje dirke se niso udeležili najboljši italijanski kolesarji, kljub temu pa je bila preizkušnja dokaj zanimiva in selektivna. Do odločilne akcije je prišlo nekaj kilometrov pred ciljem, ko je pobegnila skupina 15 kolesarjev. Skozi cilj je nato kot prvi prevozil, kot rečeno, Argentin.

VRSTNI RED

1. Argentin, ki je prevozil 200 km v 5. urah 33'54" s p.h. 39,555 km na uro
2. Emanuele Bombini isti čas
3. Alfio Vandi

Kitajci se učijo

FOLIGNO — V prijateljski nogometni tekmi je kitajska selekcija premagala moštvo Foligna z 2:1. Kitajci se ta čas mudijo na turneji po Italiji, da bi odkrili vse skrivnosti nogometa.

NOGOMET — JUGOSLOVANSKO PRVENSTVO

Olimpija proti novincu

V včerajšnji tekmi je Sloboda premagala Velež s 3:0 Danes na Reki ob 18.45 (legalni čas) Rijeka-Crvena zvezda

V jugoslovanskem nogometnem prvenstvu bodo danes odigrali drugo kolo. Že včeraj pa je bila v Tuzli otvoritvena tekma tega zavrtljaja, med seboj sta igrali moštvi domače Slobode in mostarskega Veleža. Zmagali so domačini s 3:0, z goli Kovačevića, Sarajlića in Zahirovića, pri tem pa imeli še več priložnosti za zadetek. Sloboda je igrala dopadljiv in ambiciozen nogomet, z dolgimi pasovi je hitro prehajala pred vrata Marića, pri tem se je zlasti izkazalo desno krilo Sarajlić. Nasprotno so gostje delovali dokaj brazglavo in so zapustili bled vtis, predvsem nekdanja reprezentanta Vladić in Bajević.

Sicer pa bo današnje kolo dokaj zanimivo. Na Reki bo pravi derbi kola, kjer bosta igrali moštvi Rijeke in Crvene zvezde. Rečani so v nedeljo v gosteh nasuli kar pet golov Budučnosti, Crvena zvezda pa je visoko izgubila proti Sarajevu. In prav Sarajevo bo igral proti enemu izmed favoritov letošnjega prvenstva Partizanu.

Ljubljanska Olimpija bo danes igrala v Beogradu ob dokaj neobičajni uri, ob 10. zjutraj. Ljubljančani bodo pomerili svoje moči proti novincu Galeniki, kjer igra tudi Santrač, na pot pa odhajajo oslabljeni, saj bo manjkal Iskra in tudi nastop kapetana Vilija Amerška je pod vprašanjem, kjer ima temperaturo.

DANAŠNJI SPORED

Galenika - Olimpija
Sarajevo - Partizan
OFK Beograd - Željezničar
Vardar - Budučnost
Rijeka - Crvena zvezda
Vojvodina - Dinamo (Z)
Radnički - Dinamo (V)
Osijek - Hajduk (v sredo, 25. t.m.)

Italijanka je v četrtfinalu premagala zahodno Nemko Evo Pfaff s 7:5, 6:2

OSTALI IZIDI

Jaegher (ZDA) - Sukova (ČSSR) 6:2, 6:3; Navratilova (ZDA) - Budarova (ČSSR) 6:2, 6:2; Mandlikova (ČSSR) - Ruzici (Rom.) 6:2, 6:4.

Gerulaitis izgubil

CINCINNATI — Američan Steve Denton je v četrtfinalu Grand Prix teniškega turnirja v Cincinnatiju nepričakovano premagal Američana Gerulaitisa s 6:4, 6:4.

OSTALI IZIDI

McEnroe (ZDA) - Forget (Fr.) 6:4, 6:4; Connors (ZDA) - Gottfried (ZDA) 6:2, 6:4; Lendl (ČSSR) - G. Mayer (ZDA) b.b.

Dirka po ZRN

KREFELD — Francoz Philippe Poissonier je zmagal na šesti etapi kolesarske dirke po Zvezni republiki Nemčiji.

Prvi od Italijanov je bil Borgognoni, ki je na cilj dospel kot deseti. Na skupni lestvici še vedno vodi Nizozemec De Rooy, prvi od Italijanov je Bortolotti na sedmem mestu z 52" zaostakna.

Split kandidira za organizacijo finala pokala prvakov

SPLIT — Splitski Hajduk se je prijavil evropski nogometni zvezi kot kandidat za organizacijo finala pokala prvakov leta 1983.

Naj omenimo, da so doslej kandidati za organizacijo tega finala Rotterdam, Bruselj, München, Atene, Göteborg in Rim.

TENIS

TURNIR V MONTREALU

Simmondsova v polfinalu

MONTREAL — Italijanka Sabina Simmonds se je uvrstila v polfinale mednarodnega teniškega prvenstva Kanade.

DEVETDNEVNI ODBOJKARSKI TEČAJ V ROVINJU POVSEM USPEL

Tudi skupina fantov ŠZ Sloga

Na Ravnah na Koroškem pa že trenirajo odbojkarice prvega in drugega moštva

Pred nekaj dnevi so se iz Rovinja, kjer so se mudili na devetdnevnih pripravah, vrnili mlajši odbojkarji in odbojkarice ŠZ Sloga.

Letošnjih priprav so se v tem sončnem istrskem mestecu udeležili mlajši odbojkarji: članice tretje ekipe, ki bo letos nastopila v I. ženski diviziji in pa skupina fantov, ki je pri Slogi nastala v lanski sezoni in bo letos nastopila v mladinskem prvenstvu.

Gre torej za prijetno novost, saj je prvič — po skoraj desetih letih —, da so pri ŠZ Sloga zaorali tudi na moškem odbojkarskem področju: sam odziv, delavnost in pa navdušenje fantov dokazujejo, da pravzaprav moška odbojka še ni ravno povsem v zatonu in v pozabi in da zna ta športna panoga privabiti v svojo sredo še veliko privržencev.

Takoj moramo povedati, da so letošnje priprave odlično uspele. V prijetnem in hladnem taboru Visoke šole za telesno kulturo, so se naši tečajniki odlično počutili, v delo pod žgočim soncem so se vrgli z veliko vnemo in zaključni testi dokazujejo, da je napredek pri vseh dokaj viden.

Pozitivno oceno o poteku priprav sta izrazila tudi oba trenerja Lučka Križmančič in pa profesor Ivan Peterlin, ki pri izvajanju zastavljenega delavnega programa nista naletela na nikakršne težave. Z delom bo treba seveda sedaj intenzivno nadaljevati tudi doma, saj bi bila res velika škoda, če bi vse to veliko navdušenje zamrlo in zapadlo v nedelavnost.

Prav gotovo so za športne delavce ŠZ Sloga počitnice že zdavnaj mimo. O tem priča drugi «obrok» priprav, saj so v petek odpotovale na skupne priprave odbojkarice prvega in drugega moštva, in sicer na Ravne na Koroškem. V sodelovanju s pobratenim OK Fužinar bodo namreč od 20. do 30. t.m. v tem edinstvenem športnem središču — Ravnah — nabirale znanje ter se pripravljale na bližnja prvenstva pod vodstvom trenerjev profesorja Franka Drasiča in pa Bruna Miliča in prepričani smo, da se bo trud in vnema, ki ju bodo naše igralke vlagale v delo, še kako obrestovali.

Najmlajši — miniodbojkarji ŠZ Sloga — pa že nestrpno čakajo na pričetek 10-dnevnega tečaja, ki bo tudi letos v organizaciji Odbojkarske komisije pri ZSSDI, pri Banih.

Da za ta tečaj vlada veliko zanimanje na vzhodnem Krasu, priča že dejstvo, da se je prijavilo kar 100 odbojkarjev in odbojkaric, kar je svojevrsten rekord. Je pa to tudi dokaz, da pri tem našem društvu resno delajo in imajo pred sabo solidne načrte. (INKA)

Čistka v ČSSR

PRAGA — Češkoslovaška nogometna zveza je včeraj odstavila z njunih položajev predsednika zveze same Jaromira Tomaneka in trenerja reprezentance Josefa Vengloša. Ukrep so sprejeli zaradi neuspeha reprezentance ČSSR na svetovnem prvenstvu v Španiji. Novi trener češkoslovaške izbrane vrste bo odslej František Havranek, ki je že treniral olimpijsko reprezentanco, ki je zmagala leta 1980 v Moskvi.

Poraz Kitajcev

LONDON — V zadnji tekmi svoje turneje po Veliki Britaniji je kitajska državna raprezentanca doživela poraz z drugoligašem Charlton Athletic Victory.

Angleži so zmagali z rezultatom 1 proti 0.

OBVESTILA

ŠZ Gaja
organizira izpopolnjevalni tečaj v tenisu za mladince. Tečaj, ki bo obsegal deset lekcij, se bo pričel v sredo, 25. avgusta ob 8. uri. Vpisovanje in druga pojasnila na teniških igriščih na Padričah v sredo, 25. avgusta, ob 8. uri.

* * *

ŠZ Gaja
organizira izpopolnjevalni tečaj v tenisu za odrasle. Tečaj, ki bo obsegal 10 lekcij, se bo pričel v sredo, 25. avgusta, ob 20. uri. Vpisovanje in druga pojasnila na teniških igriščih na Padričah v sredo, 25. avgusta, ob 20. uri.

* * *

ŠK Kras
obvešča, da se bodo pričeli treningi za začetnike jutri, 23. t.m. na nogometnem igrišču v Repnu. Treningi bodo ob ponedeljkih, sredah in petkih od 17. do 19. ure

* * *

ŠD Kontovel
obvešča, da se bodo treningi košarke začeli jutri, 23. t.m., na igrišču na Kontovelu po sledečem razporedu: ob 17. uri minibasket (letnik 1971 in mlajši); ob 18. uri dečki (letnik 1969 - 70); ob 19. uri kadeti (letnik 1967 - 68). V primeru slabega vremena bodo treningi naslednjega dne ob istem času.

* * *

Košarkarska sekcija ŠZ Bor
sporoča, da bo v ponedeljek, 30. avgusta, ob 20.30 na stadionu «Prvi maj» seja trenerjev.

Jadranovi košarkarji s trenerjem Splichalom (na sredi) med treningom v repenski telovadnici. Naše košarkarje čaka tudi letos izredno naporna sezona

NOGOMET — DRUGO KOLO ITALIJANSKEGA POKALA

TRIESTINA POTUJE V ASCOLI

V ospredju zanimanja prvi uradni nastop Rossija, Tardellija in Gentileja - Udinese igra proti Riminiju - Nobenega prvoligaškega dvoboja

Drugo kolo tekmovanja za italijanski nogometni pokal bo marsikaj razčistilo. Odgovoriti bo moralo predvsem, ali je Fiorentina zares v vrhunski formi in ali ostala «velika» moštva, kot sta Inter in Juventus, napredujejo na poti k vrhunski formi. In še eno vprašanje bo moralo dobiti odgovor: ali so ekipe B lige in C-1 lige zares tako močne, ali je šlo samo za muho enodnevnico, ko so te enajsterice v prejšnjem kolu zabeležile nekaj prestižnih rezultatov.

Najbrž pa bodo vse oči uprte v Turin, kjer bodo v dresu Juventusa prvič letos uradno nastopili Rossi, Tardelli in Gentile, ki bi morali s svojo prisotnostjo dati ekipi drugačen obraz. Po drugi strani pa bo manjkal Platini, ki ima nekaj lažjih težav, zaradi česar bo v vrhuncu forme šele čez kakih trideset dni. Sicer pa Pescara, ki bo drevišnji nasprotnik Turinčanov, ne bi smela predstavljati večje nevarnosti.

Kaj pa Triestina? Tržačani potujejo v Ascoli, kjer se bodo pomerili z istoimenskim prvoligašem. Triestina gre na pot brez večjega upanja, kajti Ascoli je izredno dobro moštvo, kar so potrdili tudi nastopi v pripravljalnem obdobju. Vsekakor je za Triestino tekmovanje za italijanski pokal zelo koristno, saj si igralci proti močnejšim moštvom pridobivajo izkušnje. Niti Udinese ne bo imel lahkega dela, čeprav igra proti Riminiju, ki nastopa v prvenstvu C-1 lige. Videmčane pestijo ta čas mnoge poškodbe, kar daje misliti, da priprave vendarle niso bile preveč v redu. Na vsak način sta Causio in Edinho v vrhunski formi in bi prav onadva znala odločiti tekmo.

V ostalem bo današnje kolo potekalo nekoliko bolj mirno, saj niso predvideni spopadi med moštvi A lige. Prav zaradi tega bo nadaljnje tekmovanje kar se da zanimivo in prav obračuni med najboljšimi bodo odločali, kdo se bo uvrstili v nadaljnje tekmovanje. Naj na tem mestu opozorimo, da se v naslednji krog tekmovanja uvrstita prvi dve uvrščeni enajsterici v vsaki skupini.

PRVA SKUPINA
Benevento - Palermo
Monza - Cagliari
Reggiana - Torino

DRUGA SKUPINA
Ascoli - Triestina
Brescia - Pistoiese
Sampdoria - Varese

TRETJA SKUPINA
Atalanta - Salernitana
Avellino - Lazio
Perugia - Napoli

ČETRTA SKUPINA
Campobasso - Fiorentina
Nocerina - Cavese
Pisa - Bologna

PETA SKUPINA
Como - Lecce
Roma - Modena
Verona - Spal

ŠESTA SKUPINA
Catania - Genoa
Juventus - Pescara
Padova - Milan

SEDMA SKUPINA
Cesena - Arezzo
Paganese - Catanzaro
Sambenedettese - Cremonese

OSMA SKUPINA
Bari - Foggia
L. Vicenza - Inter
Rimini - Udinese

ODBOJKA

Italija — Japonska 3:1

GRADIŠČE — V prijateljski odbojkarski tekmi v Gradišču ob Soči je Italija spet premagala nekdaj slavne Japonce. Tudi tokrat govori rezultat odločno v korist «azzurrov», ki so z duhovito in prodorno igro popolnoma strli odpor gostov. Tudi rezultat 3:1 (15:10, 15:8, 12:15, 15:12) zgovorno govori o premoči domačinov, ki so poslali na igrišče vse razpoložljive odbojkarje.

KOŠARKA — V TOREK V REPNU POD VODSTVOM TRENERJA SPLICHALA

Jadranovci začeli priprave za novo prvenstvo C-1 lige

Letos tudi v Toskano - Splichal zadovoljen s svojimi fanti - Trenirajo tudi mladinci - Pester spored tekem

Tudi za košarkarje Jadrana so se končale počitnice. V torek, 17. avgusta, (torej niso «vraževerni») so se zopet zbrali v telovadnici na Repnu in začeli priprave za prvenstvo, ki se bo pričelo 3. oktobra.

Tokrat trenirajo tudi mladinci. Jože Splichal prične takoj z vajami, sopara v dvorani je precej huda, tudi za tiste, ki mirno sedijo ob igrišču in opazujejo, kaj šele za fante, ki tekajo in skačejo. Nekateri si slečejo majice, kdor vztraja v dresu ali celo v trenirki, je premočen, kot da bi prišel izpod pehe.

Ob igrišču se pogovarja nekaj odbornikov, polglasno, da ne bi motili treninga. Predvsem je govor o nasprotnikih Jadrana, kajti malo prej so zvedeli za ekipe, ki bodo igrale skupaj z našimi.

Nekaj je «starih znancev» — Codroipo, San Donà, Vicenza, San Bonifacio, Bocen, Bergamo, drugi so čisto novi — Videm, Pordenon, Castelfranco Veneto, dve ekipi iz Bologne, Fidenza, Cento, Forlì, Pistoia. To se pravi kar 11 tisoč kilometrov potovanj.

Nekdo je zaskrbljen zaradi Gambassinijevega zdravja. Kaj, zakaj, kako? Razlaga je enostavna. Občinski svetovalec, melonar dr. Gianfranco Gambassini, čistokrvni Toskanec, ki si toliko prizadeva za sedanjost in bodočnost Trsta, se je pred nekaj meseci izredno razburil, ker je zvedel, da so navijači Jadrana v Reggio Emilii govorili in prepevali v slovenščini. Ko bo zvedel, da se lahko isto zgodi v njegovi Pistoii, mu bodo kar žile pokale. Za njega so lepi časi minuli že štirideset let od tega.

Medtem so fantje prenehali s kondicijskim treningom. Na igrišču se pojavijo žoge. Splichal pokaže nekaj shem v napadu in obrambi in zopet fantje tekajo in skakajo. Tokrat je bolj zabavno. Pot kar curkoma teče po telesu atletov. No, ura in pol treninga je končana, fantje gredo v slačilnice in končno lahko pridem do Splichala. Dobre volje je, zadovoljen, zgovoren.

«Tako je lepo trenirati», pravi, «imeti precej fantov na razpolago. S prvo ekipo ne bo problemov, igrali bodo tisti, ki bodo v boljši formi, ki bodo bolje trenirali. Kar se tiče rezultatov, pa sem optimist, že po prvih tekmah bo vse steklo, kot si sami želimo. Mladinci so dobri, tudi oni bodo želi uspehe. Naši programi pa so naslednji: do 5. septembra bomo trenirali kar tu, v Repnu. Šest treningov na teden, dvakrat zjutraj, štirikrat popoldne. V petek in soboto bomo igrali turnir v Sežani z Mariborčani, Zagrebčani in Sežanci. To so močne ekipe, ki igrajo v jugoslovanski B ligi. 6. septembra gremo za deset dni na trening na Otočec, vmes bomo 11. septembra odigrali še turnir v Ježici. 19. septembra igramo v Ilirski Bistrici proti Kvarnerju in Slovanu. 23. in 24. pa organiziramo mi turnir, sodelovali bodo ljubljanski Slovan, Ježica in še ena italijanska ekipa. Verjetno bo to Servolana, ker se je precej okrepila z Oeserjem in Meneghelom. Med enim in drugim turnirjem pa bomo seveda normalno trenirali. Vse ekipe, s katerimi bomo igrali, so močne, vsaj na papirju močnejše od nas in to je res idealno pred začetkom prvenstva.»

Potem je Splichal prekinil pogovor, šel v slačilnico in še zadnjič spomnil fante: «Trening bo jutri ob 8.30 zjutraj, ne pozabite kolebnice in medicinke.»

Tako se je torej začela nova Jadranova sezona, ki se bo nadaljevala vse do meseca maja prihodnjega leta.

Jadranovci so bili doslej vsem nam Slovencem v ponos. O njih so pisali časopisi širom Italije, pisali so o velikem «Jadranovem čudežu».

Tem igralcem in njihovem trenerju zato gre zahvala za vse, kar so sedaj dali našemu športu. Prepričani smo, da nam bodo jadranovci tudi v novi sezoni dali nova zadoščenja.

Tudi Jadranov odbor bo letos zopet pred težkim delom. Jadranovi odborniki se bodo morali zopet požrtvovalno vreči na delo. Ostala tretjeligaška društva imajo profesionalno strukturo («sponsorizacije», plačane tajnike, pa tudi igralci so plačani), pri Jadranu pa bodo morali vse to nadoknaditi z zvrhano mero navdušenja, temeljitega in požrtvovalnega dela.

Ob pričetku nove Jadranove sezone pa seveda ne gre pozabiti na izredno občinstvo, ki je bilo doslej igralcem v veliko oporo. Prav zasluga izrednih navijačev je, da so naši košarkarji večkrat poskrbeli za «prave čudeže», za velike podvige.

NOGOMET — *Italijanski pokal (C liga)*

Gorizia juriša na zmago

Drevi ob 20.45 bo na Rojcah igrala proti ekipi Mestre

Včeraj se je začel italijanski pokal tudi za ekipe C lige.

Med temi je tudi Gorizia, ki nastopa v G skupini skupaj s Pordenonom, Sacilejem in Mestrejem.

Goričani bodo svoj krstni nastop imeli drevi, ob 20.45 na Rojcah, ko se bodo srečali z ekipo Mestre.

Po vsej verjetnosti bo trener Burlando razpolagal z vsemi igralci (manjkal bo samo Argentinec Macri, ki ni še rešil vprašanja s svojo nogometno zvezo, tako da bo Gorizia lahko jurišala na zmago.

Kot znano, bo v tej skupini italijanskega pokala igralo 96 ekip (24 skupin). Zmagovalec vsake skupine, skupaj z ekipami C-1 lige, ki igrajo v višji skupini, bo igral polfinalni del pokala, ki bo določil skupino najboljših, ki se bo potegovala za najvišji naslov.

Kar zadeva uspehov Gorizie v tem pokalu, mislimo, da bi zanje bilo že dobro, če bi uspela doseči prvo mesto v svoji skupini. (pr)

Slavje za Bearzota

VIDEM — Včeraj so v Aiellu, rojstnem mestu Bearzota, priredili trenerju italijanske nogometne reprezentance veliko slavje. Župan je Bearzotu izročil zlato kolajno mesta v spomin na velik uspeh, ki ga je furlanski strokovnjak zabeležil na SP v Španiji. Bearzot se je nato udeležil velike pojedine, ki so jo njemu na čast pripravili prijatelji in sovaščani.

Reprezentanca SZ prva

ANCONA — Nogometna reprezentanca Sovjetske zveze je zmagala na mednarodnem turnirju v Anconi. V finalu je premagala domače moštvo Ancone s 5:0 z goli Bala, Blohina, Oganezjana in Andrejeva (2).

ŠD Breg izreka globoko sožalje Mariji in Dorjani Kofol, Branku Kofolu in Gabriju Albertiniju ob izgubi dragega očeta oziroma nonota.

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 46 72 (4 linije) TLX 460270
Podružnica Gorica Drevored 24 maggio 1 Tel. (0481) 83382 (85723)
Naročnina
Mesečno 8.000 lir — celoletna 59.000
V SFRJ številka 6.00 din, ob nedeljah 6.00 din, za zasebnike mesečno 90.00, letno 900.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 120.00, letno 1200.00
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 ADIT — DZS 61000 Ljubljana Gradišče 10/II. nad., telefon 223023
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 32.400 lir. Finančni 1.100, legalni 1.000, osmrtnice po formatu, sožalja 1.500 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 200 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 18%. Oglasi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Stran 8 22. avgusta 1982
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

V ŽARIŠČIH NAPETOSTI - Piše Pavel Stranj

Afganistan: žrtev tekmovanja med nasprotujočima si blokoma

Politični pomen sovjetskega posega v Afganistanu je pomaknil precej v ozadje notranje dogajanje v tej azijski državi, kot da bi notranji razplet dogodkov ne bil važen za dosedanji in bodoči razvoj.

Afganistan je nastal kot država iz potrebe, da se začrta jasna meja med angleško kolonialno oblastjo v Indiji in prodirajočim ruskim vplivom v srednji Aziji. Tam, kjer sta angleška in ruska sila trčili druga ob drugo, ob koncu prejšnjega stoletja, je leta 1919 nastal neodvisni Afganistan, kot «država tampon», to je kot nekaka blazinica, ki naj bi ublažila pritisk med dvema velesilama.

Od tedaj se je veliko spremenilo, tako v Angliji kot v SZ, afganistanska vloga pa je ostala bistveno nespremenjena. Toda, čeprav je Afganistan dajal videz mirne države v počasnem razvoju, so blokovski pritiski vedno bolj krhali njen mir.

Prvi resnejši udarec na ta mir je padel leta 1973, ko se je zrušil šibek režim kralja Zahira, ki je vladal že 40 let. Strmoglavil in nadomestil ga je general Daud, ki je hotel premakniti državo iz dotedanje zaprtosti in zaostalosti.

S tem se je sprožil plaz vseh skritih družbenih sil med 15 milijoni prebivalcev te gorate, revne države, kjer skoro 90 odst. prebivalstva živi še na podeželju in med temi je še veliko nomadov.

Daud se je znašel pred dvojno opozicijo: na eni strani predstavniki islamskega prebivalstva, zavezniki stare monarhije, veleposestniki, ki pa so bili preko plemenskih zvez zelo tesno povezani s prebivalstvom; na drugi strani pa najbolj radikalni del meščanskega prebivalstva. Prvi so dobivali podporo iz sosednjih islamskih držav, drugi pa iz Moskve.

Zmagali so komunisti: aprila 1978 je Dauda strmoglavil državni udar, ki ga je zamenjal s Tarakijem. Taraki in njegovi sodelavci, zlasti Hafizullah Amin, niso upoštevali v zadostni meri družbene stvarnosti v državi. Družbeni, verski, pokrajinski, ideološki in celo osebni odnosi so predstavljali zelo zapleten vozel, katerega ni bilo mogoče presekati z navadnimi zakoni. Za družbene reforme, ki jih je želela nova vlada, so bili potrebni veliko bolj zapleteni in zahtevni postopki. Upori podeželskega prebivalstva pod vodstvom njegovih plemenskih in verskih predstavnikov so se zato množili in Taraki in Amin sta se začela vedno bolj naslanjati na sovjetske svetovalce.

Marca 1979 je bilo v Afganistanu baje že 5.000 sovjetskih svetovalcev v državni upravi in drugih 5.000 v vojski. Sovjetska pomoč pa je stala Moskvo 9 milijonov dolarjev dnevno, brez upoštevanja pomoči v orožju.

Kljub temu, ali verjetno ravno zaradi tega, so se upori množili tudi v vojski in kriza je dosegla višek, ko se je začel spopad za oblast med Tarakijem in Aminom. Do julija 1979 je Amin nabral že funkcije strankinega tajnika, prvega ter zunanjega ministra, šefa tajnih služb ter obrambnega in notranjega ministra.

V tekmi za oblast je zmagal Amin. Taraki je bil v nepojasnjenih okoliščinah ubit 14. septembra. A sovjetska diplomacija bi raje videla drugačen izid boja in opazovalci so napovedovali Aminu kratko vladanje.

Vladal je sto dni: 27. decembra 1979 je sovjetski varovanec Babrak Karmal izvedel državni udar, v katerem je bil Amin ubit s celo družino in krogom sodelavcev.

Na podeželju je odpor prehajal v pravo državljansko vojno, še pred sovjetskim posegom, ta je le pospešil razvoj notranje opozicije, ki je danes precej uspešna, a politično izredno razcepljena.

Sovjetska zveza je baje v zadnjih mesecih precej spremenila sestavo svojih čet v Afganistanu: medtem ko so prej večino preko 80.000 mož sestavljali vojaki iz sosednjih sovjetskih območij, ki so etnično precej sorodni Afgancem, je bil sedaj dan poudarek na moštvu iz oddaljenih republik, ki teže razume jezik in običaje afganskih borcev, a je zato očitno tudi manj dojemljiv za njih vpliv.

Kot vsako državljansko vojno spremlja tudi afganistansko krizo problem beguncev. Pred ruskim posegom je pribežalo v Pakistan približno četrt milijona Afgancev, danes pa jih je preko 2 milijona.

Glavna gibanja odporništva, ki se včasih povežejo in bolj pogosto ločujejo, so:

— Narodno osvobodilna fronta, ki jo vodi Sebghatullah Modjadidi, predstavnik bogate družine, vezane na bivši dvor, bolj vezana na osebne interese nekaterih družin kot pa na versko vprašanje;
— Harakat é enqualab é islami (islamsko revolucionarno gibanje), ki ga vodi Mohamed Nabi Mohamedi, versko gibanje, zvesto tradicionalnim oblikam islama;
— Osvobodilna fronta, ki jo vodi Gaylani, vezana na območja, kjer živijo pripadniki naroda Paštun; Gaylani je eden izmed največjih veleposestnikov in predstavlja drugo strujo simpatizerjev bivšega dvora, vero nadomešča z nacionalistično ideologijo;
— Hezbi islami, ki jo vodi Gulbuddin Hekmatyar, antimonarhistično versko gibanje, vezano na srednje sloje prebivalstva, zlasti na severnovzhodnem delu države;
— Jamiat é islami (islamska družba), ki jo vodi prof. R. Rabbani, na verski osnovi, a precej odprto gibanje, vključuje večje število mladih intelektualcev; uživa podporo Pakistana in Saudove Arabije;
— Hezb é islami, ki jo vodi Zounous Khales, je nastalo po cepitvi iz prejšnjega gibanja, ima največ podpore med paštunsko etnično skupnostjo in zagovarja tradicije bolj kot stroga verska načela.
— Šura é ettehad (Sve zveze), ki jo vodi mollah Said Behešti, predstavlja predvsem šiitsko versko ločino islama v Afganistanu, ki živi v osrednji pokrajini Hazaradjat, ki uživa največjo podporo versko sorodnega Irana;
— Na severovzhodu žive tudi potomci Turkmencev in drugih manjših etničnih skupnosti, ki so pred 60 leti zbežale iz SZ. Ti so protisovjetsko usmerjeni in med njimi sta bili dolgo razširjeni dve filokitajski stranki, najpomembnejša Šole-je-Jawid (večni plamen) se je razcepila in najvažnejši del, «Sama» deluje na območju Kabula.
— Odpor je tudi na skrajnem jugu, med nomadskimi Baluči, ki ne naslanjajo svojega upora na verske razloge, ampak na politične ukrepe Tarakijevega režima.

Prijetna doživetja volčičev in veveric na desetdnevnem taboru pri Šobcu (Bled)

V jutru 3. avgusta je na širokem travniku pri Šobcu završalo kakor v panju: nad 240 pridnih rok se je lotilo urejevanja svojih malih brlogov, ki so nudili v naslednjih 10 dneh varno zavetišče malim volčičem in vevericam. Brlogi so se izkazali dobro urejeni — zdržali so namreč nekaj zelo krepkih nalivov jezne narave.

Takoj smo začeli z orientacijskim ovohavanjem področja: vsak si je v svoj dnevnik narisal zemljevid šotorišča in okolice. Ta zemljevid je doživljal vsak dan nove izpopolnitve porojene iz nenavadnih srečanj z različnimi živalmi, cvetlicami, rastlinami, šumi in nočnimi glasovi . . ., vse v kolikor ni postal izraz osebnega opazovanja in doživljanja vsakega posameznega volčiča ali veverice. Razen zemljevida je vsakdo vodil tudi svoj dnevnik v katerem so se nabirala spoznanja, vtisi, občutki ob življenju in raziskovanje notranjega in zunanjega sveta.

Zaradi velikega števila udeležencev smo se razdelili v dva tabora, saj je bil prostor, ki smo ga imeli na razpolago zelo velik. Postavili smo zato tudi 2 jambora; ob enem je začela nastajati celo sončna ura — elementi številčnice sončne ure so bili jamborčki posameznih šestoric.

Ob večerih smo se zbirali ob tabornem ognju, kjer so se poleg iskre svetlikale tudi domislice in skeči veveric, volčičev, roverjev in popotnic. Vezna nit večerov je bilo pripovedovanje zgodbe o Mowgliju, ki je skupaj s pesmijo pospremila naše malčke v sanjski svet. Zgodba o Mowgliju je bila gibalo celotnega tabornega delovanja: dva tabora smo npr. poimenovali po glavnih junakih in sicer po medvedu Balooju in panteri Bagheeri. Volčiči in veverice pa so se navduševali v učenju spretnosti, ljubezni do narave, v odkrivanju njenih skrivnosti, v dajanju imen dotlej neznanim pojavom.

Ko je bila narava radodarna z lepim vremenom, smo se peš napotili na krajše in daljše izlete: obiskali smo rojstno hišo našega vedno živega pesnika Prešerna in čebelarski muzej v Radovljici. Blejski Vindgart pa si je zaslužil sam celoten dan: korak za korakom smo odkrivali vedno nove prizore čudovito sveže in kristalno čiste narave — bisera gorenjskih sotesk.

Z veseljem smo sprejeli v našo sredo tudi otroka iz Beneške Slovenije, ki nas je obogatil in razširil naše prijateljstvo s pomembnim delom zamejske Slovenije.

Nedeljska maša je bila izraz otroške duše, njihove iznajdljivosti in ustvarjalnosti. Marsikoga so v živo zadeli pronicljivo uprizorjeni odlomki iz sv. pisma, sproščeno in s srcem zapete pesmi, prošnje za mir in ljubezen v svetu — seveda tudi te uprizorjene — zahvala po obhajilu ob pristnih risbah in pesmi . . . Številni starši in prijatelji, ki so prisostvovali tej jutranji maši, so po razigranem tabornem ognju odhajali domov s toplo mislijo v srcu veseli ob pogledu na sproščenost svojih otrok in na prijateljsko vzdušje, ki se je tako močno okrepilo med otroki in vodilji.

Škofov obisk je bil prijetno presenečenje. Svoje misli je posredoval s svojim obogatenim slovenskim besednim zakladom.

Naši malčki so se z navdušenjem sprejemali s prvobitno naravo: sami so si urejevali zavetišča, na postavljenih ognjiščih so si sami pripravljali opoldanski obrok ter se urili v pionieristiki in orientaciji. Pomislili so tudi na živali in jim pripravili jasli.

Zelo prijeten kraj v taboru je bila kuhinja, kjer so nas vedno sprejemale nasmejane kuharice; morda je tudi njihovo veselje vplivalo na to, da so otroci radi jedli tudi takšne stvari, ki jim običajno v mamini kuhinji ne dišijo.

Ob najbolj vročih urah smo se ohlajali v bližnjem umetnem jezeru v Šovcu.

Kar prekmalu je prišel zadnji dan. Vrnili smo se polni nove ljubezni do lepot naše slovenske zemlje — toliko lepega smo se naužili.

VODSTVO VEJE VOLČIČEV IN VEVERIC

Na pobudo MO Slovenske kulturno-gospodarske zveze

V drugi polovici septembra mladinski seminar na Bledu

Izobraževalno srečanje kot uvod v novo sezono in kot priložnost za obravnavo žgoče zamejske problematike

Mladinski odbor SKGZ bo v petek, 17., v soboto, 18. in v nedeljo, 19. septembra priredil mladinski seminar na Bledu in nato obnovil pred leti že tradicionalna tovrstna mladinska srečanja. Zamisel za letošnji mladinski seminar se je porodila na podlagi izkušenj permanentnih izobraževalnih seminarjev, ki so tudi v pretekli sezoni potekali na Tržaškem in na Goriškem.

Na permanentnih izobraževalnih seminarjih so se udeleženci seznanjali in debatirali o perečih socialnih in političnih vprašanjih današnje družbe in poglabljali zgodovino slovenskega naroda. Blejski seminar je bil tako zamišljen kot nekakšen zaključek enoletnega delovanja teh permanentnih seminarjev in obenem kot uvod v novo sezono. Poleg tega so se mladinci odločili, da bodo na Bledu obravnavali zaokroženo zgodovinsko obdobje in se pri tem osredotočili predvsem na zgodovinsko dogajanje pri nas. Tako bodo predavatelji seznanili udeležence z najvažnejšimi dogodki in premiki v letih 1941 - 45 na celotnem slovenskem etničnem ozemlju ter z dogajanjem in problemi v letih 1945 - 54 in v šestdesetih letih pri nas.

Predavanja bodo bolj informativnega značaja, saj je program seminarja osredotočen predvsem na delo po skupinah, ki bodo pod mentorjevim vodstvom poglabljale določena vprašanja. Ta novost letošnjega seminarja bo torej omogočila izčrpnejše in bolj sproščeno razpravljanje udeležencev o različnih temah seminarja. Poskrbljeno bo tudi za tiste, ki bodo želeli še naprej poglabljati svoje znanje o določenem argumentu, saj bo však udeleženec dobil nekaj gradiva in kratko bibliografijo del o zgoraj omenjenih obdobjih. Organizatorji bodo program skušali obogatiti s predvajanjem slovenskih filmov, ki govorijo o temah predavanj.

Mladinski seminar se seveda ne more izogniti razpravi o sedanjem stanju, težavah in pomanjkljivostih mladinskega delovanja v zamejstvu, o organiziranosti mladih, o njihovi vlogi v naši stvarnosti in o vlogi mladinskega odbora SKGZ, razpravi, ki bo na vrsti v petek popoldne takoj po prihodu udeležencev.

Zanimivi septembrski seminar bo torej na Bledu: cena dvodnevnega polnega penziona v domu Agrostroj je 30.000 lir. Prijavnice za seminar, na katerih so navedene vse potrebne informacije, so na razpolago za Tržačane v jutranjih urah na SKGZ, Ul. sv. Frančiška 20, ali pri Sergiju Maiovskem na Kmečki zvezi, Ul. Cicerone 8; Za Goričane pa na SKGZ, Ul. Malta 2, a za beneške Slovence na sedežu kulturnega društva Ivan Trinko, Ul. 9 agosto 8.

K. M.

Darovi in prispevki

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ BRISIČIKOV

V počastitev spomina pok. Feličeta Miliča daruje družina Puntar Vardo 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Feličeta Miliča daruje družina Samar 10.000 in družina Emila Škabarja 10.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ ŠKEDNJA, S KOLONKOVCA IN OD SV. ANE

V spomin na Giustino Vechiet, Antona Vechieta in Pavlo Vechiet daruje Anton 10.000 lir.

ZA SKUPNOST DRUŽINA OPČINE

V spomin na «teto» Julijo darujeta Sonja in Stana z družinama 20.000 lir.

Ob prvi obletnici smrti tete Marije Škrjanec darujeta Vinko in Marta z družinama 20.000 lir.

Namesto cvetja na grob Pepija Čurmana daruje Olga Pecenik 5.000 lir.

* * *

Namesto cvetja na grob Alojza Štranja daruje Mirko Maver 5.000 lir za KD F. Venturini.

V spomin na Pino Cerkvenik - Vouk daruje Angel Turk 10.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

V počastitev spomina Alojza Starca darujeta Ivan in Laura Ban 20.000 lir za KD Kontovel.

V spomin na Mirka Benčino daruje Milan Bolčič 20.000 lir za TPPZ Pinko Tomažič.

60-letniki iz Boljunca darujejo 127.000 lir za Zvezo borcev Boljunec.

V spomin na drago Pino Vouk darujejo Tonči, Saša in Jano 20.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev. V isti namen daruje Majda Capuder 10.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

Namesto cvetja na grob Pine Cerkvenik - Vouk darujeta sestri Bizjak 10.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na Josipino Cerkvenik por. Volpi darujeta Milly in Tina Vatta 10.000 lir za SKD Tabor.

V blag spomin Pine Cerkvenik - Vouk darujejo domači 30.000 za Dijaško matico in 20.000 lir za SPDT.

V isti namen daruje Olga Milič - Švab 10.000 lir za Dijaško matico.

Ob 10. obletnici smrti Josipa Regenta daruje žena 10.000 lir za SD Kontovel.

Namesto cvetja na grob Alojza Starca daruje Vida Gerlanc 5.000 lir za harmonikaški ansambel Glasbene matice Prosek - Kontovel.

V spomin na Alojza Starca darujeta Majda in Rado Mennucci 5.000 lir za KD Prosek - Kontovel.

V spomin na Pino Cerkvenik - Vouk daruje Dragica Jagodic 5.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

Ob 103. obletnici rojstva pok. matere in 106. obletnici rojstva pok. očeta ter v spomin na brata in sestre daruje Angel Rebula (Slivno) 20.000 lir za Godbeno društvo Nabrežina.

Ob 3. obletnici smrti drage žene in mame Marije Carli darujejo mož Angel, sin Enzo in hči Livija z družinama 30.000 za godbo V. Parma iz Trebč in 20.000 lir za ŠD Primorec.

V petek, 13. avgusta, sta praznovala zlato poroko Mičo in Ana Kralj (Trebče). Justina Kralj (Trebče 182) jima želi še mnogo let skupnega življenja ter daruje 10.000 lir za Godbo V. Parma iz Trebč.

Justina Klun (Trst) daruje 20.000 in Lidja ter Fani Carli 20.000 lir za nagrobni kamen msgr. A. Rozmana.

Ob zlati poroki Ane in Miceta Kralja darujeta Marija in Bruno Kalc (Trebče 69) 10.000 lir za cerkev sv. Andreja v Trebčah.

V spomin na msgr. A. Rozmana in Ivana Vidaua daruje Ema Kralj (Trebče 44) 20.000 lir za cerkev sv. Andreja v Trebčah.

V spomin na Srečka Miliča daruje družina Majovski (Devinščina) 5.000 in v spomin na Alojza Starca 15.000 lir za ŠD Kontovel.

V spomin na prijatelja Alojza Starca darujeta Pepi in Vesela Starc 25.000 lir za amaterski odsek Jaka Štoka.

V spomin na Pino Cerkvenik daruje družina Franja Kosovela 5.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Marije Škabar vd. Germani daruje družina Volpi 5.000 za ŠD Polet in 5.000 lir za Center za rakasta obolenja.

Namesto cvetja na grob Pine Cerkvenik - Vouk daruje Ema Kerševan 5.000 lir za SPDT.

Druge darove in prispevke objavimo prihodnjič.

SEMINAR ŠTUDIJSKEGA CENTRA NEDIŽA

Beneški otroci odpotovali v kolonijo na Debeli rtič

Po uspešno zaključeni Mladi briezi se bodo znanja slovenščine učili v koloniji, ki so jo poimenovali Barčica moja

LJESE — S prireditvijo, ki so jo zaradi slabega vremena priredili v tukajšnji telovadnici, so v petek sklenili Mlado briezo, prvi del poletnega središča za otroke iz Beneške Slovenije, ki ga organizira Študijski center Nediža. Včeraj so se otroci odpeljali v počitniški dom Rdečega križa Slovenije na Debelem rtiču pri Kopru, kjer bodo prebili še dva tedna. Temu delu seminarja so dali naslov Barčica moja. Skupno bo torej poletno središče trajalo kar petindvajset dni. Upoštevajoč z učenjem nasičeno razdobje, gre za pomemben napor pri utrjevanju pripadnosti otrok in mladih k slovenski narodnostni skupnosti.

Prireditev, na kateri je bil navzoč tudi predsednik teritorialnega odbora SKGZ za videmsko pokrajino prof. Viljem Černo, je pripravil odgovoren za kulturo v teritorialnem odboru SKGZ Aldo Klodič. V Gorenjem Tarbilju je starejše tečajnike naučil nekaj skečev, ki so na prireditvi navzoče otroke in njihove starše prijetno zabavali. Presenetil je tudi pevski zbor otrok, ki so letovali v Špetru in v Klodiču. Pod vodstvom Nina Špehonje je lepo zapel nekaj pesmi, ki so jih med tečajem otroci naštudirali skupno s profesoricama petja Angelo in Valentino Petričić. Otroci so prikazati tudi nekaj plesov. Letošnjo Mlado briezo sta vsestransko pobudila in vodila profesor Pavel Petričič in živa Gruden. Za otroke, ki so letovali v Gorenjem Tarbilju, Klodiču in Špetru so skrbeli Beppino Krisetič, Loredana Domenis in Marina Černetič, kot animatorji pa so pomagali številni požrtvovalni beneški prosvetni delavci. (gv)

Mali oglasi telefon (040) 79 46 72

REPENTABRSKA občinska uprava sprejme v službo čistilko od 15. 9. 1982 do 31. 5. 1983. (profesionalna delovna pogodba) in sicer za tri ure dnevno. Mesečna plača 320.000 lir — umazanih. Zainteresirane naj predložijo prošnjo na občinskem tajništvu do 3. 9. 1982.

IŠČEM hišo ali stanovanje v najem. Tel. 040/79-46-72 int. 53 ali 27 od 10. do 13. ure.

OSMICO je odprl Josip Gruden v Samatorci št. 6/A. Toči teran in belo vino.

PRODAM nove knjige za prvi letnik klasičnega liceja in prvi letnik vzgojiteljske šole. Telefonirati od 13. do 14. ure na št. 040/774581

IZGUBIL se je v petek zvečer, okrog 20. ure, nemški ovčar star dve leti. Ima ovratnico, ime mu je Blitz. Telefonirati na št. 040/231875.

PRODAM zazidljiv teren na Krasu. Telefonirati od 12. do 14. ure na številko 040/226577.

UPOKOJENKA, vdova, Slovenka, zdrava in brez otrok z lepo pokojnino išče v Trstu ali v okolici dvočlansko družino ali osebo za družbo. Pisati na upravo Primorskega dnevnika pod šifro «Upokojenka».

OSMICO je odprl Alojz Kante v Praprotu št. 18. Toči belo in črno vino.

FC PRIMORJE zaposli hišnika na športnem igrišču na Proseku. Telefon 040/225945.

KUPIM knjige za prvi razred poklicnega zavoda — oddelek za monterje TV. Telefon 040/743784

PRODAM knjige za prvi razred poklicnega zavoda - oddelek za kemike. Telefonirati v dopoldanskih urah ali od 19. do 20. ure na št. 040/226264

VELIKA izbira novega in rabljenega pohištva — raznovrstni predmeti za razne prilike, razni telefonski aparati po konkurenčnih cenah. Pohištvo Biecher, Ul. Istria 27 — Trst, telefon 750113.

Agraria
MOČILNIK
Ul. Udine 18 Tel. 418-878
- RASTLINE
- SEMENA
- GNOJILA
- MOTORNE ŽAGE
- ORODJE

ZA VSAKOGAR NEKAJ POSEBNEGA
optika Viki foto-kino
kontaktne leče
Ulica Buonarroti 6 (prečna Ul. Rossetti)
TRST Telefon 77 29 96

ZLATARNA URARNA
«Svizzera»
di A. Sorace
SEIKO
DOXA
Philips Žebelek
TRST
Ulica S. Spiridione 12
Tel 60-252

Agencija ORO p.i. OTELLO
RIELLO AERMEC
LANDIS & GYR
BILLMAN
34127 Trst
Ul. F. Severo 42
Tel. 56920/02

Gradbeno podjetje geom. IDLE TUL & C. S. n. C.
GRADNJA IN OBNOVA HIŠ
TRST — Ul. Flavia, 22/3
Tel. 040/818141

AGENZIA IMMOBILIARE
GREBLO s. n. c.
prodaja na področju DEVIN - NABREŽINA vile, stanovanja, zemljišča ter nudi nasvete za najeme, upravljanje solastnine in najemnin.
TRST — SESLJAN, 21/A — TELEFON: 299-969

KOSMINA SERGIJ
BARVNI TV SPREJEMNIKI — vse kar najboljšega nudi nemška in italijanska tehnika
ITT Schaub - Lorenz, TELEFUNKEN, PHILIPS REX
NABREŽINA Center
Tel. 200-123

Trgovina ROSIZH BRUNO
TRST — Ul. Palestrina 5 — Tel: 768-059
OLIVETTI IN DRUGE ZNAMKE
- Pisalni stroji
- Računalniki po neprekosljivih cenah
- Oprema

VELIKA ILUSTRIRANA ENCIKLOPEDIJA
Kmalu na knjižnem trgu nepogrešljivo zbirka sedmih znanstvenih knjig. Sedem zakladov učenosti za vse življenje.
Format 22 x 29 cm
Polusnje
2160 strani
10.500 ilustracij (7.200 v barvah)
200 zemljevidov
Velika ilustrirana enciklopedija je investicija za vse življenje.
To enkratno znanstveno delo lahko dobite po znatno znižani ceni v prednaročilu.
Prednaročila sprejema do 30. septembra letos TRŽAŠKA KNJIGARNA, Ul. sv. Frančiška 20.

Cremcaffè PRIMO ROVIS
Nudi pravim ljubiteljem kave
1. široko izbiro najboljše kave
2. najbolj ugodne cene, ki se ujemajo s kakovostjo kave
3. dnevno sveže praženo kavo na vašem domu in se obveže, da bo ohranilo nespremenjene cene SKODELICA KAVE 300 lir
Kavne mešanice CREMCAFFÈ so vam na razpolago v degustaciji na Trgu Goldoni št. 10 ter v vseh trgovinah, supermarketih in kavarnah.